

Bremen (3/4-4-'87)
PRESSESPIEGEL

10. Jahr des Friedensvereins der Türkei
BARİŞ DERNEĞİ
10. YIL

Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei, Quellenstraße 82, 5357 Swisttal 1, Telefon: 02254/68 21

Über die Friedensbewegung in der Türkei

Parallel und zeitgleich zur Entstehung von Friedensorganisationen in der ganzen Welt organisierte sich auch die Friedensbewegung der Türkei. An dem 1949 gleichzeitig in Prag und Paris stattfindenden " 1. Internationaler Kongress der Friedensanhänger" nahmen drei Vertreter unseres Landes an den Beratungen in Paris teil. Auch in den folgenden Jahren haben wir unsere Teilnahme an den Beratungen und Aktivitäten der internationalen Friedensbewegung fortgesetzt.

Die erste Organisation in der Türkei entstand 1951 mit der Gründung des Verbandes der Friedensfreunde. Das Wirken dieser Organisation war nur von kurzer Dauer. Da sich diese Organisation gegen eine Truppenentsendung nach Korea aussprach, wurde sie verboten und ihre Führer bestraft. In der Folge dieses Verbots gab es lange Zeit keine spezielle Organisation der Friedensbewegung der Türkei. Diese Situation dauerte bis 1977 an.

Auf einem Kongress, der auf Initiative der Istanbulischen Anwaltskammer am 3. April 1977 in Istanbul tagte, wurde einmütig, und durch demokratische Willensbekundung aller Teilnehmer die Gründung des türkischen Friedenskomitees beschlossen.

So hatte die Friedensbewegung der Türkei ihre organisatorische Einheit erneut hergestellt.

Viele Friedensfreunde, die namhafte Persönlichkeiten in ihren jeweiligen Wirkungsbereichen waren und sind, trugen zum Gelingen der Aktivitäten der nun organisierten türkischen Friedensbewegung bei. Im Komitee schlossen sich für das gemeinsame Ideal des Friedens verschiedene Personen und Organisationen unterschiedlicher politischer Anschauungen und Glaubensrichtungen zusammen.

Von seiner Gründung bis zu seinem Verbot am 12. September 1980 hat sich das Friedenskomitee der Türkei beharrlich darum bemüht, einzig und allein den Friedenswillen unseres Volkes zum Ausdruck zu bringen, und seine Interessen wahrzunehmen.

Dieses Bestreben war es auch, das ihm eine breite Anerkennung verschaffte.

Die Aktivitäten des Komitees standen unter dem Zeichen der

- Vertiefung des Prozesses der Überwindung der Ära des Kalten Krieges, Festigung der Entspannung, Verbreitung des Geistes von Helsinki
- Fortsetzung der Aktivitäten für eine radikale und generelle Abrüstung
- Unterstützung der Kooperation und der Zusammenarbeit der Völker, die der freidlichen und auf gleicher Sicherheit beruhenden Entwicklung dienlich sind
- Hineintragen und Vertiefen des Kampfes um Demokratie in allen Bereichen der Gesellschaft, und Vorantreiben des antifaschistischen Kampfes
- Solidarität mit den im Kampf gegen den Imperialismus und für nationale Souveränität stehenden Befreiungsbewegungen.

Heute ist die Friedensbewegung unseres Landes einer organisierten Wirkungsmöglichkeit beraubt. Doch nicht nur das:

Weil sie für den Frieden sind, und dafür eintraten, wurden Friedensanhänger festgenommen und mit der Forderung von über zehn Jahren Freiheitsstrafe vor das Gericht gestellt.

Das Friedensjahr der Vereinten Nationen war in der Türkei ein Jahr, in dem Friedensanhänger weiterhin vor Gericht standen. Diese erlesensten Menschen unseres Volkes haben auch das Jahr 1987 mit der wiederholten Verteidigung der Ideale des Friedens vor den Militärgerichten begangen.

Aus der Sichtweise der Interessen unseres Landes ist dies ein trauriger Umstand. Denn noch nie war der Frieden so gefährdet und noch nie seine Verteidigung so lebenswichtig wie heute. Bekanntlich ist die Türkei seit dem Verbot des Verbandes der Friedensfreunde 1951 Mitglied der NATO.

Um dieses einmal populär auszudrücken: "Wir sind von der NATO abhängig." Nicht nur von der NATO; mit dem kürzlich unterzeichneten SEIA (Abkommen zur Zusammenarbeit in Verteidigung und Wirtschaft) sind wir in der Konsequenz auch USA-abhängig.

Diese Abhängigkeit bringt gefährliche Beziehungen mit sich. Unser Entscheidungsrecht über die Geschicke unseres Landes ist unter Hypothek gestellt. Unser Land ist bestückt mit fremden Stützpunkten und Militäreinrichtungen. Wir leben in der Gefahr

uns jeden Augenblick gegen unseren Willen in einer militärischen Auseinandersetzung zu befinden.

Diese Abhängigkeitsverstrickung hat einen, das Schicksal unseres Landes bestimmenden, Charakter. Das gilt in gleichem Maße für das Friedenskomitee.

Die Reagan-Administration verfolgt neue, die Gefahr des nuklearen Infernos vergrößernden, Ziele. Sie weist alle Friedens- und Abrüstungsvorschläge zurück. Starr hält sie an ihrem SDI-Konzept fest. Das Entfachen regionaler Kriege, das weitere Anheizen vorhandener Kriegsherde, und das Beharren auf dem Konfrontationskurs, erhöht die Besorgnis über die Zukunft unseres Planeten. Nach dem Putsch am 12. September gewann die Türkei für die USA an Interesse hinzu. Sie wollte die von der Militärdiktatur geschaffene Situation in ihrem Sinne ausnutzen.

Als Ergebnis dieses Vorgehens konnten sie die Rückkehr Griechenlands in den militärischen Flügel der NATO verbuchen.

Weiterhin konnte die militärische Präsenz der USA in der Türkei verstärkt werden. Mit dem Besuch Weinbergers in der Türkei, Anfang 1982, wurde die Gründung des türkisch-amerikanischen Militärbefehlsstandes vereinbart.

Gleichzeitig wurde die Festnahme der Führer des türkischen Friedenskomitees verfügt. Während einerseits der Prozeß gegen das Friedenskomitee fortgesetzt wurde, wurde die Türkei andererseits immer mehr vor den Kriegskarren der USA gespannt. Mit jedem Tag wurden Schritte unternommen, die Außenpolitik des Landes den Interessen der USA unterzuordnen. Das Land und unser Volk wurde in noch größere Gefahren gebracht.

Diese Vorgänge bilden den hauptsächlichen Hintergrund dafür, warum in Blutrachemanier und mit Nachdruck der Prozeß gegen die Führer des türkischen Friedenskomitees geführt wurde und wird. Einen weiteren Grund dafür bildet die Absicht, den Einfluß dieser anerkannten Persönlichkeiten in der ganzen Gesellschaft auf Jahre hinaus durch Verleumdungen zu zerstören. Denn in der Tat hat es das Friedenskomitee geschafft, auf der Grundlage des gemeinsamen Strebens nach Frieden, anerkannte Persönlichkeiten aus allen Bereichen des gesellschaftlichen Lebens zusammen-

zubringen, und eine wahrhaft demokratische und in den Massen verankerte Organisation zu werden.

Die Persönlichkeiten, die dies bewältigt haben, haben ihren Friedenswillen und ihr Engagement auch vor den Militärgerichten entschlossen verteidigt. Damit gaben sie ein Beispiel dafür, wie der Kampf für Demokratie und Frieden unzertrennbar und ineinander übergreifend, wirksam geführt werden kann.

Makmüt Dikerdem, der Vorsitzende des türkischen Friedenskomitees, machte auf einer seiner Konferenzen folgende Ausführungen: "In der Tat. In keinem westlichen Land ist der Kampf um Frieden so deckungsgleich mit dem Kampf um Demokratie wie bei uns...." (...)"in diesen Ländern ist es möglich, die Friedensbewegung, die ja eine sich an die Massen wendende demokratische Bewegung ist, den breiten Massen zugänglich zu machen. Die Friedensbewegung in der Türkei kann unter den Massen nur ein Friedensbewußtsein entwickeln, in dem Maße wie der Kampf um Demokratie voranschreitet und sich verfestigt. Das heißt, in dem Maße wie die Friedensbewegung erstarkt, vertiefen sich auch die Inhalte eines (des) demokratischen Regimes; die Möglichkeiten der Massen, auf die Regierenden Einfluß zu nehmen vergrößern sich. Es handelt sich also um einen wechselseitigen Einfluß."

Dieser, aus der obigen Feststellung konstatierte Zustand, wird im Ergebnis eines geeinten Kampfes der Kräfte des Friedens und der Demokratie errungen werden können.

Heute hat die Forderung nach Beendigung des Prozesses gegen die Anhänger des Friedens, und die Aufhebung des Verbots des Friedenskomitees an Aktualität und Dringlichkeit zugenommen.

Denn die Flammen der kriegerischen Auseinandersetzungen in unserer Region züngeln an unseren Grenzen. Die Bewahrung unseres Landes und unseres Volkes vor der herannahenden Gefahr ist unsere vorrangigste Aufgabe.

Unser Volk will Frieden. Aber dieser Frieden steht vor der Mündung der Kriegsmaschinerie. Ihn von dort wegzuholen, und unserem Volk zu geben, macht es notwendig, die Verbote über die Friedensbewegung aufzuheben, und die gegen sie angestregten Verfahren einzustellen. Diese Forderungen müssen an vorderster Stelle auf unserer Tagesordnung stehen!

Weser Kurier 4.4.87

Die Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen in der Türkei lädt für heute nachmittag, 15 Uhr, zu einer Podiumsdiskussion in den Senatssaal der Universität ein. Mit dabei sind Oscar Vetter (Europaabgeordneter der SPD), Petra Kelly (Bundestagsabgeordnete der Grünen), Gerd Bastian, Prof. K. L. Harkort (Uni Bremen), E. Schultz (Rechtswalt), Pastor D. Lüderwaldt aus Frankfurt, M. Dikerdem (Präsident des türkischen Friedensvereins), E. Coskun (Generalsekretär des Friedensvereins der Türkei) sowie Ekkehard Lentz (Bremer Friedensforum). (eb)

● BREMEN'DEKİ bir girişim grubu Türkiye Aydınlatma ve Dayanışma Toplantısı düzenliyor. Yetkililer 3 Nisan Cuma günü (Bugün) saat 19.00'da Niederdeutschen Theater salonunda Melike Demirağ, Betin Günes, Orhan Temur ve tanınmış yerel müzik gruplarının katılacağı bir kültür akşamının yapılacağını söylediler. 4 Nisan Cumartesi günü ise Türkiye'den ve Almanya'dan çok sayıda konuk katılacağı bir açık oturum yapılacak. Türkiye Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'in de konuşmacı olarak hazır bulunacağı toplantı Senatssaal Üniversitesinde saat 15.00'de başlayacak.

Milliyet, 1. Nisan '87

Bremen Magazin

20.00 10 Jahre Türkischer Friedensverband (Solidaritätsveranstaltung mit namhaften internationalen Künstlern). Niederdeutsches Theater

April 87

19.30 Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei, Veranstaltung mit Melike Demirağ, Betin Günes, Orhan Temur, Bremer Solidaritätschor des türkischen Arbeitervereins, Bremer Chorwerkstatt, Gruppe "Morgenland" u. v. a.; Niederdeutsches Theater

POLITIK

● BREMEN
15.00 Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der

Türkei, Podiumsdiskussion zum Abschluß des Prozesses gegen Vorstands- und Gründungsmitglieder des Friedensvereins der Türkei; Universität

Bremer Blatt
3/4. April '87

Bremen'de toplantı

Bremen (a.a.) — Barış Derneği'nin bazı üyelerinin 3 Nisan'da Federal Almanya'nın Bremen kentinde bir toplantı yapacakları bildirildi. Toplantıya, kapatılan TIP'nin eski Genel Başkanı Behice Boran'ın yanı sıra vatandaşlıktan çıkarılan Melike Demirağ, Enis Coskun ve Federal İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF)'in Bremen temsilcisi Orhan Timur'un da katılacakları açıklandı.

Cumhuriyet
26. mart 1987

Türkei

Solidarität mit Friedensverein

Bremen. ppa. — Von einem Demokratisierungsprozeß in der Türkei könne keine Rede sein. Seit 1980 seien über 200 000 Menschen von den Schergen der türkischen Regierung mißhandelt worden. Über 100 seien an den Folgen der Folter gestorben. Das stellte der Vorsitzende der Arbeitsgemeinschaft Sozialdemokratischer Juristen (ASJ), Horst Isola, am Dienstag auf einer Pressekonferenz in Bremen mit. Auf einer bundesweiten Veranstaltung in Bremen am kommenden Wochenende will die „Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei in Europa“ an die Bundesregierung appellieren, endliche entsprechenden Druck auf die türkische Regierung auszuüben. Alis Elis vom Sekretariat der Initiative erklärte vor der Presse, daß die türkischen Friedensfreunde mit der Veranstaltung auch auf den bevorstehenden Abschluß der seit Jahren laufenden Prozesse gegen Vorstand und Gründungsmitglieder des „Friedensvereins der Türkei“ aufmerksam machen wollen, der in diesen Tagen sein zehnjähriges Bestehen begeht.

Solidarität geboten!

Am 3. und 4. April 1987 wird die „Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei in Europa“ in Bremen eine bundesweite Veranstaltung zum bevorstehenden Abschluß des Prozesses gegen Vorstands- und Gründungsmitglieder des „Friedensvereins der Türkei“ durchführen. Langjährige Haftstrafen gegen die führenden Vertreter des türkischen Geisteslebens sind zu erwarten. Die Initiative ist bemüht, aus Anlaß des 10jährigen Bestehens des „Friedensvereins der Türkei“ für ihren Vorsitzenden und ehemaligen Botschafter Mahmut Dikerdem eine Ausreiselerlaubnis von der türkischen Regierung zu erwirken. Am 3. April um 19.30 Uhr wird im Niederdeutschen Theater eine Veranstaltung mit den Künstlern Melike Demirağ, Betin Günes, Orhan Temur, dem Bremer

Solidaritätschor des türkischen Arbeitervereins, der Gruppe Morgenland u. v. a. durchgeführt. Moderieren wird die Bremer Fernsehjournalistin Ulla Hamann. Am folgenden Tag, dem 4. April, wird eine Podiumsdiskussion in der Universität Bremen stattfinden. Es werden eine Reihe namhafter Persönlichkeiten zu Worte kommen, u. a. H. Oscar Vetter (MdEP SPD), Petra Kelly (MdB — Grünen), Gerd Bastian, Prof. K.-L. Harkort (Uni Bremen), E. Schultz (Rechtsanwalt — Bremen), Pastor D. Lüderwaldt (Frankfurt), M. Dikerdem (Präsident des türk. Friedensvereins), E. Coskun (Generalsekretär des Friedensvereins der Türkei), Ekkehard Lentz (Bremer Friedensforum). Die Veranstaltung beginnt um 15 Uhr.

Türkei

Zur bundesweiten Aktion „Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei in Europa“ eine Veranstaltung im Niederdeutschen Theater, mit den Künstlern Melike Demirağ, Betin Günes, Orhan Temur, Chor des türk. Arbeitervereins, Gruppe Morgenland u. a. Moderation: Ulla Hamann, Fernsehjournalistin

„Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei in Europa“

Solidarität mit türkischen Intellektuellen

(eb). Solidarität mit inhaftierten Intellektuellen in der Türkei zu erreichen — das ist das Anliegen zweier Veranstaltungen, die am 3. und 4. April in Bremen stattfinden. Akuter Anlaß dafür ist der kurz vor seinem Abschluß stehende Gerichtsprozeß gegen Vorstands- und Gründungsmitglieder des „Friedensvereins der Türkei“. Dabei werden langjährige Haftstrafen für die führenden Vertreter des türkischen Geisteslebens erwartet. Für bundesweite Solidarität mit den Betroffenen treten am Freitag, 3. April, ab 19.30 Uhr diverse türkische und deutsche Künstler im Niederdeutschen Theater auf. Am Sonnabend, 4. April, wird in der Universität ab 15 Uhr eine Podiumsdiskussion durchgeführt. Mit von der Partei sind unter anderen Petra Kelly von den Grünen, Oscar Vetter als sozialdemokratischer Europaparlamentarier, der Generalsekretär des Friedensvereins der Türkei und Gerd Bastian.

Australian Peace Committee

Box 32, Trades Hall
Goulburn Street
Sydney, 2000
Tel: (02) 267 6741

24th March, 1987.

To the Turkish Peace Committee.

Dear friends,

We wish to convey our best wishes to you on the 10th Anniversary of the establishment of the Turkish Peace Committee.

We applaud your determined and courageous efforts in the cause of peace, despite the great difficulties which we know you face.

We hope that conditions will improve and wish you every success.

Yours for peace,

Babs Fuller-Quinn

BABS FULLER-QUINN
CoOrdinator APC.

Joyce Clarke

JOYCE CLARKE
Director APC.

SOCIALIST PARTY OF AUSTRALIA

CENTRAL COMMITTEE
65 CAMPBELL STREET, SURRY HILLS 2010
Phone (02) 212 6855

General Secretary: P Symon

President: L J McPhillips

Atn. Prof. Server Tanilli
Organising Committee
for the 10th Anniversary
of the Turkish Peace Committee

March 24th, 1987

Dear Friends,

On behalf of the Central Committee of the Socialist Party of Australia I would like to extend our warmest greetings on the occasion of the 10th Anniversary of the founding of the Turkish Peace Committee.

Your 10th Anniversary takes place at a time when the world faces the most serious threat to the future of the human race. The continuing war drive by imperialism, led by the Reagan administration of the USA, is pushing the world to nuclear brink. The refusal of the US leadership to take a responsible attitude to the many positive peace initiatives proposed by the USSR and its plan to push ahead with its SDI, or Star Wars, program, shows to the people of the world where the blame for the nuclear threat comes from.

In the short period of its legal existence, the Turkish Peace Committee has shown itself to be one of vanguard fighters in the struggle against the imperialist war drive. Your history is one of exemplary courage and high principle. The Socialist Party of Australia takes this opportunity to extend its high appreciation of the work carried out by your Committee in the struggle for world peace.

The Socialist Party of Australia also takes this opportunity to reaffirm its pledge to do all possible in the interests of world peace.

Yours in Peace,

Bob Hatton

Bob Hatton
Central Committee
Socialist Party of Australia

Bremer Nachrichten 1. April 1987

„Von Demokratie keine Spur“ Zentrale Türkei-Solidaritätsveranstaltungen am Wochenende

(pv) Bundespräsident Richard von Weizsäcker hatte während seines Besuchs in der Türkei vor einigen Monaten die „fortschreitende Demokratisierung“ des Landes gelobt. Bei der „Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei“ hat diese Einschätzung des Bundespräsidenten fassungsloses Kopfschütteln ausgelöst. Wie Professor Klaus Liebe-Harkort von der Uni Bremen, Türkei-Experte und Mitglied der Initiative, gestern vor Journalisten sagte, werden sieben Jahre nach dem Militärputsch noch immer „die Menschenrechte mit Füßen getreten“. Anlässlich des zehnjährigen Bestehens will seine Organisation am kommenden Wochenende in Bremen mit einer zentralen Veranstaltungsreihe die Öffentlichkeit auf die Zustände in dem Land am Bosporus aufmerksam machen.

Am Freitag, 3. April, findet im Niederdeutschen Theater ein Kulturabend statt, an dem zahlreiche deutsche und türkische Künstler teilnehmen. Am darauffolgenden Sonnabend findet in der Universität eine Podiumsdiskussion statt. An ihr nehmen unter anderem die Grünen-Bundestagsabgeordnete Petra Kelly, General a.D. Gerd Bastian, der ehemalige DGB-Vorsitzende und heutige Europaabgeordnete Heinz Oscar Vetter, Ekkehard Lenz vom Bremer Friedensforum sowie Vertreter der türkischen Friedensinitiative teil. Beginn: 15 Uhr im Uni-Senatssaal.

Aktueller Anlass für die Diskussion: In den nächsten Wochen wird das Urteil in einem Prozeß gegen 48 Gründungsmitglieder des „Friedensvereins der Türkei“ erwartet. Sie werden beschuldigt, so der Sprecher der Initiative, Ali Ellis, „die bestehende Ordnung zu beiseitigen, den Separatismus und den Terrorismus zu unterstützen“. Ellis: „Diese Anschuldigungen haben mit den wirklichen Zielen der Organisation nichts zu tun. Sie entbehren jeder Grundlage.“ Der Friedensverein habe sich lediglich für den Erhalt des Friedens und für eine demokratische Ordnung im Lande eingesetzt. Ellis: „Aber das gilt in der Türkei schon als Verbrechen.“ Unter den Angeklagten befindet sich auch der Vorsitzende des im Jahre 1980 nach dem Militärputsch verbotenen Vereins, Mahmut Dikerdem. Dikerdem war 20 Jahre lang Botschafter

Von Militärs verboten und verfolgt Türkei macht der Friedensbewegung den Prozeß / Solidaritätsveranstaltungen in Bremen

Mittwoch, 1. April 1987

WESER-KURIER
TAGESZEITUNG

Von unserem Redaktionsmitglied Heiko Wegener

der türkischen Friedensbewegung ist. Die deutsche Friedensbewegung erklärt sich auch und erst recht in Bremen mit dem türkischen Friedensverein solidarisch.“
Im Grußwort des Vorsitzenden des Friedensvereins, Mahmut Dikerdem, steht: „In-wiefern die Friedensbewegung in der Türkei mit den Massen Kontakt aufnehmen und ihre Anliegen den Stellenwert des Friedens verdeutlichen kann, ist von der Etablierung und Entwicklung der Demokratie in unserem Land abhängig.“

Zunächst unter den Bedingungen des An-nahmestandes und mit Billigung der Behörden tätig, wurden die Mitglieder der Tagesord-nung: Freundschäftsbesuche und Kredite für den Verein später beschlagnahmt, die be-stehende Ordnung zu beiseitigen, den Separatismus und den Terrorismus zu unterstützen.“ Ellis: „Diese Anschuldigungen haben mit den wirklichen Zielen der Organisation nichts zu tun. Sie entbehren jeder Grundlage.“ Der Friedensverein habe sich lediglich für den Erhalt des Friedens und für eine demokratische Ordnung im Lande eingesetzt. Ellis: „Aber das gilt in der Türkei schon als Verbrechen.“ Unter den Angeklagten befindet sich auch der Vorsitzende des im Jahre 1980 nach dem Militärputsch verbotenen Vereins, Mahmut Dikerdem. Dikerdem war 20 Jahre lang Botschafter

Am Freitag um 19.30 Uhr beginnt im Nie-derdeutschen Theater ein von türkischen und deutschen Künstlern und Gruppen gestaltetes Kulturprogramm. Es folgt am Sonnabend um 15 Uhr in der Universität eine von Bürgermei-ster Henning Scherr eröffnete Podiumsdiskus-sion mit Parlamentariern, Anwälten, Pastoren und Harkort, für die GEW mehrmals als Prozeßbe-obachter in die Türkei gereist, stellte den Pro-zeß gegen die Friedensbewegung in eine Reihe mit den Verfahren etwa gegen Gewerkschaftler im Verband Fortschrittlicher Gewerkschaften oder intellektuelle, die diffamiert und teilwei-se verurteilt, letztendlich dann aber freige-sprochen wurden, weil sie in einer Petition an ihren Staatspräsidenten appelliert hatten, die Menschenrechte einzuhalten und zur Demo-kratie zurückzufinden.

Der Bremer Hochschullehrer Klaus Liebe-Harkort, für die GEW mehrmals als Prozeßbe-obachter in die Türkei gereist, stellte den Pro-zeß gegen die Friedensbewegung in eine Reihe mit den Verfahren etwa gegen Gewerkschaftler im Verband Fortschrittlicher Gewerkschaften oder intellektuelle, die diffamiert und teilwei-se verurteilt, letztendlich dann aber freige-sprochen wurden, weil sie in einer Petition an ihren Staatspräsidenten appelliert hatten, die Menschenrechte einzuhalten und zur Demo-kratie zurückzufinden.

Ekkehard Lenz vom Bremer Friedensfo-rum ergänzte: „Der jüngste Agais-Konflikt zeigt, wie aktuell und wichtig das Engagement internationaler Anwälte — aktiv: Sie fordern den Abbau aller Spannungen und friedliche Koexistenz.“

Für das kommende Wochenende lädt die Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei zu einer Kulturveranstaltung und zu einer prominent besetzten Podiumsdiskussion. Über die Hintergründe: Harald-Gerd Brandt:

In Bremen wird Ende dieser Woche gefeiert werden, was in der Türkei zu feiern verboten ist. Das 10. Jahr des Friedensvereins der Türkei. Im April 1977 nach der Unterzeichnung der KSZE-Schlussakte von Helsinki wurde in Istanbul ein landesweites türkisches Friedenskomitee gegründet. Gewerkschafter, Intellektuelle sowie Parlamentarier und Politiker verschiedener demokratischer Parteien arbeiteten damals darin mit. 1980 nach dem Militärputsch in der Türkei wurde der Friedensverein verboten. Seine führenden Mitglieder kamen vor Militärgerichte und wurden zu Gefängnisstrafen verurteilt. Zum 2. Mal in der türkischen Geschichte war damit eine landesweite Friedensorganisation geschlagen worden. Als 1950 nämlich türkische Soldaten zur Unterstützung der US-Armee nach Korea in den Krieg geschickt worden waren, hatte sich schon einmal eine nationale türkische Friedensbewegung ereignet. Diese brach aber unter dem starken amerikanischen Einfluß auf die türkische Politik sehr schnell wieder in sich zusammen. Professor Klaus Liebe-Harkort von der Universität Bremen bereiste häufig die Türkei und sprach dabei auch mit Angehörigen des neuen nunmehr 10 Jahre alten türkischen Friedensvereins. Türkeiexperte Liebe-Harkort: Die Friedensbewegung oder sagen wir lieber genauer der Friedensverein kann im Augenblick offiziell garnicht arbeiten. Früher hat sie gearbeitet dadurch, daß die Persönlichkeiten, die in dem Friedensverein Mitglieder sind, in ihren Bereichen, wo sie beruflich tätig sind, den Friedensgedanken verbreiten wollten. Feiler in Polizeigewahrsam, unfaire Prozeßführung die den Angeklagten keine Verteidigungschancen einräumte und da zu noch Strafgesetze, die abweichende Meinungen zum Teil als Umsturzversuche definierten, dies alles drohte türkischen Friedensvereinsmitgliedern. Der Bremer Prof. Liebe-Harkort sagt: Der Hintergrund der Anklage auf keiner nach unseren oder überhaupt nach allgemeinem Rechtsverständnis soliden Basis beruht. Es werden Verbindungen gezogen zu kommunistischen Parteien oder zur Sowjetunion die im Verfahren alle sich in nichts auflösen.

Das war eine Sendung von Radio Bremen Hansawelle 31.3.1987

KOMMENTAR

Frieden a la turca?

Friedensverein der Türkei grenzt die Kurden aus

Türkische Intellektuelle, die sich selbst als Linke bezeichnen, suchen im Exil demokratische Kräfte gegen die Diktatur in der Türkei zu gewinnen und wehren sich gegen Ausländerfeindlichkeit — zu recht. Aber wenn es um die 12 Millionen Kurden im eigenen Land geht? Der Konsens im Friedensverein der Türkei, so der Generalsekretär Enis Coskun, erfordere es, daß von der Existenz der Kurden nicht gesprochen werde. Behice Boran hat demgegenüber klar Stellung genommen zu den Angriffen türkischer Militärs jenseits der Grenze in Irakisch-Kurdistan und auch in Türkisch-Kurdistan. Es gibt jedoch deutsche „Türkei-Experten“, die kemalistischer und das heißt: türkisch-nationalistischer als türkische Kemalisten selbst sind.

Scheinheilig ist alles, was nach 68 Jahren kemalistischer Unterdrückung bis hin zur Leugnung der Existenz der Kurden als Argument vorgeschützt wird. Selbst die sog. bürgerliche Presse in der Türkei denkt und handelt nicht so antikurdisch wie türkische „Demokraten“ im Exil und ihre deutschen Türkei-Experten. Woher sollen die Kurden die Hoffnung nehmen, daß — falls die jetzige Opposition die Macht übernimmt — ihre nationalen Interessen besser als jetzt respektiert werden? Yayla Mönch-Bucak

taz · B · R · E · M · E · N 20

AM DOBBEN 123 · ☎ 0421 REDAKTION: - 7 10 95 · TRÄGERDIENST: - 7 10 99 · WESERWIESE: - 7 10 97 · MONTAG, 6.4.1987

10 Jahre Friedensverein der Türkei

Bundesregierung wird aufgefordert, sich für Menschenrechte in der Türkei einzusetzen / Streit um die Erwähnung der Kurden

Zur Feier des 10jährigen Bestehens des Friedensvereins der Türkei hatte die „Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen in der Türkei“ am Samstag nachmittag zur Podiumsdiskussion in den Senatsaal der Universität eingeladen. Thema sollte der „Frieden in der Türkei“ sein, auf dem Podium saßen u.a. Petra Kelly und Gerd Bastian von den Grünen, ein Vertreter des Weltfriedensrates aus Bulgarien und Behice Boran aus dem dem beglückten Exil, die renommierte Mitgründerin und seit über 20 Jahren Vorsitzende der türkischen Arbeiterpartei (TIP).

Das Podium war sich einig: die Türkei wird vom US-Imperialismus beherrscht, das faschistische Regime verletzt täglich Menschenrechte. Als Ergebnis der Veranstaltung wurde ein Brief an die Bundesregierung geschickt, in dem die Freilassung von Mitgliedern des Friedensvereins und die Einstellung der militärischen Unterstützung der Türkei gefordert wird.

Enis Coskun, Generalsekretär des Friedensvereins der Türkei, hatte in seinem Statement von „ethnische Gruppen“ gesprochen und das Wort Kurden vermieden.

Nach Kritiken aus Reihen der Zuhörer wurde in den Brief ein Satz eingefügt, der den „unerkärten Krieg gegen Kurden und andere Volksgruppen“ erwähnt. In seiner Schlussklärung betonte Enis Coskun noch einmal, daß das Kurden-Problem nicht in den Brief hineingehöre. Am 21. April sei der Prozeß gegen türkische Freunde, ein derartiger Satz könne sie gefährden.

Prof. Klaus Liebe-Harkort weigerte sich allerdings, diese Schlussklärung zu übersetzen: sie sei nur an bestimmte Leute im Saal gerichtet.

c/kw

Sozialamt soll nicht Volkszählung leiten

In Rhauderfehn ist der Sozialamtsleiter Jürgen Crone im Rahmen der Volkszählung zum Erhebungsstellen-Leiter benannt worden. Damit sammelt er in seiner Zähler-Eigenschaft Daten und Informationen, die er nach dem Bundesverfassungsgerichts-Urteil nicht mit den Kenntnissen für seine normale Tätigkeit „abgleichen“ darf. Da dies in einem Kopie nach menschlichem Ermessen und, wie der Grüne Gemeinderatsvertreter Kalle Puls meint, selbst „beim besten Willen“ nicht zu unterbinden ist, fordern die Grünen vom Gemeindevorstand Furch, dafür zu sorgen, daß keiner der Stadteingetragenen in vermeintbare Gefahren gerät, bei der ihm obliegenden Tätigkeit einen Strafbestand zu verurteilen. Deshalb solle der Volkszählungs-Leiter abgelöst werden. (taz)

Naturschutz gegen Bauern

Borgfelder Wümme-Wiesen unter Naturschutz / Bauern fürchten um ihre Existenz und sind auf Landwirtschaft unter Naturschutz-Bedingungen nicht vorbereitet / Gülle weiter ins Naturschutz-Gebiet

Ein „Rückzugsgebiet“ und eine „Lebensstätte selten gewordener Tiere und Pflanzen“ und notwendig für den Artenschutz sei das neue Naturschutzgebiet der Borgfelder Wümme-Wiesen, erklärte die Umweltsenatorin Evi Lemke. Auf 700 Hektar ist fortan das Bauen verboten und die Bauern dürfen ihre Weiden und Äcker nur noch so nutzen, wie das bei ihren Vorfahren üblich war: keine Chemie-Dünger, keine Pflanzenschutzmittel, keine Gülle aus den intensiven Ställen der

nicht, wohin sie mit ihrer Gülle sollen. Vor Ort erklärten die Vertreter des Senatsressorts, es werde wohl mit Ausnahmeregelungen zu rechnen sein. Ein großes Problem für die Bauern ist zudem die Höhe der Ausgleichszahlungen; sie selber errechneten ungefähr das doppelte der gezahlten Summe als Einnahme-Verlust. Wie lange die Zahlungen, die nach Stufen gestaffelt für die Kernzone des Naturschutz-Gebietes bei 800,- Mark pro Hektar liegen, konstant sind, ist auch un-

legt: wo wieviel gedüngt und umbrochen wird, wo welche Vögel noch anzutreffen sind. Das Ergebnis ist eindeutig und erschreckend: die Landwirtschaft vertreibt die Natur. Die neuen, eiweißintensiven Gräser, die Bauer Otten heute sät, wachsen schneller als die alten Gräser, die in der Zeit seines Großvaters von selbst kamen. So ist heute eine frühe Mahd zusätzlich möglich. Die fällt in die Zeit, in der die Vögel in

den Wiesen brüten — allein das zu hoch schießende Gras macht ihnen die Brutplätze kaputt.

Jahrelang hat auch die „Pflanzenschutzabteilung“ der Umweltbehörde den Bauern zur Nutzung von Herbiziden geraten. Wenn die „Ungräser“ überhand nehmen, dann kann man es sprühen, drei Tage warten — „dann ist alles weg“, sagt die Landwirtschaftskammer. Die grüne Wiese wird braun. Der Bauer braucht

nicht einmal umpflügen, sondern kann nach einem pietätvollen Abstand einfach neu einsäen. Bauer Otten hat noch im vergangenen Jahr selber das Total-Herbizid verwendet. „Sieht nicht schön aus.“ Bauer Otten sagte das mit einer Mischung aus Traurigkeit und Trotz. Immerhin ist es sein Arbeitsplatz und der seiner Kinder, für den er — unter Naturschutz — keine Hoffnung mehr sieht.

K.W.

Jericho-Probe der Stadel-Kampagne

Zu einer Vollversammlung und musikalischen Probe treffen sich am Montag, den 6.4. abends um 20 Uhr im Lagerhaus Schildstraße — alle. Denn am kommenden Samstag, den 11.4., soll das AKW Stade musikalisch „umzingelt“ werden, damit es wie das biblische Jericho im Boden versinkt... Triangeln, Geigen, Posunen (!!!), Schallmeisen, Schellenbäume, Trommeln und Konzertorgel mit zu bringen bittet der Delegiertenrat der BSA die Bremer anti-AKW-Musikanten. (taz)

Yaş günü

Bu kadar körpe, temiz geliyor
Türkiye Barış Derneği on yaşında
Baskılardan yılmaz, çileye dayanmaz
Uzayan sorgularda, duruşmalarda yorulmaz
Cezaevi yılan bitmez
Yapanı yapbranı alçaltan işkenceler
Halkın ekmek ve hak davasıyla birlikte
Demokrasi ve sosyalizm için aynı zamanda
Taş ocaklarında, tarlalarda
Madenlerde, fabrikalarda
Netaş'ta, Derby'de grevciilere
Kurtuluş Savaşçısı askerlerin
Gönüllerinde yakımlarla
Nasıl dimdik ayakta
Geleceği çevirmiş gözlerini:
Bugünü özden asıdan duyup
Yargıcı sorulmanı yanıtlıyor
Türkiye Barış Derneği
Otuz yıl önce de böyle ayakta idi
Yalınlar o zaman da böyle
Yaban aklarla dolu
Başta Çakırbeyli çiftliğinin ağası
Amerikan senatörü Mister Cain girdi devreye
Dört bin beş yüz asker gönderdi
Kaç boyam olde Kore dağlarına
O zaman da böyle metin, böyle dik
Dünyanın bütün halklarına barış adaletili kalıcı
En çok da kendi yoksul halkımıza
Başboş akıp gitmesin ırmaklar
Barajlar yapalım kanallar açalım ovalara
Dağbaşılarına santraller kuralım
Gecelen de gündüzler gibi ışıltı yurdum
Gözlemlen onu gibi ardi da aydın olsun halkımızın
Kurulum küçük büyük fabrikalarını
El güne avuç açmadan doyalım
Ne işi var çocuklarımızın Kore dağlarından
Yurtta barış dünyada barış demez miydi Türkiye
Kadın erkek işçi asistan
Behice hanım çirpın en önlere
Sinan'ın babası Adnan Cemgil
Hukukta öğrenci yağıtım Naci Ormanlar
Yargılatı savaş isteyenler barışseverleri
O zaman da attılar zindana
Ondan böyle aydınlık yüzü Türkiye barışçılarının
Ondan böyle ışıltı gözleriyle Mahmut Dikerdem
Çocuk gibi buruk gülüşü Orhan Apaydın
Taşa çalsın gider Enis Coşkun yılmaz
En güzel şifrelerini kurar Atalol
Reha Hanım göğsünden güvercinler uçurur
Öğrencilerini düşünmeden öz çocuklarını düşünmez
Adana'nın sıcağından İsmail Hakkı Öztören

Fakir BAYKURT

En kibar çağlarında Doğan Görsev
İnadı bükülmez çekikten
Denizli dokumaları gibi güzel
Honaz dutları gibi yumuşak
Öğretmenin iyisini haktan öğrenmiş
Kötülüğün düşmanı Mustafa Gazalıcı
Nice yığıt arkadaşlar inançlı
Yattılar gık demeden
On yılın yedi yılı içinde bir demek
Hey bizim çilesi Mississippi yurdumuz
Sesimizi katkık Dünya Barış Hareketine
Alanlarda salonlarda dil ile anlatamadığımızı
Yatarak cezaevlerinde, yargılanarak sıkıyönetimlerde
Hal ile anlatlık halkımıza
Komşu komşunun kulüne muhtaç değil mi
Homeros'tan önceki çağlardan beri
Nçin savaşçırmak isterler bizi surekli
Kapı komşumuz Yunanla Bulgarla Kıbrıs kardeşlerimizde
Ortadoğu ateşleri içinde
Cennet oralarında bir yerde sanırdım çocukluğumda
Çoktandır bütün dağlar ovalar
Butun şehirler köyler cehennem
Yurdumuz yeniden savaşların eşğinde, içinde
Yurdumuz, bızın çilesi ırmaklara uzun
Her on yılda bir dipçik kendi silahlarımızla
İşçilere aydınlara kelepçe
Halkın kendi parasıyla
1980'in Eylülünde kapattılar
Türkiye Barış Derneğini
Ama kapanmadık içimizden çok şukur
İşte karanlık koşullarda nice güzel
İşte duruşmalarda barış savunurken
Brer gul gibi açıldı dünyaya hepimiz
Eğik değil başımız barışın yargılandığı tek ülkedeyiz diye
Halkımız acayıp geri bırakılmıştır, acayıp yoksul
Ama sevgisi Uartu aydınlıklarından
Çok uzaklardan Lyon yıllarından
Yönetenlerin sandığı gibi siğir hiç değil
Kaldırır başını, elini bir gün, uzak değil
Çatar kara gözlemlen üstünden gür kaşlarını
Vurur yumruğunu savaş buyurganlarının başına
İsterse Amerika'ya dayansınlar
İsterse Yaban aklılara güvensinler
Sıkı mı o zaman durmak ay: kta
Var kaimak hattı?
Türkiye barışçıları kardeşlerin
Aldırmaın diyorum açık açık
İnsan cezaevlerinde yatarak da anlatır halkına
Asla yenilmiş değiliz biz bu durumda
Yenilmiş görünsek de düşmanın gözüne
Homberg, 8.3 '87

27. Mart '87
Türkiye Postası

1980 askersel darbesinden beri yargılanan TÜRKİYE BARİŞ DERNEĞİ 10 YAŞINDA

Türkiye Barış Derneği ile ilgili ilk soruşturmalar İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı emriyle 1980 Ekiminde başlamıştı. BD yöneticileri, 7 yıldan beri "savaş hali hükümleri" altında devam eden bu yargılama süresince 3 yıl tutuklu kaldılar. Mahkumiyet hükmü Askeri Yargıtay tarafından iki kez bozulan davada, şu sıralar üçüncü kez savunma yapıyorlar ve Türkiye'de barışı ve insan haklarını tehdit eden güçleri ve zihniyeti açıklıkla ve kararlılıkla sergileyerek mahkum ediyorlar.

Son savunmasında Mahmut Dikerdem, Barış Derneği Davasını, Türkiye'de anayasal düzenin, demokratik rejimin, temel hak ve özgürlüklerin askıya alındığı bir dönemin ürünü olarak nitelidi ve şöyle dedi: "Bu dava askeri mahkemelerde görülmekte olan diğer siyasi davalar gibi olağanüstü bir yönetimin ülkede kurmayı tasarladığı siyasal ve sosyal düzene ters düşen kurumlarla, ülke için zararlı gördüğü düşünce akımlarının kökünü kazımak ve onları temsil ettiğine inandığı kişi ve kuruluşları tasfiye etmek üzere giriştiği geniş çaplı operasyonların bir parçasıdır."

Reha İsvan ise özgürlükten, eşitlikten, barıştan yana olduğu için beş yıldır şu veya bu şekilde tutuklu edildiğini söyledi. İsvan, mahkemenin adaleti, hukuku, ülkenin onurunu her tür siyasal ve kişisel endişenin üzerinde tutmasını ve korumasını isteyecek sözlerini şöyle tamamladı: "Bu ağır mesuliyeti taşıyabilecek gücünüz olduğuna kanıtlamak sizin elinizdedir. Güç durumda olduğunuz aşikâr, ama geçici siyasi koşullardan etkilenmeyerek yalnızca aklın sesine kulak verip adaletin gereğine uyabilirsiniz, demokrasiye katkı

sağlamış olursunuz. Bu aşamadan sonra bile, hukuk bilinci ile görevinizi sadece adalet kuralları ile sınırlayabildiğiniz ölçüde, yalnız hayyetinizin değil, ülkemizin haysiyetinin kurtulmasına katkıda bulunabilirsiniz."

Ergun Elgin, Barış Derneği Davasında tüm savunmaların, sunulan belgelerin hiç dikkate alınmadığını, savunmanın adeta yok sayıldığını belirterek, "Bu davada infaz yargılaması bitmeden gerçekleşmiştir," şeklinde konuştu.

Gencay Şeylan, Haluk Tosun ve Metin Özek, savcının esas hakkındaki görüşünü, "belli bir siyasi görüşün belgesi" olarak nitelendirdiler.

Guner Elçin ve Asım Bezirci dün yada barış düşüncesiyle barış örgütünü bu denli suçlanıp yargılandığı tek ülkenin Türkiye olduğunu bir kez daha vurgularken, Süleyman Coşkun şöyle konuştu: "...bu dava sonucunda kararımız ne olursa olsun biz insanlık tarihinde çoktan aklımdık. Bu davanın sonucunda önemli olan bizim değil, bu dava ile ilgili senaryoları kuranların dünya kamuoyunda beraat edip etmeyecekleridir."

10. kuruluş yıldönümünde Avrupa'da Türkiye Barış Derneği ile dayanışma

Nisan ayında Türkiye Barış Derneği davasının kesin karara bağlanması beklenirken, Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi, nisan ayında 10. yıldönümünü idrak edecek olan Barış Derneği ile dayanışma amacıyla Bremen'de kutlama toplantıları düzenledi.

3 Nisan günü Niederdeutsches Theater-Bremen'de yapılacak olan "Kültür Gecesi"ne Türkiye'den Dernek Başkanı Mahmut Dikerdem'i temsilen bir yöneticinin katılması bekleniyor. Gecede TBD Genel Sekreteri Enis Coşkun, ilk Türkiye barış örgütü Barışseverler Cemiyeti Başkanı ve TİP Genel Başkanı Behice Boran, Dünya Barış Konseyi temsilcisi, Yeşillerden parlamento üyesi Petra Kelly, Gerd Bastian, Amnesty International, Alman Pen Klübü, Barış-Silahsızlanma ve İşbirliği İnisiyatifi, Uluslararası Demokratik Hukukçular Derneği temsilcileri de katılacaklar.

4 Nisan cumartesi günü ise, Bremen Üniversitesinde, "Dünya Barışı ve Türkiye'nin Konumu" konulu bir açık oturum düzenlenecek.

Açık oturuma tartışmacı olarak, Gerd Bastian, Petra Kelly, Enis Coşkun, K.Liebe-Harkort, D.Lüderwaldt, E. Schulz, H.Oskar Vetter, Türkiye'den gelecek BD yöneticisi katılacaklar. Geceye katılacak uluslararası ve ulusal örgüt

temsilcilerinin de açık oturuma katılmaları bekleniyor.

Kültür gecesine, Betin Güneş, Bremen Türk İşçi Derneği Korosu, Bremen Chor Initiative, Melike Demirağ, Orhan Temur, Heval ve Morgenland-Yarınistan Topluluğu yer alıyorlar. Sanatçıların bir kısmı barışseverler için önem taşıyan bu kutlamaya yeni beste ve düzenlemeleriyle katılacaklar.

10. yıldönümünde Türkiye Barış Derneğine Özgürlük

Nisan ayında F.Almanya'da yapılacak olan barış eylemlerinde Türkiye'lilerin "10. yıldönümünde Türkiye Barış Derneğine özgürlük" belgisini yükseltecekleri, F. Alman barış inisiyatiflerinin de bu eylemi Ostern boyunca destekleyecekleri, Avrupa'nın diğer ülkelerinde de benzer eylemlerin planlandığı öğrenildi. F.Alman barışçıların yığınsal bir kart kampanyasıyla, Başbakan Turgut Özal'ı, Türkiye Barış Derneği Yöneticilerinin hala yargılanıyor olmaları ve BD üzerindeki yasağın sürmesi nedeniyle protesto etmeleri bekleniyor.

Ve hepinizi, bu inançla, sevgilerle, saygılarla, selamlarım aziz arkadaşlarım.

Baş Derneği'nin 10. kuruluş yılı münasebetiyle

Türkiye barış hareketinin son on yılı

G.Doğan GÖRSEV
(Baş Derneği
Onur Kurulu üyesi)

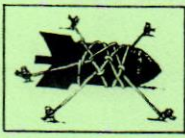
Bundan on yıl önce Türkiye'de barış savunucuları, Helsinki Nihai Senceli'nin imzalanmasıyla ivme kazanmış olan yumaşma koşullarında, 3.4.1977 günü düzenlenen "Ülkemizde Barış Hareketinin Birliği" konulu ulusal konferansta bir araya gelerek Barış Derneği'nin kuruluşu kararını almış ve barışçı hareketi bir çatı altında toplamışlardır. Böylece Türkiye'de barış hareketi 27 yıldır bir arada son yemenden yasal örgütüne kavuşmuş oluyordu. Barış Derneği yönetici ve üyeleri demek adına yaptıkları konuşma ve toplantılarında, yayımlarında okun, kişisel yazılarında, savunmalarında, davalarında ol-
du-
n-
okun, ilk gündür bir hep demokrasive ve demokratik ilkel-

re bağlılıklarını vurguladı bir şekilde ortaya koymuşlardır.

Baskı ve kısıtlamalar altında gelişen faaliyetler

Gelgelm Barış Derneği'nin faaliyetleri, sonradan yargılanması sırasında pek çok belgeyle ortaya çıktı gibi, her zaman kışkıkla görülmüş üzdü. Ayrıca çeşitli engellemelerle karşılaştı. Örneğin, daha 1977 yılında, 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla İstanbul'da düzenlenen "Helsinki Nihai Senceli ve Türkiye" konulu ulusal konferansa dış ülkelerden çağrılı konuşmaları katılmı hükümetçe yasaklandı. Üstelik, Barış Derneği daha ikinci yılını doldurmadan, ülkenin genel bir kevedinde ilen edilen süvnetim, onun faaliyetlerini daha da zorlaştırdı.

Bu elverişsiz koşullara rağmen

Barış Derneği'nin yasal faaliyetleri gidiye arttı, ülke dünya kadar gergin ve ülkede yığılmıştı. Daha 1977 Ağustosunda, tüm dünyada yürütülen kampanyaya paralel olarak Türkiye'de Barış Derneği'nin öncülüğünde alaylar, imza kampanyasıyla yürütülen "Nötron Bombasına Hayır!" kampanyası on binlerce destekli bulmuştu. Barış Derneği yöneticilerinin 1980 Ocak'ta genel toplamları kesimlerin ve CHP'li parlamenterler de içlerinde, sağduyulu sivil toplum temsilcilerinin de katılımıyla yaptığı genişletilmiş toplantıda yayımladığı "Sonuç Bildirgesi" gerek dünyada gerginliğin artmasına ve bunun bölgemizde de ülkemizde olası sonuçlarına koydukları açık teklislerle, gerekse önerdiği parçaları tarihle bir önem taşımaktadır.

Yöneticilerin yargılanması

12 Eylül 1980 askerel darbenden sonra parlamentonun, sendikaların ve tüm diğer demokratik örgütlerin yanı sıra, Barış Derneği'nin de faaliyetleri durduruldu, 28 yöneticisi tutuklandı ve sıkıyönetim mahkemelerinde olağan-dışı "barış hatı hükümleri"ne göre suçlamaya yargılanmaya başlandı. Pek çok yöneticiler hakkında verilen mahkumiyet kararları, Askeri Yargıtaya "eksis serusturma" nedeniyle iki kez bozuldu. Suçlanan yöneticiler, davaya ayrıca katılan 48 sanıkla birlikte hâlâ yargılanıyor.

todan bir türlü geçirilemeyen beş yıllık SIA anlaşıma yasasını kapalı kapılar ardında ve içgörü hakkında açıklama yapmadan imzalandı.

12 Eylül darbesinden sonra Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerine de, gültüde kayı verici gerginlik geçirmiş oluyordu.

Son dönemde kabul edilen, sınır dışı askerel operasyonlar yasası, çeşitli politik güçlerin Uluslararası Barış Yılı'nda yığılmış bir katılıma onayladıkları bir ortak çağrıda saptamalar çok düşündürücüydü. 15 Kasım 1986 günü Düsseldorf'ta değişik siyasal eğilimlerden yaklaşık bin kişilerin katıldığı barış toplantısında oyların bir benimsenene bu ortak çağrıda şöyle deniyor:

"Ne yazık ki ABD'nin bu çilgince girişimini (SDI Projesi) destekleyen sayılı birkaç ülke arasında Türkiye de bulunmaktadır. İçerde insan haklarına düşman hükümetin zorbalık rejiminin dışında bu çilgince projenin destekçisi olması nereden ileri gelir? Ulusal gü-

Mahmut Dikerdem 19 Ocak 1987 günü yapılan duruşmada savunmasını yaparken.

kiye'nin desteklemesi konusunda, çeşitli politik güçlerin Uluslararası Barış Yılı'nda yığılmış bir katılıma onayladıkları bir ortak çağrıda saptamalar çok düşündürücüydü. 15 Kasım 1986 günü Düsseldorf'ta değişik siyasal eğilimlerden yaklaşık bin kişilerin katıldığı barış toplantısında oyların bir benimsenene bu ortak çağrıda şöyle deniyor:

"Ne yazık ki ABD'nin bu çilgince girişimini (SDI Projesi) destekleyen sayılı birkaç ülke arasında Türkiye de bulunmaktadır. İçerde insan haklarına düşman hükümetin zorbalık rejiminin dışında bu çilgince projenin destekçisi olması nereden ileri gelir? Ulusal gü-

venliğimize hiçbir baki bulunmayan, tam terine ülkemizin güvenliğine tehlikeyle düşünen bu destek, rejimin ABD'ye ve dünya devletlerine varmış olan bakiğının bir sonucudur.

Türkiye barış hareketinin örgütsüz çabaları

Türkiye'deki barış savunucularının Uluslararası Barış Yılı'ndaki sayısız yayımları ve faaliyetleri, barış hareketinin ülkemizdeki canlılığını, içerikçe zenginliğini ve düşünsel bakımında daha da derinleştiği ortaya koymuştur.

Yine Uluslararası Barış Yılı'nda

Ege kıyısındaki 30 bin nüfuslu küçük Dikili kasabasında düzenlenen kültür gününün barış eylemlerini 80 bin katılımcının desteklemiş olması, barış savunmasının ülkemizde kazandığı yığılmışlığı bir somut göstergesidir. Aynı şekilde, Konya'da bir bölgenin NATO anıtlarını için ayırılmasına SHP'li ilçe başkanından ve belediye başkanından gelen görüşler de anıtların bir işaret olmuştur.

Ülkemizde barış hareketinin yasal örgütüne yeniden kavuşması, belki ki, ABD'nin ülkemize ve bölgemize dayattığı gerginlik politikasının geriletilmesine, uluslararası güvenliğin ve işbirliğinin güçlenmesine olduğu kadar, ülkemizin ulusal çıkarlarının savunulmasına ve ülkemizde insan haklarının saygılıya kavuşmasına da yardımcı olacaktır.

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Bir ay bir yılı besler

"Kış geldi demek ki bahar yakın" demiş birisi. Kim demiş, söylemişse bunu, doğru ya hoş demiş, güzel demiş kiş. Gün döndü bile uzun güne. Güneş simdi daha yakın bize. Kaç gün görünebilir dersiniz ortaklık kar? Dondurucu soğukların, ısın, pusun canı cehenneme doğrudur yavaş yavaş.

Aylardan martıyız. Ve kazma-kürek yakırsız bile, nisan, mayıs, ilk yağmurlara, ıstıan güneşe, yeşeren çimene, cıvıldaş kuşlara yeni düşecekli mart. Başladı, çiçekten yana, tomurcuk tomurcuk uç yemyer meyva açılacak. Bütün bütün yeşilin egemenliğine giriyor doğa; soluk kiş ucuıyor. Gizlenen gölgeye meyva domuş dallar.

Martıyız ve demeli böyle yakınımdadır bahar.

...

Hükümet sözcüsü açıklaması, ajanslar duyuruyor, gazeteler yazıyor.

"4 Mart günü, bugün, hava kuvvetlerimizle alt 30 savaş uçağı, sınırötesi bir operasyonu gerçekleştirdiler ve Irak topraklarında, önceden belirlenen mevzilerde bombalandılar. Sınır, üzerinde ve Irak topraklarında yürütülen hava harekati, Irak hükümetiyle varılan mutabakat neticesinde yapıldı. Operasyon başarıyla sonuçlandı ve Irak topraklarında hiçbir tahribat meydana gelmedi."

T.Barış Derneği'nin 10. yılı Bremen'de kutlanıyor

Başında Prof. Server Tanilli'nin bulunduğu, Türkiye Aydınlanırları Dayanışma Girişimi, T. Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümüne rastlayan 3 Nisan 1987 cuması akşamı Bremen kentinde, "Niederdeutsches Theater" da (saat 19.00 da başlayacak) bir kutlama gecesi ve 4 Nisan cumartesi günü saat 15.00 de başlayacak) Bremen Üniversitesi'nde Alman başçısının da katıldığı bir açık oturum düzenlendi.

Prof. Tanilli, Aydınlar Girişimi adına, Barış Derneği Genel Başkan Mahmut Dikerdem'e bir mektup yazarak 3 ve 4 Nisan günleri gerçekleştirilecek olan kutlama toplantılarına davet etti. M. Dikerdem yanı sıra kutlamada ve kendisine yapılan memnuniyetini dile getirecek, yurt dışına çıkma olanığı elde edebilirse hızzat kaulmak istediğini, bu mümkün olmazsa bir temsilci göndermeye çalışacağını bildirdi.

Türkiye Barış Hareketinin 1950'de kurulan ilk örgütü Türkiye Barışseverler Cemiyeti'nin

Başkanı ve Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın kutlama gecesinde onur konulu olarak katılacağı ve bir konuşma yapacağı alınan bilgiler arasında.

Kutlama toplantısına T. Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun ve diğer yöneticilerinin yanı sıra H. Oskar Vetter, (Avrupa Parlamentosu üyesi), D. Löhner (papaz) Prof. K. Liebe Har- (Türkolog), K. Schulz (avukat) ile Yeşiller milletvekilleri Gert Bastian ve Petra Kelly'nin katılacağı açıklandı.

Başkanı ve Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın kutlama gecesinde onur konulu olarak katılacağı ve bir konuşma yapacağı alınan bilgiler arasında.

Kutlama toplantısına T. Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun ve diğer yöneticilerinin yanı sıra H. Oskar Vetter, (Avrupa Parlamentosu üyesi), D. Löhner (papaz) Prof. K. Liebe Har- (Türkolog), K. Schulz (avukat) ile Yeşiller milletvekilleri Gert Bastian ve Petra Kelly'nin katılacağı açıklandı.

İşveçli psikolog Gunilla Svensson ile bir söyleşi

/ Osman İKLİZ

Çocuğun anadili ne kadar iyi ise

FRIEDENS- UND AKTIONSKOMITEE DER UNIVERSITÄT BREMEN

DAS FRIEDENSKOMITEE DER TÜRKEI

WIRD ZEHN JAHRE ALTI

Bremen, den 24.3.1987
Bibliothekstraße
2800 Bremen 33

Zehn Jahre besteht das Friedenskomitee der Türkei. Allerdings konnte es nur 3 Jahre und 5 Monate unter normalen Bedingungen wirken. Mit dem Putsch vom September 1980 wurde das Komitee - wie alle demokratischen Einrichtungen des Landes - verboten und kriminalisiert. Die 27 Vorstandsmitglieder wurden angeklagt und inhaftiert; z.T. saßen sie über drei Jahre lang in den Gefängnissen von Istanbul.

Diese Männer und Frau Reha İsvan sind namhafte und integre Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens, unter ihnen Schriftsteller, ehemalige Abgeordnete des Nationalparlaments, die Vorsitzenden der Ärztekammer und der Anwaltskammer, Journalisten und Professoren. Mahmut Dikerdem, der Präsident des Komitees, war 20 Jahre lang Botschafter der Türkei in verschiedenen Ländern der Welt. Reha İsvan, die Frau des ehemaligen Oberbürgermeisters von Istanbul, Ahmet İsvan, ist Erziehungsexpertin, Agraringenieurin und Kämpferin für die Rechte der Armen, der Frauen und der Kinder.

Das Friedenskomitee ist keine Gewerkschaft und keine Massenorganisation. Es ist eine Organisation, die sich in verschiedenen Einrichtungen des Staates und der Gesellschaft legal, öffentlich und wirksam für Frieden und Demokratie eingesetzt hat. Wegen der besonderen geographischen Lage der Türkei, wegen ihrer Mitgliedschaft in der NATO und wegen der wachsenden Aufmerksamkeit der USA gegenüber allen oppositionellen Bewegungen in der Türkei war die Öffentlichkeitsarbeit des Friedenskomitees von besonderer Wichtigkeit.

Im 1. Friedensprozeß - dem gegen die Vorstandsmitglieder - sind im November 1985 Urteile ergangen, die Menschlichkeit und Recht verhöhnen: fünf bzw. acht Jahre Gefängnis für 23 der Angeklagten, nur vier Freisprüche. Diese Urteile sind inzwischen vom Kassationsgerichtshof aus formalen Gründen aufgehoben, das Verfahren an die erste Instanz zurückverwiesen. Ein neues Urteil, nun auch im 2. Friedensprozeß gegen 48 Mitglieder des Komitees, wird im April erwartet; ein 3. gegen 151 Personen, die im Komitee wirkten, wird vorbereitet.

Das zehnjährige Bestehen des Komitees wird durch zwei Veranstaltungen in Bremen begangen. Am

3. April 1987, 20 Uhr wird im Niederdeutschen Theater eine Türkei-bezogene Kulturveranstaltung stattfinden. Türkische und deutsche Künstler treten auf. Am

4. April 1987, Beginn 15 Uhr Senatssaal der Universität, MZH

wird eine Podiumsrunde die Friedensarbeit des türkischen Komitees würdigen. Die verschiedenen Aspekte sollen unter dem Titel FRIEDEN IN DER WELT UND IN DER TÜRKEI behandelt werden von ENIS COŞKUN (Generalsekretär des Komitees, derzeit im Exil in Paris), HEINZ OSKAR VETTER, PETRA KELLY, GERD BASTIAN, Pastor LÜDERWALDT, Rechtsanwalt EBERHARD SCHULTZ und Prof. KLAUS LIEBE-HARKORT behandelt werden. Ein weiterer Teilnehmer bzw. eine Teilnehmerin wird aus der Türkei erwartet.

Wir würden uns freuen, wenn an dieser Informations- und Solidaritätsveranstaltung viele Angehörige der Universität teilnehmen.

Klaus Liebe-Harkort Hans Jörg Sandkühler

Bremer Blatt, April '87

FRIEDENS-TERRORISTEN'

10 JAHRE FRIEDENSVEREIN TÜRKEI

Während Mitglieder des Europäischen Parlamentes die Initiatoren des türkischen Friedenskomitees für den Friedensnobelpreis vorschlugen, stehen diese als 'Terroristen' zum wiederholten Mal vor dem Istanbuler Militärgericht. Ihr staatszersetzendes Ziel: Die Sicherung eines gerechten und dauerhaften Friedens auf der Welt. Die Vorwürfe gegen die Angeklagten – zu denen auch ein früherer Botschafter des Landes gehört, richten sich gegen die angebliche Unterstützung von anarchistischen, separatistischen und terroristischen Aktionen und Bewegungen und das ist Anstachelung zu Straftaten. Die Angeklagten erwarten lang-

jährige Haftstrafen (bis zu 15 Jahren).

Die Prozesse finden in der Türkei große Beachtung, umso mehr könnte der Vorschlag der Euro-Politiker in Brüssel ein öffentliches Druckmittel sein – kein Militärgericht der Welt sieht gut aus, wenn angebliche Staatszersetzter für Friedensbemühungen geehrt werden. Erst recht der Türkei kann eine solche Initiative nicht gleichgültig sein, versucht sie doch alles, um als ehrenwertes Mitglied im Bunde der europäischen Demokratien akzeptiert zu sein.

Zum bevorstehenden Abschluß des Prozesses wird die 'Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen

der Türkei in Europa' zwei Veranstaltungen durchführen. Am 4.4. (15 Uhr) findet in der Universität eine Podiumsdiskussion zum Thema statt. Sprechen werden u.a. Petra Kelly, Gerd Bastian und Oscar Vetter aus der Politik, Klaus Liebe-Harkort von der Bremer Uni als Türkei-Experte, der Frankfurter Pastor D. Lüderwaldt und möglicherweise auch der Vorsitzende des türkischen Friedensvereins M. Dikerdem – wenn er eine Ausreisegenehmigung seiner Regierung erhält. Am Abend vorher, am 3.4. (ab 20 Uhr), wird im Niederdeutschen Theater, Waller Heerstr. 165, ein großes Kulturfest zur Feier des 10jährigen Bestehens des türkischen Friedensvereins veranstaltet. Dabei sein werden: Die Künstler Melike Demirag, Betin Günes, Orhan Temur, die Gruppe Morgenland und verschiedene Chöre, u.a. der Solidaritätschor des türkischen Arbeitnehmervereins. (VvK: 10.-DM, Ak 13.-DM).

Weser Kurier, 6. April '87

Senatsempfang für türkische Gäste

Einen Senatsempfang für die Teilnehmer einer Podiumsdiskussion des Friedensvereins der Türkei gab am Wochenende Bürgermeister Henning Scherf (links). Dabei konnte Scherf unter anderem Evgenia Kiranowa vom Weltfriedensrat, Petra Kelly und Gerd Bastian von den Grünen, Fuat Bultan, Sekretär der Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen in der Türkei, und Yavuz Cizmecioglu, den Vizepräsidenten des Friedensvereins der Türkei (von links), begrüßen. Siehe auch Bericht Seite 2. (eb) fo/fir

Bremer Nachrichten
6. April '87

Empfang im Ratskeller zur 10-Jahres-Feier des Friedensvereins der Türkei: Senator Dr. Henning Scherf, zweiter von links, umarmt Ali Elis. Von rechts: der Sekretär der Initiative für Solidarität mit den Intellektuellen in der Türkei, Fuat Bultan, Gerd Bastian und die Grünen-Abgeordnete Petra Kelly sowie Evgenia Kiranowa, Vertreterin des Weltfriedensrates. (ther) fo/fir

Moser Kurier, 6. April 83

Bremen vor Kritik nicht verschont

Debatte bekräftigt Solidarität mit Verfolgten in Türkei

Bremen (tup) Für eine Türkei in Frieden und Demokratie — über diese Forderung waren sich am Sonntagabend nachmittag die Teilnehmer der Podiumsdiskussion in der Bremer Universität einig. Das zehnjährige Bestehen des „Türkischen Friedensvereins“ einig. Daß dieser Wunsch allerdings längst noch keine Wirklichkeit ist, das versuchten die Akteure der Diskussion zu belegen. Menschenrechtsverletzungen wurden ebenso angesprochen wie die zunehmende Ausrüstung oder die sich verstärkende Abhängigkeit von den USA. Aber auch bündendeutsche, ja selbst bremische Angelegenheiten in Bezug auf die Türkei kamen auf den Tisch.

„Das ist eine Katastrophe“, erlieferte sich Petra Kelly über die Militärhilfe der Bundesrepublik für „dieses Regime“. Selbst Sozialdemokraten würden mit dem Verweis auf bestehende Verträge, so die Abgeordnete der Grünen, diesen „Rüstungswahn“ unterstützen.

An die Adresse von Bürgermeister Henning Scherf, der mit einem türkischen Kind auf dem Arm die Veranstaltung eröffnet hatte, ging der Vorwurf des Rechtsanwaltes Eberhard Schulz. Die bremische Ausländerbehörde und auch die Polizei machten türkischen Asylsuchenden das Leben ungemein schwer. „Und dies alles mit Zustimmung des Innenressendassas. Aber wir können uns in einem großen Forum zu diesen Anschuldigungen zusammensetzen. Dann bringe ich die verantwortlichen Senatoren mit.“

Demokratische Grundrechte: Professor Klaus Liebe-Hartort klagte Ankara heftig an. Als ein Beispiel für Menschenrechtsverletzungen führte der bremische Hochschullehrer die Prozesse gegen Mitglieder des seit 1977 bestehenden türkischen Friedensvereins an. In ihnen seien namhafte Wissenschaftler, Intellektuelle, Künstler und einstige Beamte organisiert. Für nationale Unabhängigkeit und Demokratie einsetzend, seien Mitglieder seit dem Militärputsch 1980 erheblichen Repressalien ausgesetzt. Selbst Folterungen seien laut amnesty international in diesem Land belegt.

Der erste Vorsitzende des türkischen Friedensvereins, Mahmut Dirken, war zur Diskussion eingeladen worden, jedoch die Behörden seines Landes verweigerten ihm die Ausreise, hieß es.

In der Uni geriet nicht nur die türkische Regierung unter Beschuß. Gerade die USA zeigten an diesem geographisch wichtig gelegenen Land großes Interesse, erläuterte der Generalsekretär des türkischen Friedensvereins, Enis Coskun, der als Emigrant in Paris lebt. Der Schwerpunkt der nationalen Wirtschaft sei die militärische Produktion. „Dabei geht es überhaupt nicht um eine stabile Verteidigung, wie immer behauptet wird, sondern um die Möglichkeit des schnellen Eingreifens, um die Offensive.“

Steigende nationale Militärausgaben, wie sie nach Ansicht von Coskun zu verzeichnen sind, würden die Arbeitslosenzahlen hochschnellen lassen. Die Löhne hätten in den vergangenen Jahren einen Rekordsturz erlebt, und Armut sei nach wie vor verbreitet. Die Verdienste an diesen Dilemma seien die internationalen Rüstungskonzerne. Ein demokratisches, menschliches Miteinander seien die Voraussetzungen für den Erhalt des Friedens, so Coskun. Applaus war ihm gewiß.

Bremer Nachrichten

NACHRICHTEN AUS BREMEN

Montag, 6. April 1987

Kohl soll Türkei-Kredite stoppen

Diskussion mit Petra Kelly und Bastian gegen Menschenrechtsverletzungen

(ther). Von Oktober 1980 bis März 1985 wurden in der Türkei laut amnesty international 50 Menschen hingerichtet, über 400 Todesurteile verhängt, mehr als 6000 Todesstrafen beantragt. Die Folter nahm erschreckende Ausmaße an. Vor diesem Hintergrund bekam der 10. Jahrestag des Friedensvereins der Türkei eine tiefe Bedeutung. In Bremen wurde er mit einer Kulturveranstaltung und einer Podiumsdiskussion in der Universität begangen, durchgeführt von der „Initiative für Solidarität

mit den Intellektuellen der Türkei“. Enis Coskun, Generalsekretär des Friedensvereins: „Heute ist die Notwendigkeit eines Kampfes für den Frieden in unserem Land noch größer als vor zehn Jahren. Der Kampf richtet sich gegen all diese Entwicklungen in der Türkei und im Nahen Osten. Er muß die Friedenssehnsucht unseres Volkes stillen“. Bürgermeister Scherf versprach ein Hearing mit den zuständigen Senatoren und der Ausländerbehörde zum Thema türkische Asylbewerber.

Nach der vielstündigen Podiumsdiskussion, hochkarätig besetzt unter anderem mit den Grünen Bundestagsabgeordneten Petra Kelly und Gerd Bastian, richtete in Form eines „Bremer Appells“ einen Brief an Bundeskanzler Kohl. Auf Anregung von Petra Kelly soll er auch an Außenminister Genscher und an Bundespräsident Richard v. Weizsäcker geschickt werden. „Im NATO-Land Türkei herrscht nach wie vor eine Militärdiktatur“, so heißt es in dem Schreiben. „Es wurde und wird gefoltert, verhaftet, inhaftiert. Seit 1980 ist die Arbeit des Friedenskomitees in der Türkei verboten. Die führenden Mitglieder stehen unter Anklage. In diesen Wochen drohen führenden Vertretern des türkischen Geisteslebens langjährige Haftstrafen.“ Im Appell wird unter anderem gefordert, daß die Kredite an die Türkei gestoppt werden, solange dort Menschenrechte verletzt werden. Der Brief schließt mit den Worten: „Informieren Sie die Bevölkerung unseres Landes, was Sie tun, um menschenwürdige Verhältnisse in der Türkei wiederherzustellen“.

„Wir sind in diesen beiden Tagen zusammen, um unseren Protest zu erheben“, betonte Eberhard Lentz vom Bremer Friedensforum. „Und wir sind in diesen Tagen Zeugen eines möglicherweise historischen Prozesses: Die Chance, unseren Kontinent von atomaren Mittelstreckenraketen zu befreien, war noch nie so groß wie heute“. Er kritisierte, daß die Türkei nach wie vor Mitglied der NATO sei, die sich als „Wertgemeinschaft“ für Frieden und Freiheit bezeichne: „Ganz augenscheinlich passen Staaten, die Menschenrechte verletzen,

in diese Wertgemeinschaft hinein“.

Lentz betonte: „Wir sind gegen Kredite der Bundesrepublik an die Türkei, solange Menschenrechte weiter mit den Füßen getreten werden. Wir sind Gegner der militärischen Zusammenarbeit. Die Bundesregierung muß sich gegen die Verfolgung türkischer Friedensfreunde zur Wehr setzen und sie muß die Rücknahme des Verbots des Friedensvereins der Türkei verlangen. Das wäre wirkliche Menschenrechtspolitik“.

Petra Kelly, die zusammen mit Gerd Bastian der Initiative Solidarität mit den Intellektuellen der Türkei in Europa angehört, erinnerte an den Zweck des Friedenskomitees, das 1977 während einer Konferenz der Anwaltskammer in Istanbul gegründet wurde: „Die Sicherung eines dauerhaften und gerechten Friedens.“ die türkische Friedensbewegung erhielt nach

der Unterzeichnung der KSZE-Schlußakte in Helsinki als Friedenskomitee der Türkei ihre legale Organisation. Doch führende Mitglieder werden beschuldigt, die bestehende Ordnung zu beseitigen und unter anderem Anarchie und Terrorismus zu unterstützen. Petra Kelly umriß die Ziele des Komitees anders: Allgemeine Abrüstung, Verbot von Massenvernichtungswaffen, friedliche Koexistenz von Staaten unterschiedlicher und wirtschaftlicher und sozialer Ordnungen und Abschaffung aller Formen von Kolonialismus.

Die Bundestagsabgeordnete prangerte das Angebot einer bundesdeutschen Rüstungssonderhilfe in Höhe von 600 Millionen Mark an und setzte hinzu: „Es ist ein so schäbiges und schlimmes Tauschgeschäft: Die Bundesrepublik gibt der Türkei Rüstungs- und Sonderhilfe, wenn die türkische Regierung die Zuwanderung weiterer türkischer Arbeitsuchender in die Bundesrepublik stoppt“.

Wie schwer Türkei es zur Zeit auch in Bremen haben, darüber berichtete Rechtsanwalt Eberhard Schulz, der sich direkt an den Gast der Podiumsdiskussion, Bürgermeister Dr. Scherf, wandte. Asylbewerber würden bei Paßangelegenheiten an das Konsulat verwiesen: „Und genau das bedeutet Gefahr für sie.“ Eberhard Schulz kritisierte das Verhalten der Ausländerbehörde, die, seinen Worten nach, Daten von Asylbewerbern übermittelte, um Material über „Schlepper“ zu bekommen. Scherf versprach: „Daran müssen wir arbeiten.“ Er wolle sich mit den zuständigen Senatskollegen zusammensetzen, um ein Hearing zu organisieren: „Wir müssen das öffentlich machen“.

Tercuman, 6. Nisan '87

HANGİ REJİMDE ANLAŞALIM?

Bremen'de bölücü katillerin ve Marksistler'in "kabarmış öfke"lerini sergiledikleri "aydınlarla dayanışma" toplantısında, bermutad, "barış"tan ve "demokratik özgürlükler"den bahsedilmiş...

Tabii ki, barışa karşı savaş, demokratik hürriyetlere karşı diktatörlük savunulamaz. O halde "barış" ve "demokrasi" de Türkiye'deki fikir ve eylem akımlarının uzlaşmaları ve böylece istikrarlı bir siyasî hayata temel oluşturmak üzere bir consensus (mutabakat) sağlanması mümkün mü?

Gecenlerde SISAV'ın düzenlediği bir toplantıda, 12 Eylül döneminde aynı cezaevinde 14 ay süreyle beraber tutuklu kaldığımız bir Marksist'le de-

Taha AKYOL

mokrası konusunda aramızda tartışma çıkmış. Toplantı dağıldıktan sonra bu Marksist "aydın", "Anti-militarizmde anlaşmalıyız" dedi. Çünkü toplantıda 12 Eylül'ün siyasî yasakları eleştirilmişti, ben de özellikle Türk demokrasi tarihinin yüz karası olan 27 Mayıs darbesini eleştirmiştim, "Anti-militarizmde anlaşmak" konusunda şu cevabı verdim:

—Anti militarizmde anlaşmak yetmez. Sizin burjuva demokrasisi dediğiniz hürriyetçi demokrasiye anlaşmak gerekir. Demokrasiyi anti-demokratik hedefler için bir geçiş safhası değil, kök-

(Devamı Sa: 9, Sü: 7'de)

HANGİ REJİMDE ANLAŞALIM?

(Başlatıcı 1. Sayfada)

İlî bir siyasî rejim, düşünce tarzı ve hayat üslûbu olarak benimsemekle anlaşılıyor muyuz? Mesele budur?

Türkiye'de baskıyla karşılaşan herkes "demokrasi" diye feryad ediyor. Hak ve hürriyet isteyenlerin "demokrasi" diye feryad etmeleri, hakların da hürriyetlerin de sadece demokrasiye varabileceğini gösteren belgelerdir. Ancak kendisine hak ve hürriyet temin etmek için "demokrasi" diye feryad eden her grubun demokrasisi gerçekten benimsediğini söylemek mümkün mü?

İster solda ister sağda bulunsun, demokrasi istediklerini söyleyenlerin gerçekten demokrat olup olmadıklarını anlamak kolaydır:

Eğer 12 Eylül'ün yasaklarını eleştirirken 27 Mayıs lekesini ve onun mahkemesini "devrim" diye savunuyorsanız, "Devrimci Ordu'nun Sesi" diye başka türlü askeri müdahale beklentilerine alışı tutuyorsanız, demokrat olamazsınız.

Sınırsız fikir hürriyeti isterken, özelliği "proletarya diktatörlüğü" ve "sosyalist Jakobenlik" olan Leninizm'e karşı çıkmıyorsanız, sosyalist diktatörlük sistemlerini eleştirmiyorsanız ve Türkiye için istediğiniz çoğulculuğu sosyalist ülkeler için de savunmuyorsanız, demokrat olamazsınız.

Sağda ise, solla birlikte "sınırsız hürriyet" isterken, İran'daki totaliter diktatörlük karşısında susuyorsanız, demokrat olamazsınız.

Lenin'in "sosyalist aydınlar"ı gibi, "Tek Parti" diktatörlüğünün "Berici aydınları" gibi (*) Humeyni'nin "mollalar"ı gibi, faşizmin "suuru militanlar"ı gibi, "doğruyu bilme tekeline sahip" bir azınlığın seçimsiz, muhalefetsiz, tartışmasız yönetimini yani ideolojik diktatörlüğünü savunuyorsanız, sizin kafanız bile demokrat değildir.

"Bremen mızıkacıları" ne samimi barışçılardır, ne de samimi demokrat... Çünkü onlar Afganistan'daki Rus tankları karşısında susmuşlar, hattâ alkışlamışlardır... Çünkü onlar "hainler"i ve "sosyalistler"i, her diktatöre göre değişen Sovyet ansiklopedilerinden takip ederler.

Türkiye'de uzlaşabilecek, dolayısıyla millî birliğe temel olabilecek tek rejim, hürriyetçi, çoğulcu demokrasi-dir... Demokrasi istediğindeki samimiyet de totaliter ideolojilere karşı fikren mücadele etmekle isbatlanabilir...

Gerisi "oyun"dur ve Türkiye'nin "oyun"a gelmeye niyeti yoktur.

(*) Feriz Lütfi Karacaoğlu, Demokrat Parti'nin tarihî Birinci Kongresi'nde tek parti idaresini "müslüman istibdatı" olarak adlandırmıştı. Doğrudur. Tek parti idaresi, diktatörlüktür...

BREMEN MIZIKACILARI

Behice Boran'lı, FİDEF'li, PKK'lı, Dev-Sol'lu toplantıda hedef Türkiye idi

Yine öfke kustular

Toplantı sırasında PKK ve Dev-Yol'cular bildiri dağıttı

Barış Derneği için
Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü münasebetiyle Bremen'de düzenlenen "Aydınlarla Dayanışma" gecesinde siyah elbiseli, kırmızı şallı koro 1 Mayıs şarkıları söyledi, "Beklenen günler gelecektir" denildi, cezaevlerindeki direnişler övüldü

Dinmeyen öfke
Eski TİP Genel Başkanı Behice Boran, "İçimizde dinmeyen bir öfke kabarıyor" derken, Barış Derneği'nden Enis Coşkun, Türkiye'nin NATO üyesi olmasından dolayı savaş tehlikesinin büyüdüğünü iddia etti

Tahir Hacıkadıroğlu

HABERİ & SAYFADA

Yine öfke kustular

Tahir Hacıkadıroğlu Bremen'den bildiriyor

BREMEN, (Tercuman) Federal Almanya'nın Bremen şehrinde "Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Gecesi" adlı bir kuruluş, yurt dışındaki Türkiye düşmanlarını bir araya toplayarak, "Dayanışma Gecesi" düzenledi. Gecede bir konuşma yapan TİP eski genel başkanı Behice Boran, Türkiye'deki sorumlulara karşı içinde dinmeyen bir öfkenin kabardığını belirterek, "Beklenen günler yakında gelecektir" dedi.

Bremen'deki "Hindus Theater" salonundaki "Dayanışma Gecesi"ne 500 kadar kadın, erkekli bir grup katıldı. Gecenin Türkiye'de kapatılan Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü münasebetiyle düzenlendiği anlatılan Alman sunucu, takdirleri esnasında, Türkiye'deki mevcut yönetime karşı dil uzatmak istedi.

Sahnede koro halinde parkı söyleyen bir grubun il-yahı elbiseleri üzerine kırmızı şalları bağladıkları dikkat çekti. Koro, 1977 yılının 1 Mayıs günü meydana gelen olaylarla ilgili düzenlenen bir parkı söyledi.

BEHİCE BORAN KİM KUSTU

TİP eski genel başkanı Behice Boran, Türkiye Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü münasebetiyle böyle bir geceyi düzenlendiğini belirterek, sunuları söyledi:

"Türkiye'nin, dünyada barış yapmadığı ve mahkûm edildiği tek ülke durumuna getirilmiş olmasından dolayı utanç duyuyoruz. Bunun sorumlularına karşı içinde dinmeyen bir öfke kabarıyor. Barış baskılarla yapılmamalıdır ve mahkûm edildiği Türkiye'de de başı dahi olmuyor. 1950 yıllarında da Kore Savaşı'na asker gönderilmesine karşı çıktığımız için 15 ay hapis cezasına mahkûm ettik. O zaman da Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler keyfi bir şekilde çiğneniyordu. O gün ve bugün de barış savunucularına karşı olağan tutum ve bakışın altında Türkiye'de demokrasi olamaz yitmiştir."

Askeri baskı ve zulme, askiyönetim mahkemelerinde yapılan haklara karşı hayırdaki boyanmış çizmeye karşı var. Beklenen günler gelecektir. Yavaş yavaş barış güçlerini dayanışmamız."

COŞKUNUN SÖZLERİ

Daha sonra söz alan Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun ise "Ülkemiz genel tehlikelerden yavaş yavaş NATO ve ABD'ye bağımlı olmasından dolayı da savaş tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor. Halkın barış istemi son 10 yıl içinde daha da büyümüş. Halkın barış istediği ve beklediği işleme karşısındaki güçleri gözlemlenmelidir."

DİKKETİMİZ MESAJI GÖNDERDİ

Türkiye Barış Derneği'nin genel başkanı Mehmet Dikerdem ise "Dayanışma Gecesi"ne bir mesaj gönderdi. Dikerdem, 1980 Eylül'ünde Washington'dan yakışan yılın 12 Eylül Harekati'nin gerçekleştirildiği ileri sürdü.

"Dikerdem, mesajında özeti sunuları ifade etti: "1980'de toplumu temelden sarsan olaylar sonucunda temek düştü. 12 Eylül'den sonra egemen güçler her türlü terörün ardında kaldı. Barış hareketi Avrupa ülkelerinde kitlesel hale geldi. Türkiye'de de baskılar güçleşmektedir."

İSTANBUL İÇİN İPTELİDİR

"Dayanışma Gecesi"ne Türk asil solcularının yanı sıra Wehrler partisinin başkanı Peter Kelly ve Genel Başkanı gibi yöneticileri ile "FİDEF" temsilcileri, Almanya ve Fransa'dan Marksist grupların katıldığı dikkat çekti. Bu arada, salon girişinde gazetecilerin fotoğraf makinelerinin toplanması ise büyük tepki ile karşılandı.

GEÇENİN ANSİYOLUĞU İSTİKLAL DÜŞÜNÜDÜ

Son olarak sahneye çıkan ve boyaz bir elbiseli giyen Melike Demirel, tamamen "barış"la ilgili sözlerden oluşan Almanca bir parkı söyledi. Daha sonra ise "7 yıldır vatanımızdan ayrıyız. İçimizdeki öfke her geçen gün biraz daha kabarıyor. Bu öfkeyi boşa çıkarmadığımızı göstermek adına burada dayandığımız" diye konuştu. Bu arada Demirel'in "7 yıla yakın kız Zeynep sahneye geldi. "Barış" adlı parkı ana-kız birlikte söyledi. Parkı bitiminde tüccar Zeynep, "Dayanışma adını bu kadar savaşa var. Barış baskılarla olmaz" diye anonsör sordu. Anne Melike Demirel ise sahneye çıkıp da Alai ederek kurdukları diyalogu, "barış" üzerine konuşmaları ile sürdürdü.

"Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Gecesi" adlı kuruluş yine Bremen şehrinde Türk Marksistlerin de yer aldığı bir panel düzenledi.

Tercüman
8.4. '87

Tercüman 5

KÖSEBASİ

Ergun GÖZE

BARIŞÇILIK YAHUT BÖLÜCÜLÜK...

Almanya'nın Bremen şehrinde bilcümle komünistler biraraya geldiler. Bunların arasında TIP Genel Başkanı, bolşevik dudu'su Behice Boran ve Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem'in Genel Sekreteri kanun kaçağı Enis Coşkun dikkati çekmekte idi. Bu Enis Coşkun aynı zamanda avukattır. İstanbul Barosu'na kayıtlıdır. Bilmiyorum İstanbul Barosu bunun hakkında herhangi bir disiplin muamelesi yapmış mıdır?

Bu toplantılarda kinler, öfkeler kusuldu, ortalığı hezeyan bulutları kapladı. Halen yargılanmakta olan Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem'in de mesaj gönderdiği bu toplantıda Türkiye'den bazı toprak parçalarının bölünerek Kürdistan ve Ermenistan'a verilmesi herzesi de savruldu.

Türkiye'deki, Moskova çizgisindeki Barış hareketinin en eski tüfeklerinden Behice Boran konuşmasında şunları söyledi:

"Bütün ileri örgütler, savaşa karşı barış için mücadeleye girmelidirler. Türkiye bugün Kürt halkına karşı gizli bir savaş başlatmıştır. Buna bir 'dur' demek gerekiyor."

Bu sözler alçaklık tarihine geçecek sözlerdir. Çünkü bu bolşevik dudu'su, Sovyet yanlısı barış idealinin cadısı, bölücülüğün eski tüfeği, kendi gibi komünist, bölücü anarşist eşkiyanın, bölgedeki masum halka ve bebelere karşı açmış olduğu, bombalı, bazukalı, açık harbi görmüyor, bu alçaklığa bir dur demek gerek demiyor da, bölgeyi bu eşkiyadan korumak için her fedakârlığı yapan Türk ordusuna "dur" demeye kalkıyor...

Bu cadı değil miydi, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 1 Mayıs'taki sokağa çıkma yasağını da dinlemeyip sokağa fırlayan?

Behice Boran'dan sonra konuşan kişi ise Av.Enis Coşkun olmuştur. O Enis Coşkun ki, 12 Eylül'den sonra, Barış Derneği dolayısıyla takibata uğrayacak ikinci kişi idi (zira dernek genel sekreteri idi) de korkusundan soluğu yurt dışına almıştı. Bakın orda da nasıl Barışçılık yapmış:

"Türkiye'deki faşist, ırkçı baskı rejimi, Türkiye'yi 'Türkland' (Türkler'in memleketi) olarak göstermektedir. Bu ABD'nin bir oyunudur. Türkiye'de bugün Kürt halkına karşı ilan edilmemiş bir savaş sözkonusudur. Biz buna karşıyız. Biz barış ve halkların özgürce kardeşliğini savunuyoruz" diyerek.

Barışçılar içinde, en genç Sovyet ajanı rolünü üstlenen bu adam da ideolojik ablası Behice Boran'ın yâvelerini tekrar etmeyi vazife bilmiştir.

Bütün bunlar Türkiye'de Barış adına oynanan oyunların içyüzünü ortaya dökmektedir. Aslında ibret alması kimseler varsa bu onlar için son fırsattır. "Barış" "Barış" diye ayaklananların aslında hangi ideolojinin peşinde oldukları, Türk milleti ve vatani haklarında neler düşündükleri açık görülmektedir. Bunlar, Türkiye sınırları dışına çıkınca, Türk Adliyesi'nden yakayı sıyrınca karınlarındaki zehiri kusmaktadır. Türkiye'de ne konuşurlarsa konuşsunlar, dışarda asil niyetlerini dökmekten edemiyorlar. Nasıl etsinler ki onlar da bunun için maaş alıyorlar. Meslekleri bu.

Türk milleti ve vatani bu kadar ağır bir vatansızlık hücumu karşısında şimdiye kadar kalmamıştı diyebiliriz. Yalnız ben burada Enis Coşkun isimli kanun kaçağına bir hususu belirtmek isterim. Sadece Türkiye değil, dünyanın başka yerleri de Türkland'dır. Bunların başında Sovyet Rusya gelir. Rusya'nın en zengin toprakları Türk topraklarıdır. Rusya'da bugün Türk nüfusu Kremlin'in başını ağrıttık kadar çoğalmıştır. Hem bunca katliama rağmen 2000 senesinde Slav nüfusunu katli olarak geçerek Rusya'yı tam bir "Türkland" yapacaktır. Rusya'nın telâşi ve Türkiye'yi "Barış" mefhumunu paravana yaparak, pasifize etmeye, ittifaklarından ayırmaya çalışarak ve bunu temin için sana ve senin gibi birkaç kişiye imkân teminine koymas ve seni Fransa'larda besleyip Almanya'larda böyle Türk vatani ve devleti aleyhinde konuşturması bundandır. Bunu da Türkiye'de herkes bilmektedir sa-yın Barışçı!... Merak etme.

Behice Boran, Bremen'de toplanan "mızıkacılar"ın "assolist"i idi. Genç solcular, solcu nelerinin elini öptüler. Birlikte, "Bremen hatırası" çektiler.

Bremen toplantısına katılan komünist örgüt "her türlü işbirliği" istedi

"Barış" panelinden savaş çağrısı çıktı

Türkiye aleyhinde her türlü işbirliğinin yapılması istendi

BARIŞ PANELİNDEN SAVAŞ ÇAĞRISI ÇIKTI

Türkiye aleyhinde her türlü işbirliği çağrısı yapılırken, PKK'nın eylemleri de övüldü. İran yönetimini suçlamaktan kaçınan TDKP sözcüsü Irak'ı "gericilikle" le it-ham etti

Türkiye Devrimci Komünist Partisi adlı kanunsuz kuruluş PKK'ya her türlü desteği de göstereceğini açıkladığı çağrısında, Ecevit ve İnönü'yü de "sahte aydın"lık-la suçladı.

Tahir HACIKADİROĞLU

BREMEN, (Tercüman)-Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen panele katılan TDKP (Türkiye Devrimci Komünist Partisi) adlı kanunsuz örgütün sorumlusu, "Kürdistan'ı kurmak için herkesle işbirliğine hazır olduklarını belirterek, panele ileri sürülen görüşlere katıldıklarını söyledi. Dağıtılan bildiride ise İran'ı eleştirirken kaçınılırken, Irak rejimi "gerici" diye suçlandı. TDKP sorumlusu, Ecevit ve İnönü için "sahte aydın" de-yimini kullanarak, bunların da bölücülüğe karşı çıkmala-

HER TÜRLÜ İŞBİRLİĞİ

Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu topraklarını koparak ayrı bir devlet kurmak ihaneti uğruna her türlü işbirliğine taraftar olduklarını söyleyen sorumlusu, isminin yazılmamasını istedi. Sovyet beşincilolu TKP'nin "geniş cephe" stratejisini hatırlatan bir tarzda konuşan sorumlusu, "her türlü işbirliği"ni anla-tırken şöyle konuştu:

"Barış Derneği'nin panelinde konuşan başta Behice Boran ve Barış Derneği'nden Enis Coşkun'un temas ettiği bir gerçek vardır Türkiye, Kürt halkına karşı gizli bir savaş açmıştır. PKK bu yüz-den eylem yapıyor ve

lemler devam edecektir. Ecevit ve İnönü, ikisi de sahte aydındır. Onlar da Kürt koru-ma destekliyorlar. Hatta ası-milasyonu, gerici ANAP hü-kümetinin göç politikasını desteklemek için 'köy-kent' gibi projeleri geliştirmeye çalışıyorlar. Biz buna karşı mümkün olan herkesle, her türlü işbirliğine girerek sava-sımızı sürdürüceğiz. Önü-müzdeki günlerde Almanya'da ve Avrupa'nın diğer ülke-lerinde sesimizi daha fazla duyuracağız."

IRAK GERİCİ

Barış Derneği'nin kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen panele TDKP'nin dağıttığı bildiride, İran'ın eleştirilmesinden kaçınılarak Türkiye ve Irak'a tenkitler yöneltilti. Dersim ve Şeyh Saif olaylarına da sahip çıkı-lan bildiride şöyle denildi.

"Irak ve Türkiye sınırbo-yunu kapsayan hareket, geri-ci Saddam Hüseyin rejimi ile anlaşarak gerçekleştirildi. Bağımsızlık ve özgürlük tale-biyle ortaya çıkan halk hare-ketleri 'bölücü', 'ayrılıkçı', 'şaki', vb. şeklinde karalandı, kana boğuldu."

TERCÜMAN muhabiri-nin "Nereden yardım alıyo-runuz?" şeklindeki sorusuna karşılık TDKP sorumlusu, "Bunları açıklayamam, ama destekleyenimiz çoktur" dedi.

Tercüman,
8 Nisan 1987

"Bremen mızıkacıları" bölücülük ve komünizm senfonileri söylerken panelde kavgı çıktı

Hainler kapıştı

Türkiye'den "Ermeni ve Kürt"lere de toprak verilmesi teklifi panelcileri birbirine düşürdü

Bölücülük İhaneti

Partisi de 1971 yılında bölücülük yaptığı için yargı yoluyla kapatılan eski TIP genel başkanı kanun kaçağı Behice Boran ile Barış Derneği Genel Sekreteri Coşkun "Türkiye'nin Kürtler'e karşı gizli savaş açtığını" iddia ettiler. Solcu Almanlar da aynı iddiayı savundular

Türkiye'yi parçalamak

Panelde PKK ve Ermeni temsilcileri, Kürtler'e ve Ermeniler'e Türkiye'den toprak verilmesini istediler. Barış Derneği Genel Sekreteri Coşkun "Buraya herhangi bir kararın alınması için gelmedik. Bu sanıklara zarar verilir" diyerek karşı çıktı

Tahir Hacıkadıroğlu'nun haberi 9. sayfada

mak istiyorsanız, buna karşım. Barış Derneği, her çevreden, her fraksiyondan barışseverlerin biraraya geldiği kuruluştur."

Tartışmalar devam ederken ve özellikle PKK ve Ermeni temsilcilerinin küstahça bağırma ve müdahaleleri sürerken Behice Boran'ın bu durumu tebessümle seyretmesi dikkat çekti. Toplantıya katılan Türkiyeli marksistlerden bu bölücü taleplere karşı bir "protesto" hareketine girişilmedi. Ancak "gündemde böyle bir konu bulunmadığı" gerekçesiyle karar alınmaktan vazgeçildi.

BREMEN, (Tercüman) - Federal Almanya'nın Bremen şehrinde "Türkiye Aydınlarıyla Danışma Girişimi" adlı kuruluş tarafından düzenlenen panelde, kanun kaçağı eski TIP Genel Başkanı Behice Boran, yaptığı konuşmada, "Türkiye'nin Kürt halkına karşı yürüttüğü gizli savaşın durdurulması gerekir" diyerek ihanet kustu. Barış Derneği, TKP, PKK, FİDEF ve Ermeni temsilcilerinin konuştuğu panelde, PKK ve Ermeni temsilcileri, "Kürtler'e ve Ermeniler'e Türkiye'den toprak verilmesi" şeklinde karar alınmasını istediler ve bu istek üzerine tartışma çıktı.

Behice Boran'ın tebessümüyle seyrettiği tartışmalar üzerine, Barış Derneği Genel Sekreteri kanun kaçağı Enis Coşkun, bu tartışmalardan üzüntü duyduğunu belirterek, "Tüm insanlar Barış Derneği sanıklarına zarar vermektedir" dedi. Bölücülerin, Türkiye'nin parçalanmasını hedefleyen bu talepleri karşısında diğer "Türk" marksistlerinin sessiz kalmaları dikkat çekti.

KİMLER KATILDI?

Bremen eyaleti sağlık senatörü-Henning Scherf'in de hazır bulunduğu panelde, "Dünya Barışı ve Türkiye'nin Konumu" başlığı altında Türkiye'ye sert eleştiriler yöneltildi, bölücülük savunuldu.

Panelde Barış Derneği Genel Sekreteri kaçak Enis Coşkun, Yeşiller Partisi yöneticilerinden Petra Kelly, Cerd Bastain, avukat Pastor D. Eberhardt Schulz, kaçak sanatçı Melike Demirağ ve çok sayıda marksist katıldı.

Bremen sağlık senatörü Scherf'in konuşmasından sonra kürsüye davet edilen Türkiye İşçi Partisi eski genel başkanı Behice Boran, Türkiye aleyhine "nefret kusan" konuşmasını yaptı. Boran, bugünkü Türkiye'deki yönetimin "askeri, faşist bir diktatörlük" altında bulunduğunu ileri sürerek şöyle konuştu:

"Türkiye'deki parlamento paravandır. Türkiye, ABD'nin stratejisi açısından çok önemli bir ülkedir. Bugüne kadar NATO, Türkiye'yi

İHANET ÇAĞIRISI

Bugün silâhsızlanma hareketi bütün insanlığı ilgilendirir hale gelmiştir. Nükleer savaş, dünyayı tehdit ediyor. Bugün Türkiye'deki silâhlar NATO ülkelerine karşı değil, sosyalist ülkelere karşı kullanılacaktır. ABD'nin üsleri, Doğu'yu hedef almaktadır."

Boran, 12 Eylül Harekati'nden önce de Türkiye'de demokrasinin kısıtlanmış olduğunu iddia ederek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bütün ileri sol örgütler, savaşa karşı barış için mücadeleye girmelidir. Türkiye, bugün Kürt halkına karşı gizli bir savaş başlatmıştır. Buna bir dur demek gerekiyor."

ABD'nin amacına uygun kullanmıştır.

Su andaki diktatör yönetim, millitarist bir politika uyguluyor. Türkiye, ABD'nin ve NATO'nun yardımı ile yeni silâh ve gereçleriyle donatılmaya çalışılıyor. Ulusal güvenlik bahaane edildik Kürdistan'da ve sınır ötesinde askeri hareket yapıyor. Barıştan yana olanlar, ortak mücadeleye katılmak zorundadır.

TÜRKİYE KİMİN?

12 Eylül'den sonra Barış Derneği hakkında soruşturma açılması üzerine yurt dışına kaçarak Fransa'da yaşayan genel sekreter Enis Coşkun, panelde yaptığı konuşmada, Türkiye'nin ABD ve "Türkiye'deki faşist ırkçı baskı rejimi" tarafından "Türkland" (Türk ülkesi) gibi gösterildiğini söyleyip buna karşı çıkarak, "Bu, ABD'nin oyunudur. Türkiye'de bugün Kürt halkına karşı ilan edilmemiş bir savaş söz konusudur. Biz buna karşıyız. Biz barış ve halkların özgürce kardeşliğini savunuyoruz" şeklinde konuştu.

Coşkun, konuşmasının devamında özetle şunları söyledi:

"Ülkemiz silâhlandırılırken, halkımızın paraları silâh tüccarlarının kasalarına akıtılıyor. Biz ne Türkiye'nin, ne de Yunanistan'ın silâhlanmasını istemiyoruz. Ege Denizi, halklar için 'barış denizi' olmalıdır. Birileri bizi kandırıyor. Kaynaklarımız silâhlara harcıyor."

OLAYLAR BAŞLIYOR

Konuşmacılar, sözlerini tamamladıktan sonra panelin oturum başkanı K.Lübbert, Barış Derneği yöneticilerinin serbest bırakılması ve derneğin faaliyetlerinin tekrar başlaması için Başbakan Kohl ve Dışişleri Bakanı Genscher'e birer mektup yazılmasını teklif etti.

Mektubun muhtevası konusunda oylamaya geçildi. Arka sıralardan PKK yanlısı bir kadın ayağa kalkarak, "Kürdistan'ı unutmayınız. Kürt halkına yapılan baskıları da dile getiriniz. Biz de bir çoğunluğuz" diyerek şöyle bağırdı:

"Kendimizi baskı altında hissediyoruz. Bugün Türkiye, Türkler'in değildir. Türkiye'de Kürtler, Ermeniler, Araplar vardır. Bunları unutmalısınız."

Ön sıralarda bulunan ve Ermeni terör örgütlerinin temsilcisi, adını gizleyen B.B. adlı kadın ise "Ermenistan da var. Ermeniler'e yapılan zulümler unutulmasın. Bizim de toprak hakkımız var" diye bağırdı.

Salonda birden hava gerginleşti. Panelin oturum başkanı Lübbert, konuşmalara müdahale etmek istedi. Bu esnada söze Barış Derneği'nin Genel Sekreteri Coşkun karştı: "Buraya herhangi bir kararın çıkarılması için gelmedik. Türkiye'deki var olan sorunlara karşı karar çıkar-

Tercüman 187
7. Nisan 1977

BARIŞ DERNEĞİ 10. YILDÖNÜMÜ HARCAMALARI

- AUSGABEN -

1. Ulla Hamann	(Takdimci Ücreti)	500.-
2. Betin Güneş	(Yol parası)	200.-
3. Morgenland	(")	100.-
4. Necati Şahin	(")	500.-
5. Şanar Yurdatan	(Teknik masraflar)	500.-
6. Arda "	(Yol parası)	140.-
7. Melike Demirağ	(")	100.-
8. Musikanlage		700.-
9. Behice Boran	(Yol parası)	150.-
10. Enis Coşkun	(")	300.-
11. Mevlut Şenokur	(Teknik masraflar)	130.-
12. Ali Eliş	(Telefon + Benzin)	400.-
13. Yan masraflar	(Basın toplantısı masrafları)	650.-
14. Plakat ve bildiri masrafları	(Baskı masrafları)	1.045.-
15. Salon ve Piyano kirası		1482.-
16. Merhaba Dergisi harcamaları	(Pul, kağıt, baskı)	750.-
17. Deutsche Friedensunion (DFU)		
(Kendi çevrelerine gönderdikleri 1200 mektup karşılığı pul parası)		+ 600.-
		<u>8.247.-</u>

YAPILAN BAĞIŞLAR (SPENDEN)

1. Merhaba Dergisi		750.-
2. Deutsche Friedensunion (DFU)		600.-
3. Ernst Busche (DFU)		100.-
4. Ekkehard Lertz (DFU)		300.-
5. Ali Eliş		150.-
		<u>+ 1.900.-</u>

SATILAN BİLET PARASI (EINNAHMEN) = + 4.830.-
6.730.-

$$\text{AÇIK (MINUS)} = 8.247 - 6.730 = \underline{\underline{-1517}}$$

Muzafer Dantan

Gelsenkirchen, ../../1987

Sayın Weizecker
F.Almanya Cumhurbaşkanı
B o n n

Sayın Cumhurbaşkanı,

Ülkemiz Türkiye'den bu yıl size tevcih edilen Atatürk Barış Ödülü'nü almak üzere yakında ülkemize doğru yola çıkmanızdan önce, size iyi yolculuklar demek istiyoruz.

Atatürk Barış Ödülü'nün bu yıl size verilmesinin, verenlerin özel niyetinden bağımsız olarak, ülkelerimiz halkları arasında karşılıklı anlayışın ve dostluğun güçlenmesine yardımcı olacağını düşünüyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Size "Türkiye'ye iyi yolculuklar" derken, bir parça burukluk içinde olduğumuzu izninizle kaydetmek isteriz.Çünkü biz, Türkiye Barış Derneği'nin halen F.Almanya'da siyasal göçmen olarak yaşayan üyeleri, ülkemize seyahat etmek olanağından yoksun bulunmaktayız. Öyle bir mutluluğa ne zaman kavuşacağımızı da tam bilemediğimizden, karmaşık duygularımızı anlayacağınızdan eminiz.

Size F.Almanya'dan sevinçle, ama doğrusu biraz da hüznle "Türkiye'ye iyi yolculuklar" diyen Türkiye Barış Derneği üyelerini bu geziniz sırasında hatırlayarak, şu aykırı olgulara özel bir dikkat göstermenizi diliyoruz:

- 1) Yedi yılı bulan ve kesin sonucun beklenişi içinde hâlâ devam eden yargılanmaları sırasında T.Barış Derneği yöneticileri, Türkiye Cumhurbaşkanı ve Başbakanı tarafından birçok kez "terörist" olarak nitelenmişler ve bu türlü etkilemeler altında mahkûm edilmişlerdir. Öte yandan, yargılanan yöneticileri Avrupa Parlamenterleri tarafından Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen T.Barış Derneği, benzeri başka hiçbir ülkede olmayan bir uygulamayla kapatılmıştır. Türkiye'de barış hareketi ne yazık ki bugün yasal örgütünden yoksun

bulunmaktadır.

- 2) T. Barış Derneği'nin yöneticileri, uzun süre tutuklu kaldıkları için askeri mahkeme tarafından verilen cezaları peşinen ve fazlasıyla çekmiş olmalarına rağmen, yurt dışına seyahat özgürlüğünden yoksun bırakılmaktadırlar. Bunlara çok müstesna durumlarda ancak bir defalık özel izin verilebilmektedir. Bununla birlikte, İstanbul Barosu eski Başkanı rahmetli Av. Orhan Apaydın'a tahliyesinden sonra istediği pasaport verilmediği için yurt dışında zorunlu tedavisi gerçekleşmemiş ve bu yüzden Sayın Apaydın yaşamını yitirmiştir. Yine, İstanbul Belediyesi eski Başkanının eşi, değerli eğitimci Sayın Reha İsvan geçen yıl, Uluslararası Barış Yılı'nda Kopenhag'da toplanan Dünya Barış Kongresi'ne pasaport verilmediği için katılamamıştır. Sayın R.İsvan ve T.Barış Derneği'nin barışı savunmaktan başka hiçbir kusuru olmayan diğer tüm sanıkları, ülke dışındaki barış etkinliklerini, sanat, bilim ve diğer kültür toplantılarını izlemek, onlara katılmak yasal olanağından ne yazık ki yoksun bulunmaktadırlar.
- 3) Ankara'da açılan bir silah sergisi sırasında, barışı savunmanın meslekî faaliyetlerinin bir gereği olduğunu açıklayan Nükleer Savaşa Karşı Türkiyeli Hekimler Derneği kapatılmıştır ve başta Sayın Prof. Leziz Onaran olmak üzere 49 yöneticisi halen yargılanmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Yakında ziyaret edeceğiniz ülkemizde İnsan Hakları Derneği tarafından son günlerde başlatılan ve özellikle son yedi yıldan bu yana sürdürülen olağanüstü uygulamaların yol açtığı haksızlıklara tüm sonuçlarıyla birlikte son verilmesini gözetten genel af kampanyası, o uygulamalardan doğrudan zarar gören ve aileleri ve yakınlarıyla birlikte sayısı milyonları bulan mağdurların haklı istemlerini yansıttığı kadar, Türkiye'de uygar dünyada geçerli hukuk normlarının artık egemen olması gerektiği görüşünü taşıyan tüm sağduyulu insanların da onayına mazhar olmakta, böylece bugünkü yöneticileri etkilemektedir. İşte bu yüzden, Türkiye'de yakın geçmişte meydana gelmiş haksızlıklara artık bir son verilmesi istemi günümüzde gitgide ağırlık kazanırken, ülkemizi bu yeniden ziyaretiniz sırasında, yukarıda değindiğimiz sorunları size hatırlatacak olgularla sık sık karşılaşmanız doğaldır.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Balkımız barışa yüksek değer veren bir halktır. Cumhuriyetin kurucusu Atatürk'ün, cumhuriyetin ilk on beş yılı boyunca, barış içinde yan yana yaşama ilkelerine dayalı ve uluslararası güvenlik ve işbirliğine yönelik bir dış politikayı tutarlı olarak sürdürmüş olmasına da büyük değer vermektedir.

Bu yüzden, Atatürk'ün adıyla bağlı barış ödülünü almak için ülkemizi bu ziyaretiniz sırasında halkımız sizi yakın bir ilgiyle izleyecektir.

Seyahatinizin barışı, halklar arasında dostluğu savunulara güç katmasını diler, saygılar sunarız.

T. Barış Derneği'nin halen F.Almanya'da
siyasal göçmen olarak bulunan üyeleri :

ARIKAN, Yaşar	(T.Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu üyesi, sendikacı)
ARINIR, Turgan	(Avukat, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyesi)
ATA, Turhan	(Sendikacı)
ATEŞER, Ural	(Gazeteci)
AYDINDAĞ, Garip	(Sendikacı)
ENGİN, Aydın	(T.Barış Derneği kurucu üyesi, gazeteci)
ENGİN, Oya Baydar	(T.Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu üyesi, yazar)
ERKUL, Bahtiyar	(T.Barış Derneği kurucu üyesi, sendikacı)
GAZİOĞLU, Gültekin	(T.Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu üyesi, TÖB-DER Öğretmen Örgütü Bşk.)
GÖRSEV, Gün Doğan	(T.Barış Derneği Onur Kurulu üyesi, Yayıncı-Çevirmen)
SELEK, Yüksel	(T.Barış Derneği Kadın Komisyonu Sekreteri, eğitimci)
ŞAHİN, Mustafa	(Öğrenci)
YENEN, Dilruba	(T.Barış Derneği Denetleme Kurulu üyesi, Avukat)

a d ı n a

G. Doğan GÖRSEV

(yaşlı üyelere biri olarak)

T e m a s A d r e s i :

G. Doğan Görsev

Weberstr. 64

4650 Gelsenkirchen

Ruhr Initiative
für das Internationale
Jahr des Friedens

Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi

International Year of Peace
Année internationale de la paix

1986

Deutsche Gesellschaft
für die Vereinten Nationen
– AK: Ausländische Bürger –

Birleşmiş Milletler
Alman Seksiyonu
– ÇG: Yabancı Hemşeriler –

Ruhr Initiative · Rheinische Str. 35 · 4650 Gelsenkirchen

GÖRSEV DOĞAN

Weberstr 64

4650 GELSENKIRCHEN.

c/o Atilla Cankatli
Rheinische Str. 35
4650 Gelsenkirchen
Telefon (02 09) 49 92 46

oder

c/o Jürgen Stromberger
Ostmerheimer Str. 556
5000 Köln 91
Telefon (02 21) 69 69 56

GELSENKIRCHEN, 27.05.1987

KONU : 14 KASIM 1987'DE, GELSENKIRCHEN BELEDİYE MECLİSİ BİNASINDAKİ
HANS SACHS HAUS SALONUNDA, BARİŞ VE CUMHURİYET BAYRAMI KUTLAMASI.

* DEĞERLİ BARIŞSEVER DOSTUMUZ.

RUHR ULUSLARARASI BARIŞ YILI GİRİŞİMİMİZ, 1 KASIM 1986'DA YAPTIĞI BARIŞ VE CUMHURİYET BAYRAMI KUTLAMASINI, HER YIL TEKRARLIYARAK GELELENKSELLEŞTİRMEYİ OYBİRLİĞİ İLE KARAR ALTINA ALDI.

BM F. ALMANYA SEKSİYONU KARARI UYGUN BULDU. DÜZENLEYİCİ OLARAK KATILACAĞINI AÇIKLADI.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN 1986 ULUSLARARASI BARIŞ ÇAĞRISI GÜNCELLİĞİNİ KORUYOR. BU YILDA KUTLAMAMIZIN ÇIKIŞ NOKTASI, BU EVRENSEL ÇAĞRI DOĞRULTUSUNDA OLACAK.

GİRİŞİMİMİZDEKİ KURULUŞ VE KİŞİLERİN GENEL İSTEMLERİ ÜZERİNE KUTLAMA YİNE "HALKLARIN DOSTLUĞU İÇİN - YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI" VE "YURTTA BARIŞ - DÜNYADA BARIŞ" İSTEMLERİ ALTINDA DÜZENLENECEK. AYRICA-ULUSAL ÇAPTA DEĞERLİ KİŞİLERDEN BİRİ VEYA BİRKAÇININ ANILMASI ÖNERİLİYOR.

KUTLAMANIN BAŞARILI VE KALİTELİ GEÇMESİ İÇİN, KATILACAK KURULUŞ VE KİŞİLERLE GÖRÜŞ ALIŞVERİŞİ YAPABİLECEĞİMİZ BİR KOORDİNASYON TOPLANTISI YAPACAĞIZ.

21 HAZİRAN 1987 PAZAR GÜNÜ, SAAT 15.00'TE 465 GE.GRENZSTR.47 ADRESİNDEKİ A W O. SALONUNDA YAPILACAK HAZIRLIK TOPLANTISINA KATILMANIZI ÖNEMLE ÖNERİR, BUNDAN KIVANÇ DUYACAĞIMIZI BELİRTİRİZ.

GÜNDEM TASLAĞI:

- GEÇEN YILIN KAZANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.
- YENİ OLANAK VE ÖNERİLERİN SEÇİMİ, PROGRAM TASLAĞININ HAZIRLANMASI.

İÇTEN SELANLARIMIZLA.

FAKİR BAYKURT

DİİPUBA YENEN

DOĞAN GÖRSEV

TURGAN ARINIR

GİRİŞİM ADINA

[Handwritten signature]

Ruhr Initiative
für das Internationale
Jahr des Friedens

Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi

International Year of Peace
Année internationale de la paix

1986

Deutsche Gesellschaft
für die Vereinten Nationen
– AK: Ausländische Bürger –

Birleşmiş Milletler
Alman Seksiyonu
– ÇG: Yabancı Hemşeriler –

Ruhr Initiative · Rheinische Str. 35 · 4650 Gelsenkirchen

SAYIN YÜKSEL SELEK
KAMMERSTR. 161
4100 DUISBURG 1

c/o Atilla Cankatli
Rheinische Str. 35
4650 Gelsenkirchen
Telefon (02 09) 49 92 46

oder

c/o Jürgen Stromberger
Ostmerheimer Str. 556
5000 Köln 91
Telefon (02 21) 69 69 56

Gelsenkirchen, 27.05.87

Değerli Barış Dostu Arkadaşımız .

İlişikte, Girişimimiz adına düzenlenen bir toplantı çağrısı taslağını yolluyoruz. Ruhr Bölgesindeki Barışçılardan Siz, Fakir Baykurt, Doğan Görsev, Turgan Arınır uygun görür izin verirseniz, bu mektubu bölgedeki tüm Türkiyeli Kuruluş ve kişilere yollayacağız. Doğan Görsev ağabeyimiz tabur etti diğerleriyle bugün ilişki kuracağız. Olamazıysa yanıtınızı en kısa sürede telefonla bekliyoruz. Ayrıca, BM 1986 uluslararası Barış Yılı Çağrısı ile SPD'nin F. Hükümeti sağduyuya çağırarak için yeni başlattığı imza kampanyasının Almanca ve Türkçe bildirilerini, bilgilerinize sunuyoruz. Amacımız, toplayacağımız binlerce imza, Siz barışçılardan oluşarak bir heyetle SPD Başkanı Sayın Vogel'e iterek doğrudan ilişkileri başlatma olanağı sağlamaktır. İsten selamlarıyla.

Le. L. L.

Ruhr Initiative
für das Internationale
Jahr des Friedens

Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi

International Year of Peace
Année internationale de la paix

1986

Deutsche Gesellschaft
für die Vereinten Nationen
– AK: Ausländische Bürger –

Birleşmiş Milletler
Alman Seksiyonu
– ÇG: Yabancı Hemşeriler –

Ruhr Initiative · Rheinische Str. 35 · 4650 Gelsenkirchen

c/o Atilla Cankatli
Rheinische Str. 35
4650 Gelsenkirchen
Telefon (02 09) 49 92 46

oder

c/o Jürgen Stromberger
Ostmerheimer Str. 556
5000 Köln 91
Telefon (02 21) 69 69 56

Gelsenkirchen, 26.05.1987

Konu: 14 Kasım 1987'de, GE. Belediye Meclisi Binası Salonu Hans-Sachs-Haus'da düzenlenmesi öngörülen 2. Barış ve Cumhuriyet Bayramı Kutlaması ile bu etkinliğin her yıl tekrarlanarak gelenekselleştirilmesi önçalışmalarına katılmanız hakkında.

Değerli Barışsever Dostumuz !

Ruhr Uluslararası Barış Yılı Girişimi'miz, 1 Kasım 1986'da yaptığımız Barış ve Cumhuriyet Bayramı Kutlamasını her yıl tekrarlamayı oybirliği ile kabul etti.

Birleşmiş Milletler F. Almanya Seksiyonu karar önerimizi uygun buldu. Kutlamaları himayesine alacağını, düzenleyici olarak katılıp tüm olanaklarını seferber edeceğini açıkladı.

Günümüzde Birleşmiş Milletlerin 1986 Uluslararası Barış Yılı Çağrısı, güncelliğini ve önemini pekiştirerek koruyor. Yeryüzü düzeyinde daha uzun süre geçerliliğini koruyacağı açık. Özellikle tüm Avrupa'daki kısa ve orta menzilli atom füze ve roketlerinin üç, dört ay içinde kaldırılacağına inanılıyor. Böylece belgenin önemi tarihe kazınacak.

Girişimimizde çalışan kuruluş ve kişilerin genel istemleri doğrultusunda, bu yılki kutlamada yine "Yurtta Barış-Dünyada Barış" ve "Halkların Dostluğu için -Yabancı Düşmanlığına Karşı" belgisi altında yapılması tasarlanıyor.

Ayrıca bu yıl, Hacı Bektaş Veli, Mevlana, Karacaoğlan, Pir Sultan Abdal, Namık Kemal, Hasan Tahsin, Kara Fatma, Ruhi Su ve benzeri ulusal kişilik değerlerimizden biri veya birkaçının anılması öneriler içinde.

Önerilerden, barış taraftarı görüşlerin çerçevesinin çok daha genişleyeceği ve girişimimize yansıtacağı açıkça görülmektedir. Girişimimizin etki alanını daha da genişletirken, daha önce kurulmuş olan birliğin ilişki ve kalitesinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu yıl diğer yabancı guruplara da olanak ve ortam sağlanmaya çalışılacaktır. Her görüş ve gurubun kendi biçim ve içeriğini koruyarak, diğerlerine dayatma yapmadan dile getirmesi teşvik edilecektir.

Bildiğiniz gibi türkiyeden gelen işçilerin,emekçilerin ve ailelerinin F.Almanyada bulundukları süre 25.yılını doldurdu.DGB sendikalarında 25 yıldır üyeler.Arbeiterwohlfahrtın onlara sunduğu sosyal danışma hizmeti 25.yılını tamamladı.Çocukları tam 25 yıldır F.Almanya okullarında okuyorlar.WDR Köln Radyosu 25 yıldır yabancı dillerde yayın yapıyor.Bu kurumlara yapacağımız başvuru ile çeyrek yüzyıllık çalışmalarını bizim Barış ve Cumhuriyet bayramı kutlamamızda toplantıya katılanlara tanıtmaları için başvuruda bulunacağız.Kabul etmeleri için gerekirse istemimizi sık,sık tekrarlıyacağız.

Barış ve Cumhuriyet Bayramı kutlamasını ismiyle himayesi altına almasını ,geçen yıl olduğu gibi bu yılda tekrarlaması için,KRV Eyaleti İçişleri Bakanı Sayın H.Schnoor'a yazılı başvuruda bulunduk.

Birçok tanınmış,yabancı dostu sanat,yazın,bilim,politika, din adamının,sendikacının aktif katılımları için ilişkiler başlattık,bazılarından söz aldık.

1986'daki olumlu etkilerimiz nedeniyle türk,alman,yabancı örgüt ve kişilerin girişimimize olanak ve etkinlik sunma önerileri her geçen gün artıyor.Bu nedenle yapacağımız 2.Barış ve Cumhuriyet kutlaması daha kaliteli,zengin,yoğun olup,daha geniş bir alanı etkileyebilecektir.

Kısacası 14 Kasım 1987 tarihinde yapacağımız büyük salon toplantısının plan ve programının düzenlenmesi için maddi ve manevi katılımlarınıza gereksinimimiz var.

Geçen yılın deneyim ve tecrübelerinden yararlanarak bu yıl yapacağımız toplantıyı düzenlemek ve sürdürmeyi sağlamak amacıyla sizin veya temsilcilerinizin katıldığı bir koordinasyon toplantısı öneriyoruz.

21 Haziran 1987 Pazar günü,saat 15.00'te,
465 Gelsenkirchen -Grenzstr.47 adresindeki
AWO - Halkevi salonunda yapacağımız toplantıya
katılmanızı önemle rica ediyoruz.

G Ü N D E M T A S L A Ğ I

- Geçen yılki kazanım ve eksikliklerin değerlendirilmesi.
- Yeni olanak ve önerilerin seçilmesi.
- Program taslağının hazırlanması.
- Görev bölümü.

İçten selamlarımızla.

Doğan Görsev

BM

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

TEMEL
BİLGİLENDİRMERuhr-
Universitt
Bochum
Yli
Girişimi(GE.-Arbeitsvereinigung)
Ringstr. 33
4650 GELSENKIRCHEN

1986 ULUSLARARASI BARIŞ YILI

24 Ekim 1985 tarihinde New-York'ta Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, tarihte en fazla sayıda Devlet ve Hükümet Başkanlarının katıldıkları büyük bir toplantıyla Dünya Barış Yılı'nı açtı.

Birleşmiş Milletlerin kuruluşunun 40. yıl kutlaması tarihi bir günü hatırlatmaktadır: 40 yıl önce 24 Ekim'de Birleşmiş Milletler Temel Yasası yürürlüğe girmişti. Uluslararası Barış Yılı ile, ülkelerin, dünya barışını ve uluslararası güvenliği, BM Temel Yasası temelinde geliştirme gayretleri güçlendirilmeli ve genişletilmelidir.

Bu gereklilik nereden kaynaklanıyor? BM'in 40. yıldönümünde insanlar, BM Temel Yasasında tarif olunan ana amaca, "Gelecek kuşakların bizim yaşam süremizde insanlığa iki kez anlatılmaz acılar getirmiş olan savaşın rehinesi olmalarından korunması" amacına bugüne dek ulaşamadığını bilmek zorundadırlar. Her ne kadar şimdiye kadar yeni bir dünya savaşından kaçınılabilmişse de, dünyanın her yerinde barış hüküm sürmemektedir. Tersine, şu anda, Savaş-Öncesinde ortaya çıkan sarsıcı büyük korkudan arı kalabilen ülke yoktur. Hiçbir ülke, çözüme ulaşmamış uluslararası bunalımların ve sürtüşmelerin sonuçlarından tam olarak uzak kalamamaktadır; hemen her ülke, devasa silahlanmanın yuttuğu değerli kaynakları boşa harcamaktadır. Ve her şeyden önce, nükleer silah kullanımının dünya çapındaki etkilerinden, eğer bu felaket bir kez ortaya çıkacak olursa, kurtuluş yoktur.

Doğuda ve batıda, kuzeyde ve güneyde hızla yükselen silahlanma, bunun yanı sıra Avrupa'nın atom silahlarıyla donatılması veya uzayda mevzilendirilmek üzere hazırlanmış silah sistemlerinin geliştirilmesi kadın, erkek herkesin yeni bir dünya savaşı tehlikesine karşı kavgaya vermesini gerektirmektedir. Bundan başka, insanlığın büyük bir bölümü tamamen yoksulluk içinde yaşadığı sürece, insanlığın büyük bölümü hâlâ yeterli beslenme, içecek su, konut, giyecek, öğrenim gibi temel gereksinimlerini karşılayamadığı ve insan haklarına her yerde saygı gösterilmediği sürece, dünya barışı tehlike altındadır. Sosyal ve ekonomik sıkıntı son 40 yıl içinde Üçüncü Dünya ülkelerinde savaşırlara tırmanan uzlaşmazlıkların sık sık nedeni olmuştur. Kuzey-Güney farklılıkları azaltılmadıkça yeni savaşlar şimdiden programlanmış olmaktadır.

Bilgilerimizle, güçlerimizle ve çalışmalarımızla savaştan korunma yolunda uğraş vermek, geçmişte hiçbir zaman bugünkü kadar önem kazanmamıştı. Birçok ülkedeki barış hareketleri güçlenmiş bilincin ve artmış angajmanın göstergesidir. Çok sayıdaki insanın arzu ve umutlarını ciddiye aldığımızda, bu yol bizleri barışın korunması konusunda kapsamlı ve etkili önlemlere götürür. Bu bağlamda: "Barış savaşın ya da kaba kuvvet kullanımının olma-

sından daha fazla bir şey olmalıdır", sık sık dile getirilen bir istemdir. Öyleyse olumlu içerikle doldurulduğunda bu istem şu anlama gelir: Barış; işbirliği, güven, anlayışlılık ve adalet temelinde, devletler ve insanlar arasındaki uluslararası ilişkilerin ürünü olmalıdır.

Birleşmiş Milletler barış ve güvenliğin yaratılması için gerekli çerçeveyi sunmaktadır. Uluslararası sorunların çözülmesi, ortak çalışmaların geliştirilmesi, daha iyi ve insancıl koşulların yaratılması için Birleşmiş Milletler'in elindeki bu potansiyel tümüyle kullanılmalıdır. Bütün bu amaçları dünya halklarına yaygınlaştırıp, onlarda köklendirmek için gerekli koşullar Birleşmiş Milletler Temel Yasasında önceden belirtilmiş bulunmaktadır. Bunun için, Uluslararası Barış Yılı da katkıda bulunmalıdır.

HEDEFLER

BM Genel Kurulu'nun 24 Ekim 1985'te Uluslararası Barış Yılı için saptadığı hedefler şunlardır:

- 1) Birleşmiş Milletler ve BM'ye üye ülkeler, devlet kurumları, özel örgütler, eğitim, kültür, yüksek öğrenim kurumları ile kitle iletişim araçları, barışı ve uluslararası güvenliği teşvik edecek etkili ortak girişimlere özendirilmelidir. Bunun için temel, BM Temel Yasasıdır.
- 2) BM ve barışın güvenlik altına alınması sistemi güçlendirilmelidir. Üye ülkeler, BM Temel Yasası'nda saptanmış olan ilkelerin yerine getirilmesine ilişkin sorumluluklarının yenilenmesi ve bunların yaşama geçirilmesi için zorlanmalıdır. Güvenlik Konseyi'nin, dünya barışının korunmasına ilişkin, uluslararası güvenliğe ilişkin, anlaşmazlıkların giderilmesine ilişkin öncelikli sorumluluğunu yerine getirebilmesi için, Güvenlik Konseyi kararlarının yürürlüğe geçirilmesi gücünü artırmaya

SPD

Appell an die Vernunft der Bundesregierung

Ohne Wenn und Aber - Null-Lösung jetzt!

Wir appellieren an die Bundesregierung, sich der Absicht der USA und der UdSSR, unverzüglich einen Vertrag über die Beseitigung aller in Europa stationierten Atomraketen mittlerer und kürzerer Reichweite abzuschließen, nicht länger zu widersetzen. Ein solcher Vertrag liegt im Interesse aller Deutschen und ihrer Nachbarn. Wir wenden uns gegen jeden Versuch, diesen ersten Schritt zum Einstieg in die Abrüstung durch neue zusätzliche Bedingungen zu erschweren oder gar zu blockieren.

Name _____

Beruf/Funktion

Anschrift

Unterschrift

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAN TARİH A

Duisburg, 25 Ağustos 1987

Sayın Mahmut D KERDEM
Moda, Mektep Sokak No.23/6
 STANBUL-Kadıköy

(T   r k i y e)

Sayın Mahmut D KERDEM,

Barış sorununun yalnızca tek tek ülkelerde değil, tüm yer-yüzü ölçeğinde birincil öneminin bilincinde olan bizler, yaklaşan 1/EYLÜL Dünya Barış Günü dolayısıyla, Türkiye barış hareketinin seçkin temsilcisi olarak sizi ve şahsınızda tüm Türkiyeli barış savunucularını selamlamaktan onur duyuyoruz.

F.Almanya'da yaklaşık bir yıldır faaliyette bulunan Girişimimiz, Türkiye barış hareketiyle de dayanışmayı önde gelen görevlerinden biri olarak kabul etmiştir ve o yönde çaba göstermektedir. Türkiye Barış Derneği'nin 10. yılı kutlamalarına bir katkı olarak F.Almanya'da çıkardığımız Almanca broşürün bir örneğini ilişikte sunuyoruz. Ayrıca, Barış Derneği davasındaki son savunmanızın metnini, F.Almanya'da önümüzdeki sonbaharda yükseltilecek barış eylemleri sırasında yaygınlaştırılmak üzere, Almanca ve Türkçe olarak yayımlamaya hazırlanmaktayız. Diğer taraftan, F.Almanya'da bahar aylarında yapılan geleneksel Oster (Paskalya) barış yürüyüşlerinin sonuncusunda, geçen Nisanda yürütülmüş olan ve F.Almanya barış hareketince de desteklenmiş olan "10. Kuruluş Yılında T.Barış Komitesine  zg rl k" kampanyasına mütevazı ama etkili katkılarımız olduğuna da işaret etmek isteriz.

Yedi yıldan beri ülkemizde yasak altında tutulan barış hareketinin, 1/EYLÜL Dünya Barış Günü'nü yığinsal katılımıla ve eskilerinden daha görkemli şekilde kutlayacağı günlerin uzakta olmadığına inanıyoruz. Bu inancımız, dünyada barıştan yana g  lelerin konumlarının gitgide güçlenmesinden, ülkemizde de barış savunucularının zor koşullarda başı dik olarak ve kararlılıkla sınav vermiş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Dostça selamlarımızla,

Girişim Sekreteri

Murat TOKMAK

ULUSLARARASI BARIŞ YILI ÜZERİNE DÜNYA KONFERANSI

14 sent
24 mayıs

"Barış ve insanlığın geleceğini korumak"

AÇIK MEKTUP

Değerli arkadaşlar,

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1986 yılını Uluslararası Barış Yılı ilan etti. Bu yıl boyunca tüm barış güçleri silahlanma yarışını durdurmak ve geriye döndürmek için, silahsızlanma yoluna koçulmak için birlikte çaba harcamaladırlar.

Bu amaçla, sizi uluslararası barış yılı nedeniyle Danimarka'nın Kopenhag kentinde 15-19 Ekim 1986 tarihleri arasında, "Barış ve insanlığın geleceğini korumak" belgisi altında toplanacak olan Dünya Kongresi'ne katılmaya çağırıyoruz.

Size bu daveti 14-16 Aralık 1985 tarihleri arasında Koge-Danimarka'da toplanan Uluslararası Hazırlık Komitesi adına yapıyoruz. Hazırlık Komitesi'nin toplantısı 58 ülkeden 140 uluslararası ve ulusal örgütü temsilen 200 kişinin katılımıyla yapıldı.

Geçen birkaç yıl boyunca dünyada barış ve silahsızlanma hareketleri süregiden silahsızlanma nedeniyle insanlığın varlığına karşı oluşan tehlikenin farkına varılmasını başardı. Bunun politik partiler ve hükümetler üzerinde etkisi oldu. Ancak silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanmanın sağlanması konusunda politik karar henüz alınmış değil.

ABD ve SSCB liderleri arasında yapılan görüşme uluslararası gerginliğin azaltılması ve silahlanma üzerinde denetim, silahsızlanma anlaşmaları imzalanması için koşulların yaratılması açısından da umut vericidir. Cenevrede yaptıkları ortak açıklamada her iki lider nükleer bir savaşın kazanılamayacağını ve hiçbir zaman gerçekleşmemesini belirttiler. Aynı zamanda silahlanma yarışının yeryüzünde kalması,

uzayda sürmesinin önlenmesi için görüşmelerin hızlandırılması konusunda anlaşmaya vardılar. Ancak dünya barış güçleri bu yönde ilerleme sağlanması için daha çok çaba harçamak zorundadır.

Uluslararası barış yılında Dünya Kongre'sinin kendi yaşamımızı ve gelecek kuşakların yaşamını korumanın yol ve araçları için yapıcı ve açık bir diyalog olanağı yaratacağına inanıyoruz.

Kongre dünya çapında barış hareketlerinin değişik kesimlerinin temsilcilerini biraraya getirecek. Kongre askersel yığınaklar oluşturulmasına karşı çıkan herkesin tartışabileceği, birbirini esinlendirebileceği ve böylece Uluslararası Barış Yılı'nın amaçlarının yerine getirilmesi yönünde ortak çalışmamızı güçlendirecek açık bir toplantı olacak. Kongre'ye Doğu'dan, Batıdan, Kuzey ve Güneyden barış ve savaş karşıtı hareketlerden, BM'den, politik partilerden temsilciler, parlamento üyeleri, dini grup, kadın, gençlik örgütü, sendika temsilcileri, taban hareketlerinden temsilciler vb. katılacak.

Kongre eylem amaçlı olacak, inisiyatif ve eylemler dikkat merkezini oluşturacak. Aynı zamanda dünyada silahlanma çığırına derhal durdurmak ve bunun uzaya tırmandırılmasını önlemek için gelecekteki çalışmalarımızı tartışabileceğiz.

Kongre'nin gündemi, BM Genel Kurulu'nun 40. oturumunda oybirliği ile kabul edilen Uluslararası Barış Yılı Programı üzerinde kararın temel hedeflerine uygundur.

- barış, ekonomik gelişme ve toplumsal ilerleme arasındaki ilişkiler,
- silahsızlanma ve nükleer felaketin acilen önlenmesi gereği,
- ırk ayrımı ve apartheid'in ortadan kaldırılması,
- barışın zorunlu bir ögesi olan insan hak ve özgürlüklerinin sağlanması
- yiyecek, konut, sağlık, iş ve yararlı çevre gibi insan ihtiyaçlarının karşılanmasının gereksinimi olarak barış,
- barış içinde bir yaşamın hazırlanması, eğitim, bilim, kültür, din ve yığınsal iletişim araçlarının önemli rol oynadığı, değişik sosyal grupların, özellikle kadın, gençlik, yaşlılar, savaş emektarları ve çeşitli meslek sahiplerinin aktif katılımı olan bir süreç,

-hükümetlerin, parlamentoların ve hükümet dışı örgütlerin katılımıyla barış sağlanmasında uluslararası işbirliği, diyalog, ~~ve~~ karşılıklı anlayış ve güvenin rolü,

- Bu konular temelinde, Uluslararası Barış Yılı'nın amaçlarının tüm yanlarını, kamunun duyarlılığını artırma ve silahsızlanma, gelişme, ulusal bağımsızlık, uluslararası çatışmaların barışçıl, politik ve adil yollardan çözümü de dahil, BM'in tüm alanlardaki çalışmalarını destekleme konularına ele alacağız.

Kongrenin çerçevesi budur. Ancak program açıktır ve sizi görüş ve önerilerinizi dikkate alabilmemiz için bize ulaştırmanızı bekliyoruz.

Kongre, her birimizin kendi açısından katkıda bulunabileceği bir şekilde planlanacak. Konuşma, çalışma grubu, görüş alışverişi, kültürel gösteriler ve birlikte getireceğimiz sergi yoluyla katkıda bulunabiliriz. Film, afiş, slayt, video resim vb, herşeyi getirin.

Kongrenin çalışmaları tüm delegelerin katılacağı oturumlarla sürdürülecek. Ancak Kongre'nin çalışmasının ana bölümünü tartışma grupları ve görüş alışverişi oluşturacak. Bunlardan bazıları önceden belirleneceği gibi bazıları Kongre sırasında kendiliğinden oluşacak.

BM'in Uluslararası Barış Yılı Programının faaliyet takviminde yer alan bu önemli kongreye sizin, örgütünüzün, grup ya da hareketinizin katılmasını bekliyoruz. Sizi sadece Ekim 1986'da Kopanahag'a davet etmekle kalmıyor, aynı zamanda kongre hazırlık çalışmalarına da katılmasını istiyoruz.

Hazırlık çalışmaları Danimarka Ulusal Hazırlık Komitesi'yle birlikte Uluslararası Hazırlık Komitesi tarafından yürütülecek. Uluslararası Hazırlık Komitesi Hermod Lannung'u başkan olarak seçti ve kongre için somut hazırlıkların yapılması konusunda Örgütlenme Grubu oluşturulmasını önerdi.

Program konusunda tüm önerilerinizi lütfen Uluslararası Hazırlık Komitesi'ne gönderin ve kongreye katkı olarak ne getireceğinizi bildiri-

Bölgenizde kongreye katılmak isteyen öteki grup ve örgütlerle biraraya gelmenizi ve fon oluşturma, kongre haberinin yayılması gibi çalışmalara başlamanızı rica ediyoruz.

Kongreye katılma isteğinizi ve kongreye yapabileceğiniz katkıyı şimdiden bize bildirmeniz Uluslararası- ve Danimarka Ulusal Hazırlık Komitelerinin çalışmalarına yardımcı olacaktır.

Mektubunuzu bekliyoruz. Aşağıdaki adresten bizimle ilişki kurabileceğinizi hatırlatırız.

Hermod Lannung

Uluslararası Hazırlık Komitesi Başkanı

Adres: Uluslararası Barış Yılı üzerine Dünya Konferansı Sekreterliği

Kompagnistraede 34,4 DK-1208 Kopenhagen K

Tel: 451 - 155005

Telex : 21382 WCIYP

UNSER FORUM

Gemeinsame Sicherheit statt Konfrontation

Keine Weltraumrüstung – Atomwaffen abschaffen – Keine
Militarisierung unserer Gesellschaft – Demokratie und
Sozialstaat sichern

Die neuen Chancen nutzen

soll zur genaueren Analyse der internationalen und nationalen Situation und der Aufgaben und Möglichkeiten der Friedensbewegung beitragen. Dabei sollen die unterschiedlichen Sicherheitsinteressen zwischen USA und Europa berücksichtigt werden. Ferner sollen die politischen und wirtschaftlichen Perspektiven einer Bundesrepublik aufgezeigt werden, die sich auf dem Weg der Abrüstung und der umfassenden internationalen Zusammenarbeit befindet. Gemeinsam mit Repräsentanten der Friedensbewegung aus verschiedenen west- und osteuropäischen Ländern sowie den USA wollen wir wirkungsvolle Schritte zur Nutzung der neuen Chancen beraten.

Köln, den 16. April 1986

KREFELDER INITIATIVE

„Der Atomtod bedroht uns alle“ Keine Atomraketen in Europa“

Prof. Dr. Herbert Begemann – Dr. h. c. William Borm
Dr. Ingeborg Drewitz – Bernd Hahnfeld – Franz Herrmann
Prof. Dr. Jörg Huffschild – Dieter Lattmann – Dr. Horst Meyer
D. Martin Niemöller † – Hans-Joachim Patzelt
Prof. Dr. Wolfgang Popp – Prof. Dr. Uta Ranke-Heinemann
Prof. Dr. Dr. h. c. Helmut Ridder – Horst Sielaff
Prof. Dr. Gert Sommer – Prof. Dr. Peter Starlinger – Christoph Strässer
Horst Trapp – Margarethe von Trotta – Gösta von Uexküll
Josef Weber † – Dr. Rolf Wischnath

GEMEINSAME SICHERHEIT STATT KONFRONTATION

DIE NEUEN CHANCEN NUTZEN

EINLADUNG

zum Fünften Forum der
Krefelder Initiative
am 27. September
1986 in Duisburg,
Gesamthochschule.

5

Anmeldung

zum Fünften Forum der Krefelder Initiative

Ich nehme am Fünften Forum in Duisburg teil.

Name: _____

Vorname: _____

Beruf/Funktion: _____
(Die Angaben zur Funktion dienen nur der Information)

Anschrift: _____

() _____

Datum: _____ Unterschrift: _____

Bitte senden an:
Krefelder Initiative, Amsterdamer Str. 64, 5000 Köln 60

Neu**e Chancen für die Abschaffung von Atomwaffen und für die Schaffung gemeinsamer Sicherheit für alle Staaten, Kontinente und Völker zeichnen sich ab.** Nach Jahren nahezu ungezügelter Aufrüstung und Konfrontation wächst weltweit der Wille, eine neue Politik durchzusetzen.

– Staatliche und nicht-staatliche Initiativen wie die „**Vier-Kontinente-Initiative**“ und die „**Palme-Kommission**“ haben konkrete Vorschläge zur Verwirklichung gemeinsamer Sicherheit entwickelt und damit große Resonanz gefunden. – Die **Sowjetunion** hat in ihrer Erklärung vom 15. 1. 1986 Vorschläge verschiedener Seiten zur Abrüstung aufgegriffen und ein Programm zur Befreiung der Welt von Atomwaffen bis zum Jahr 2000 und zu weiteren Maßnahmen der Friedenssicherung vorgelegt. – In der **UNO** verstärkt sich der Rückhalt für Forderungen nach einem Stopp des Wettrüstens und Abbau der angehäuften Waffen. Das Jahr 1986 wurde zum Internationalen Jahr des Friedens erklärt. – Das **Genfer Gipfeltreffen** zwischen US-Präsident Reagan und KPdSU-Generalsekretär Gorbatschow hat zu Vereinbarungen geführt, deren Verwirklichung eine deutliche Entspannung der internationalen Beziehungen zur Folge hätte.

Diesen ermutigenden Ansätzen stehen weiterhin bedrohliche Entwicklungen entgegen. – Gegenwärtig ist keine Bereitschaft der US-Administration zu erkennen, auf ihre auch im eigenen Land höchst umstrittenen Pläne zur **Militarisierung des Weltraums** zu verzichten und damit Wege zur Abrüstung zu eröffnen. Der trotz des sowjetischen Moratoriums durchgeführte **Atomtest** der USA ist ein alarmierendes Zeichen nicht vorhandener Bereitschaft, nach den Genfer Erklärungen nun zu realen Schritten militärischer Entspannung überzugehen. – Mit der Unterzeichnung des **SDI-Abkommens** bindet sich die Bundesregierung politisch an dieses Projekt. Die Stationierung der **Cruise Missiles** hat in der Bundesrepublik begonnen. Gleichzeitig werden langfristige Pläne zur **konventionellen Aufrüstung** der Bundeswehr umgesetzt.

Diese Entwicklungen führen zu einer weiteren Erhöhung der Kriegsgefahren. Sie sind verbunden mit der Verschwendung natürlicher materieller und intellektueller Ressourcen. Sie ziehen die Gefährdung und den Abbau sozialer Errungenschaften nach sich und verhindern eine Lösung der Entwicklungsprobleme der Länder der „Dritten Welt“. Sie gehen einher mit der Gefährdung demokratischer Rechte und der Verstärkung von Feindbildern.

In der Frage, ob sich die ermutigenden Ansätze oder die Tendenzen zur verstärkten Konfrontation durchsetzen, spielt Europa eine besondere Rolle. Hier stehen die beiden politischen Weltsysteme und militärischen Gruppierungen einander direkt gegenüber. Hier sind Streitkräfte, Waffen und militärische Einrichtungen besonders konzentriert. Europa verfügt aber zugleich mit der Schlußakte der Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa und den Verträgen u.a. zwischen der Bundesrepublik und einer Reihe osteuropäischer Staaten über bisher einmalige positive Erfahrungen der Entspannungspolitik.

In der **Bundesrepublik** wird die Außenpolitik zunehmend bestimmt von Positionen, die die bedingungslose Anlehnung an den derzeitigen Kurs Washingtons verbinden mit dem Unterlaufen und der Infragestellung vertraglicher Regelungen. Nur wenn es gelingt, diese Positionen zurückzudrängen und an die Entspannungspolitik der 70er Jahre anzuknüpfen, besteht die Chance, daß die Bundesrepublik eine konstruktive Rolle in den internationalen Beziehungen spielt. Es muß daran erinnert werden, daß es die Bundesrepublik gewesen ist, die sich mit immer wieder erneuten Vorbehalten hinsichtlich der von ihr für „offen“ erklärten „deutschen Frage“ in die globale Entspannungspolitik hat einbinden lassen, um deren Erneuerung es jetzt geht.

Die Friedensbewegung hat in den letzten Jahren in der Bundesrepublik wie auch international entscheidend zum Umdenken von Millionen Menschen beigetragen. Sie steht heute vor der Aufgabe, – nicht nachzulassen im Warnen vor den drohenden Gefahren einer Weiterführung der politischen und militärischen Konfrontation, – die neuen Chancen für die Abschaffung der Atomwaffen und darüber hinaus für allgemeine Abrüstung und die Schaffung gemeinsamer Sicherheit aufzugreifen, – die gemeinsamen Interessen von Friedensbewegung, Gewerkschaften und Ökologie-Bewegung dafür zu mobilisieren, daß durch Abrüstung die Mittel freigesetzt werden, die zur Verminderung von Arbeitslosigkeit und Armut sowie zur Verbesserung des Umweltschutzes gebraucht werden, – ein konkretes Programm zur Nutzung der gegebenen Chancen zu entwickeln. In der Bundesrepublik gilt es, unter Einbeziehung aller verständigungsbereiten Kräfte eine Sicherheitspolitik zu formulieren und durchzusetzen, die das Bemühen um politische Konfliktlösungen und Entspannung an die Stelle der politischen und militärischen Konfrontation setzt.

SELEK

ır

ası
mi ?

İbret veri-
ci hukuk-
dur. Yaşa-
mak müm-
kündür ce-
za mı? Cay-
ında işte

in aleni in-
sancının ne.
aç yıl için-
anılan 167
at aleni in-
nda bulun-
masıydı.
bölgelerde
t yandan
an gözü
ırken, öte
m olayı fir-
danı anla-

rine göre
cezarları-
cinayet
sa karşılık
m uygulama
4,3'dür.
ölüm ce-
zelerinde 4,6
ülkelerde

dergisinin

n yargılanan
a yükselti-
Birliği ve di-
kuruluşları
Federal Al-
İsviçre Ta-
ülkelerden
başbakanına,
mhurbaşka-
mek olarak,
Türkiye'de
lması için gi-
hâlâ olanak-
yulan kaygı-
MK hakkın-
urdurulması
tin onuruna
tılamaya yol
asını istiyor.
ti onurlu ve
n tutumları
düy avukada-
uluslararası
bu dava bü-
sonuçlanı-
va da, Barış
ılar Dilekçe-
gibi insan
dınası olarak
ık suçu olan
aya kadar da
mücadelesi

Dünya Barış Kongresi'ne doğru

Enis COŞKUN :

Türkiye Barış Demeği Genel Sekreteri

Birleşmiş Milletler Barış Yılı Programının öngördüğü "Uluslararası Barış Yılı"na ilişkin Dünya Kongresi 15-19 Ekim 1986 tarihlerinde Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da "İnsanların geleceği ve barışı kollamak" belgisi altında toplanacaktır. Kongre'nin son hazırlıkları, aralık 1985'de, 58 ülkeden 140 ulusal ve uluslararası kuruluşun 200'ü aşkın temsilcisinin katılımı ile oluşan uluslararası hazırlık komitesinde görüşül-
dü. Bu toplantıda kongrenin içeriğine, yayınlanacak çağrıya, somut çalışmalarını yönetecek uluslararası bir örgütlenme ko-
mitesi ile bir sekreteryaya kurulmasına, ilişkin kararlar alındı.

Kongrede şu yedi ana konunun tartışılması öngörülmüş bulunmaktadır. 1- Barış ve Adalet 2- Silahsızlanma 3- Barış ve Kurtuluş ki ırk ayrımı ve ırk ayrımcılığının kaldırılmasını içermektedir. 4- Barış ve İnsan Hakları 5- Barış ve İnsan ihtiyaçları 6- Barış için yaşayış 7- Barış ve Güvenlik. Kongrenin ilk iki günü özellikle bu ana konulara, üçüncü günü ise günümüzün baş sorununa nükleer silahlardan korunmaya ayrılmıştır. Konu değişik yönleri gözönüne alınarak, yedi for-
umda düzenlenecektir. Bu forumlar şunlardır: 1- Nükleer ve kimyasal ve öteki yığınsal kıyım silahlarının azaltılması ve yok edilmesinin yolları 2- Nükleer denemelerin kapsamlı bir şekilde yasaklanması için kampanya 3- Uzayın askerileştiril-
mesine direnişin yolları 4- Nükleer silahlardan arındırılmış bir bölgenin gerçekleştirilmesi 5- Avrupa'da yumuşama, gü-
venlik ve silahsızlanmanın yüceltilmesi 6- Bölgesel çatışma-
nın barışçıl çözüme ulaştırılması 7- Askersel blokların dağı-
tılması ve askersel üslerin kaldırılması.

Kongrenin 4. günü olan 18 Ekim gününde ise özel ilgi gruplarının toplantıları öngörülmektedir. Gün boyunca özel gruplar Nükleer savaştan korunmak için kendi özgün yapı-
lanmaları ve eylemleri üzerinde yoğunlaşacaklardır.

Kongre süresince kadınlar, gençler ve sendikacılar merkez leri oluşturulacak, bu merkezler kendi programlarını gerçek-
leştireceklerdir. Ayrıca kongrede sergi, afiş, video kaset, film ve slayt gösterilerinin örgütlenmesi de olanaklıdır. Şimdiden pek çok ülke, uluslararası kongre sekreteryasına bu konular-
la ilgili olarak öneri ve istemlerde bulunmuşlardır. Böylesi geniş bir barış eylemi olarak öngörülen dünya kongresi hal-
kımız ve ülkemiz için de kuşkusuz çok önemlidir.

Bu nedenle kongreye Türkiye'den geniş bir katılımın ger-
çekleştirilmesine çalışılmalıdır.

Bilindiği gibi Türkiye, Birleşmiş Milletler'de "Uluslararası Barış Yılı" için oy kullanmıştır. Kullandığı bu oyun gereği olarak, kongreye katılım çalışmalarına destek vermesini, barış-
severlerin istemeye hakları vardır. Öte yandan bugün Avru-
pa'da 2 milyona yakın yurttaşımız yaşamaktadır.

Onların hem üzerinde yaşadıkları ülkeler hem de anayurt-
ları ile olan bağları nedeniyle barış sorunlarında söyleye-
ceklerinin daha fazla olduğu açıktır. Avrupa'nın çeşitli ülke-
lerinde yaşayan göçmen işçilerimizin, aydınlarımızın, bilim
adamlarımızın, gençlerimizin, kadınlarımızın yani tüm insan-
larımızın bu kongreye katılımını olanaklaştıracak bir hazırlık
komisyon oluşturulmalı ve çalışmalar başlatılmalıdır.

Ülkedeki toplumsal siyasal oluşumun bir kesitini yansı-
tan Avrupa'daki insanlarımız arasında da değişik görüşlere
ve politik anlayışlara ve farklı inançlara sahip olunması do-
ğaldır. Bu nesnel bir gerçekliktir. Ama bir başka gerçek daha
vardır ki o da üzerinde yaşadığımız şu gezegeni bir anda
yok edecek nükleer savaş tehlikesidir. Bu ikinci gerçek öy-
leşine katı ve somut ki ötekini bir anda ikinci plana itiyor
ve önceliği barışı savunmaya bırakıyor.

Burada doğal olmayanın, bu gerçeği görmeyerek, varolan
aynılıkları öne çıkarmak ve barış için birlikteliğin olanaklarını
aramamak olduğu kanısındayım.

Türkiye Barış Komitesi'nin 12 Eylül öncesi yapısal oluşu-
munun vardıgı deneyim ve günümüzde daha da gelişerek
yükselen barış istemlerinin varlığı bu doğal olmayanı aşma-
da gerçek bir umut ışığı ve yol gösterici olmaktadır.

Bu saptamayla diyorum ki, öncelik barışta, gelecek elleri-
mizdedir.

Dipnot: Türkiye Barış Komitesi Genel Sekreteri Enis Coş-
kun, Uluslararası Barış Yılı Dünya Kongresi Hazırlık Kom-
tesinde, bu kongrenin çağrıcıları arasında bulunmaktadır. Tür-
kiye Postası

WORLD CONGRESS DEVOTED TO INTERNATIONAL YEAR OF PEACE
Copenhagen, 15-19 October 1986

"To safeguard peace and future of humanity"
Topic Centre: "Living for Peace"

Contribution by G.Dogan Gorsev, Turkish Committee Supporting
International Year of Peace in Europe

Esteemed defenders of peace,

The fact that we have come together to discuss here the issues related to "Living for Peace" in the framework of World Congress Devoted to International Year of Peace, declared by the U.N., under the motto "To Safeguard Peace and Future of Humanity" is a clear demonstration that our responsibility is not limited to opposing a possible nuclear war.

I wish that this Topic Centre will contribute to realization of the meaning of peace in our age, to recognition of the real source of arms build-up and wars, and to clarification of the linkage between ending of all kinds of violence -individual or structural - and establishment of genuine peace.

Unless and until a life style replacing violence with peace prevails in the lives of individuals, groups and nations , peace will not be secure even in periods without wars, and humanity will not be saved from living under the threat of a possible war just as it is living today.

Until genuine peace is established it will be necessary to continue the struggle against exploitation and diktat, discrimination and injustice at international and national scales which cause the structural violence, and while doing so it will be necessary to wage a continuous and universal struggle to make the joy of life, respect for human being, ideals of justice and beauty, solidarity and friendship prevail in the minds.

Undoubtedly the objective foundations of a life style of peace can not form in countries where national independence and national sovereignty are under threat, where human rights are crudely trampled upon and where foreign relations are conducted on a basis of tension and mistrust. In such countries, education, science, art, mass media and other cultural institutions and activities often cannot perform a function of conveying peace consciousness, too. In some countries, let alone the advocacy of peace, even a mention of peace has become a matter of courage. Thus, our country Turkey

has become, after the military coup of 12 September 1980, a country where the peace organisation has been banned, where its leaders nominated by some Members of European Parliament for Nobel Peace Prize, have been named "terrorist", arrested and put on trial.

Why has the Turkish Peace Association been banned

We the peace fighters in Turkey have found ample time in the course of 6 years of 12 September regime, some of us in prison, some of us in exile, to think about and assess this unjust onslaught our peace movement was subjected to. What were the conditions -national and international- in which the peace movement in Turkey was organised and developed, and again what were the conditions in which peace-lovers were declared as "enemy"?

Signing of the Helsinki Final Act which internationally registered the detente enabled to make the crude oppression and bans imposed on human rights and liberties in our country void.

The Peace Movement of Turkey could have its legal organisation after an intermission of 27 years, and workers of our country began to legally celebrate 1st of May with hundreds of thousands-strong demonstrations after a 51 years of prohibition. Our great poet Nazım Hikmet, member of World Peace Council, began to be commemorated in mass rallies. Arts and culture workers could organise in trade unions. University lecturers, teachers and technical staff got organised. Women and young people joined in their genuine mass organisations. Peasants formed cooperatives in an unprecedented scale. Trade unions created conditions for the exercise of the rights to strike and to collective bargaining. While detente was going on in the world, the winds of peace and freedom were beginning to blow in Turkey. However, there were people abroad and at home who were annoyed with these winds, and this period did not last long. Because for well-known reasons a process of going back on detente was being ushered in in the world.

"The policy of tightening of belts" and 12 September coup

In January 1980 the government in power adopted the economic model designed for Turkey by international finance institutions. This model was the policy of "tightening of belts" shifting the burden of economic crisis onto the back of workers, working people, and this economic policy could not be implemented in a Turkey where democratic rights and freedoms could be exercised, albeit relatively.

Consequently, the generals took over the power on 12 September of the same year.

The parliament was dissolved and political parties banned. Activities of trade unions, associations and professional chambers were suspended, leaders of many arrested. The Constitution was changed. The fundamental rights and freedoms guaranteed by the 1961 Constitution were rendered unpracticable by the 1982 Constitution. Undemocratic oppression was step by step increased and institutionalised with the Martial Law and new laws that were issued out.

How the reversal of detente in the world
and the brutal repressive regime at home
was reflected in the cultural life

- Universities were deprived of their scientific and administrative autonomy and were put under the control of a government-appointed commission. Thousands of progressive and democratic lecturers and teaching staff were purged or forced to leave from universities.
- Turkish Language Institution and Turkish History Institution, founded by Ataturk, were deprived of their autonomy and put under the control of political power.
- Thousands of teachers at primary and secondary education were purged, moved from their posts, detained, tortured or arrested by use of Martial Law and under various pretexts.
- A court-case was started against the Writers' Union of Turkey for organising a rally to commemorate Nazım Hikmet.
- Progressive and democratic executives and staff members in the Turkish Radio and Television Institution were replaced by those who accept the new regime's ideology.
- Censorship was imposed in practice on the press by Martial Law commanders. Administrative authorities were given power to confiscate periodical or non-periodical publications whenever they deem it necessary. Later a new censorship law was enacted under the pretext of (sexually) explicit publications.
- In addition to intensifying national oppression on Kurdish people and on-going military operations, a special legislation was passed to prevent any publication or communication in banned Kurdish language.
- The society was pushed into an all-embracing degeneration and moral decay under heavy economic and political oppression.

The regime could be sustained only under these conditions. Today while depoliticisation is openly declared an official policy, efforts are being made to increasingly diminish people's culture.

Under the conditions I have tried to display briefly above, institutions and activities that could be conveyors of peace consciousness are still subjected to heavy oppression and restrictions. But they have not either surrendered or been liquidated. When democracy is achieved in the country, when national sovereignty of the country is restored, peace struggle will also rise. And then the objective conditions of^a life style of peace will have been prepared.

Undoubtedly, peace, democracy and national independence in our country will be achieved by the struggle of our people to this end. Turkey cease to be a factor of threat to peace in the region and the world through the struggle of the peace forces of Turkey. Additionally, the solidarity of the world's peace forces for stopping the trial of of the leaders of Turkish Peace Association, and for lifting the ban on Turkish Peace Association will not only strengthen the peace struggle in Turkey, but also will help the further development of the self-consciousness of world peace forces and in final analysis will undoubtedly contribute to the strengthening of world peace movement.

ULUSLARARASI BARIŞ YILI
Kopenhag-DÜNYA BARIŞ KONGRESİ (15-19 Ekim 1986)

(Barışı ve İnsanlığın Geleceğini Koruma)

Barışın Değerli Savunucuları,
~~Değerli Barış Savasçıları,~~

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün, Uluslararası Barış Yılında "Barışı ve İnsanlığın Geleceğini Korumak" belgisi altında düzenlediği Kongrede, "Barıştan Yana Yaşam Tarzı"na ilişkin konuları görüşmek üzere biraraya gelmemiz, sorumluluğumuzun olası bir nükleer savaşa karşı çıkmakla sınırlı olmadığına açık ifadesidir.

Bu toplantımızın, barışın çağımızda taşıdığı anlamın tüm boyutlarıyla kavranmasına, silahlanmanın ve savaşların asıl kaynağının tanınmasına, şiddetin bireysel ya da yapısal her türüne son verilmesiyle gerçek barışın kurulması arasındaki bağın açıklığa kavuşmasına katkıda bulunmasını diliyorum.

Bireylerin, toplulukların, ulusların yaşamında şiddeti ^{derin bir} söküp ^{a dönüştürcektir} atacak [barıştan yana bir yaşam tarzı egemen olmadan, yaşanacak savaşı dönemlerde bile barış güvencede olmayacak, insanlık tıpkı bugün olduğu gibi olası bir savaş tehdidi altında yaşamaktan kurtulamayacaktır.

Gerçek barış kuruluncaya kadar, yapısal şiddetin nedeni olan uluslararası ve ulusal çaptaki sömürüye ve dayatmacılığa, ayrımcılığa, adaletsizliğe karşı mücadeleyi sürdürmek, bunun yanı sıra yaşama sevincini, insana saygıyı, adalet ve güzellik idealini, dayanışma ve dostluğu bilinçlerde egemen kılmak için, sürekli ve evrensel bir uğraş vermek gerekecektir.

Kuşkusuz, ulusal bağımsızlığın, ulusal egemenliğin tehdit altında olduğu, içerde insan haklarının kabaca çiğnendiği, dış ilişkilerde gerginlik ve güvensizlik temelinde sürdürüldüğü ülkelerde barıştan yana bir yaşamın nesnel temelleri oluşamaz. Böylesi ülkelerde eğitim, bilim, sanat, kitle iletişim ve diğer kültür kurumları ve faaliyetleri de barış bilincini taşıma işlevini ^{genellikle} yerine getiremezler. Kimi ülkelerde barışı savunmak şöyle dursun, barıştan söz etmek bile cesaret işi haline gelmiştir. Nitekim benim ülkem Türkiye, 12 Eylül 1980 Askersel darbesinden sonra, Barış Örgütünün yasaklandığı, Avrupa Parlamentosu ^{üyelerince} NOBEL'e aday gösterilen yöneticilerinin terörist diye

nitelenebildiği, tutuklanıp yargılandığı bir ülke durumuna gelmiştir.

TÜRKİYE BARİŞ DERNEĞİ NEDEN YASAKLANDI

Biz Türkiyeli barış savaşçıları, 12 Eylül rejiminin altı yılı boyunca, kimimiz zindanlarda, kimimiz sürgünde, barış hareketimizin uğradığı bu haksız saldırıyı düşünüp değerlendirmek için oldukça zaman bulduk. Türkiyede barış hareketinin örgütlenmesi hangilişmesi hangi ulusal ve uluslararası koşullarda oldu, ve yine hangi koşullarda barışseverler düşman ilan edildi?

Uluslararası ölçekte yumuşamayı tescil eden Helsinki Nihai Sene di'nin imzalanması ülkemizde insan hak ve özgürlüklerine getirilmiş kaba baskıların, yasakların geçersizleşmesine olanak sağladı.

27 yıllık aradan sonra Türkiye Barış Hareketi yasal örgütüne kavuştu, ülkemiz işçileri 51 yıllık yasaktan sonra ilk kez legal 1 Mayıs gösterilerini yüzbinlerin katılımıyla kutlamağa başladılar, Dünya Barış Konseyi üyesi büyük ozanımız Nazım Hikmet yığansal toplantılarla anılmaya başlandı. Sanat ve kültür adamlarımız sendikalaşma olanağı buldular. Öğretim üyeleri, öğretmenler, teknik elemanlar örgütlendiler. Kadınlar ve gençler gerçek yığın örgütlerinde güçlerini birleştirdiler. Köylüler o güne dek görülmemiş bir biçimde kooperatifleştiler. Sendikalar grev ve toplu sözleşme haklarını kullanma koşullarını yarattılar. Dünyada DETANT sürerken, Türkiyede de barış ve özgürlük rüzgarları esmeye başlamıştı. Ne var ki, içerde ve dışarda bu rüzgarlardan rahatsız olanlar vardı, ve bu dönem uzun sürmedi. Çünkü dünyada bilinen nedenlerle yumuşamadan geri dönüş sürecine giriliyordu.

"KEMER SIKMA POLİTİKASI" ve 12 Eylül DARBESİ

1980 Yılıının Ocak ayında, Türkiye için uluslararası finans kuruluşlarının uygun gördükleri ekonomik model, işbaşındaki hükümet tarafından benimsendi. Bu model, ekonomik bunalımın yükünü işçi-emekçi halkın sırtına yükleyen "Kemer Sıkma" politikasıydı ve bu ekonomik politika demokratik hak ve özgürlüklerin görece de olsa kullanılabil diği bir Türkiye'de uygulanamazdı. Nitekim, aynı yılın 12 Eylülünde generaller erke el koydular.

Parlamento dağıtıldı, siyasi partiler kapatıldı. Sendikaların, derneklerin, odaların faaliyetleri durduruldu, birçoğunun yöneticileri tutuklandı. Anayasa değiştirildi. 1961 Anayasasıyla güvenceye alınan temel hak ve özgürlükler 1982 Anayasasıyla kullanılamaz hale getiriliyordu. Sıkıyönetim Yasası ve çıkartılan yeni yasalarla anti-

anti-demokratik baskılar adım adım yükseltildi, kurumlaştırıldı.

DÜŞÜNMEDE DETANT'tan GERİ DÖNÜŞ VE
İÇERDE KABA BASKICI REJİM KÜLTÜR
YAŞAMINA NASIL YANSIDI

- Üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerklikleri ellerinden alınıp, siyasal iktidarın atadığı bir kurula denetimine verildiler. narak, Demokrat, ilerici, binlerce öğretim üyesi ve görevlisi üniversitelerden uzaklaştırıldı, ayrılmak zorunda bırakıldı.

- Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'nun özerkliği yok edilerek siyasal iktidarın denetimine bağlandı.

--Orta ve ilköğretimde görev yapan öğretmenlerden binlercesi, Sıkıyönetim Yasasıyla ve çeşitli bahanelerle görevden alındı, sürüldü, gözaltına alındı, işkenceden geçirildi, tutuklandı.

-Türkiye Yazarlar Sendikası hakkında, Nazım Hikmet'i anma günü düzenledikleri için dava açıldı.

-Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'ndaki ilerici, demokrat elemanlar, yöneticiler görevden alınarak, yerlerine yeni rejimin ideolojisini benimseyenler atandı.

-Basına, uzun süre Sıkıyönetim komutanlıklarınca fiili sansür uygulandı. İdari makamlara gerekli gördüklerinde her türlü süreli ve süresiz yayını toplatma yetkisi verildi. Daha sonra müstecenlik bahane edilerek yeni bir sansür yasası çıkartıldı.

-Kürt halkı üzerinde yoğunlaştırılan ulusal baskıların, hala sürmekte olan askeri operasyonların yanı sıra, Kürtçe basın ve yayın yapılmasını önleyici özel yasa çıkartıldı.

-Toplum ağır ekonomik ve siyasal baskılar altında genel çürümeye ve ahlaksal çöküş içine itildi. Rejimin devamı ancak bu koşullarda sağlanabilirdi. Depolitizasyon resmi politika olarak açıkça ilan edilirken, yığınlar gitgide artan ölçüde kültürsüzleştirilme çalışılıyor.

Yukarda kısaca sergilemeye çalıştığım baskı koşullarında, Barış bilincinin taşıyıcılarını yapabilecek kurum ve faaliyetler halen ağır baskı ve kısıtlamalara maruzdurlar. Ama pes etmiş ve tasfiye olmuş değillerdir. Ülkede demokrasi mücadelesi kazanıldığında, ülke ulusal egemenliğine yeniden kavuştuğunda barış savaşımı da yükselecektir. İşte o zaman barıştan yana bir yaşam tarzının nesnel koşulları hazırlanmış olacaktır.

Hiç kuşkusuz, ülkede barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık halkımızın bu yoldaki savaşımıyla kazanılacaktır. Türkiye'nin bölge ve dünya barışı için bir tehdit ögesi olmaktan çıkartılması Türkiye barış güçlerinin kararlı savaşımıyla sağlanacaktır.

Bununla birlikte dünya barış güçlerinin, ülkemizde ^{halen} yargılanan Barış Komitesi yöneticileri davasının durdurulmasıyla, Türkiye barış Komitesine konan yasağın kaldırılmasıyla dayanışması, Türkiye'de barış savaşımına güç katacağı gibi, Dünya barış güçlerinin özbilinçlerinin yükselmesine ve son tahlilde dünya barış hareketinin güçlenmesine kuşkusuz katkıda bulunacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

"Uzayın ~~Sihm~~ Askerselleştirilmesine Nasıl
Karşı Çıkmalı ?" Forumu'na Tebliğ

UZAYIN ASKERSELLEŞTİRİLMESİNİN ÖNLENMESİ

VE TÜRKİYE

Sevgili Dostlar,

Bu Uluslararası Barış Kongresine, dört bin yıllık yazılı tarihi olan Anadolu'dan, Türkiyeden katılıyorum. Bu uzun tarih boyunca ülkenin toprakları yüzlerce savaşın sahnesi ya da hareket noktası olmuştur. Günümüzde savaş tehlikesine ve onun özel bir alanı olan uzayın askerselleştirilmesine ilişkin görüşlerimi sergilerken, ülkenin insanlarının o yüzlerce savaşta çektikleri acılardan ve onların beslediği barış özlemlerinden esinlendiğimi belirtmek istiyorum. Çünkü tarihte ilk barış araştırmacılarından biri olarak bilinen Kalkedonyalı Falles benim hemşerimdir, o da İstanbulludur.

Zamanımızdaki Savaş Tehlikesinin Özelliği

İlkçağda savaşa ilişkin yaygın görüş şu Latince atasözüyle özetleniyordu: "Si vis pacem, para bellum". Bu "Barış istiyorsan, savaşa hazırlıklı ol" sözünü kendi dillerinde tekrarlayan bütün halklar, güvenliklerini sağlamak için hep silahlandılar.

Ne var ki, bilimsel teknik ilerlemenin savaş araçlarını tüm yeryüzü için ölümcül hale getirdiği günümüzde bu eski zihniyetin artık geçerli olamadığı bellidir. ^{şimdi} daha çok silahlanma, daha çok güvenlik sağlamıyor. Tam tersine, tek tek ülkeleri ve tüm dünyayı güvensizliğin, belirsizliğin ve istikrarsızlığın içine düşürüyor, global bir savaş ve global yok olma tehlikesiyle yüz yüze getiriyor. Tüm sağduyulu politikacılar, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün tavsiyelerine uygun olarak, global barışın diyalog yoluyla ve politik çözümlerle sürdürülebileceğini ve derinleştirilebileceğini biliyorlar ve ona göre davranıyorlar.

Nitekim, 1972 Mayısında ABD ile Sovyetler Birliği arasında

yapılan "Anti-Balistik Füze Sistemlerinin Sınırlandırılmasına ilişkin Anlaşma", insanlığın geniş kesimlerinin barış iradesine yanıt veren bir sağduyu belgesi oldu ve 1975 Ağustosunda 35 Avrupa ve Amerika ülkesinin imzaladığı Helsinki Nihai Senedi yumuşamanın, uluslararası güvenlik ve işbirliğinin çerçevesini belirleyerek, uluslararası ilişkilerde sağduyuyu egemen kıldı.

Silahlanma Yarışının Tırmandırılması ve SDI projesi

Ne yazık ki, sağduyunun bu kazanımlarına hiç aldırmadan, silahlanma yarışının son yıllarda tek yanlı olarak tırmandırılmasına ve bu bağlamda uzayın askerselleştirilmesine ilişkin SDI Projesinin gündeme getirilmesine tanık oluyoruz. Yukarıda sözü geçen uluslararası belgelerin getirdiği eşit güvenlik ilkesini değiştirmek isteyen çabalar, dünya barışı bakımından olduğu kadar, ülkem Türkiye'nin ulusal güvenliği ve egemenliği bakımından da tehlikeler taşımaktadır.

1) SDI Projesinin, silahlanma yarışını geneliyle hızlandırması.

Bu, askersel olarak savaş tehlikesinin artması, politik olarak tek tek ülkelerde iç ve dış politikanın gerginleşmesi ve insan hak ve özgürlüklerinin kısıntıya uğraması, ekonomik olarak askersel harcamaların yükselmesi ve böylece emekçi yığınlarının yaşantısını iyileştirme olanaklarının daralması sonuçlarını getiriyor.

2) SDI gibi global silahlanma stratejilerinin ulusal egemenliği zayıflatma tehlikesi.

Dış ödemeler dengesi ~~olumlu~~ açık veren ve artan askersel malmeye alımı yüzünden dış ödeme açığı gitgide büyüyen ülkemiz ekonomisi dış kredilere daha bağımlı hale gelmiş; ülke egemenliğinin ekonomik temeli zaten zaafa uğramıştır.

Ayrıca, Eylül 1980 askersel darbesinden sonra Türkiye'nin ABD'yle imzaladığı ve ülke çıkarlarına ters düşen beş yıllık anlaşmada bugünkü Türkiye hükümetinin yapmak zorunluğunu duyduğu bazı değişikliklere ABD'nin kesinlikle fırsat tanımaması, Türkiye'nin ulusal egemenlik haklarını tam bir özgürlükle kullanamadığını açıkla-lıkla ortaya koymaktadır. ABD'nin Ankara'daki Büyükelçisinin, F. Almanya'dan Türkiye'ye kaydırılmasından söz edilen atom roketleri için Türkiye hükümetinden izin almaya gerek olmadığını basına açıklaması da (Hürriyet Gazetesi, 29.9.1986) ulusal egemenliğin önemsenmediğinin son kanıtlarından biridir.

Bu durumda, SDI gibi global silahlanma stratejileri ülkemizin egemenlik haklarını besbelli ki daha da zayıflatacak ve böylesi bir proje çerçevesinde Türkiye, ABD'nin kararlaştırdığı koşullarda olası bir savaşa kendi iradesi dışında sürüklenmek durumunda kalacaktır. Osmanlı İmparatorluğunun çöküşüne yol açan Birinci Dünya Savaşı'na ülkemizin, dışarıdan dayatılmış emrivâkilerle nasıl sürüklenmiş olduğunu biz çok iyi biliyoruz.

3) SDI Projesinin ulusal güvenlik için getirdiği Avrupa çapında tehlikeler.

- a- SDI Projesi, Avrupayı ve onun bir üyesi olarak Türkiye'yi bir nükleer savaş alanı haline getirmek tehlikesi taşıyor.
- b- SDI Projesinin bir sonucu olarak, göze alınamayan bir nükleer savaş yerine, göze alınabilir bir konvansiyonel savaşın çıkma olasılığı artacaktır. Bir NATO ülkesi olarak Türkiye'nin ulusal güvenliği böylece artan bir risk altına girmektedir.

4) SDI Projesinin Türkiye'nin ulusal güvenliği için getirdiği doğrudan tehlike

Bilindiği gibi, SDI Projesi karmaşık bir sistem oluşturmakta, bu sistem, nükleer bir çatışma ~~anında~~ anında uzaya gönderilecek X ışınlı laser silahlarını da içermektedir.

Bu silahın, işlevini pek kısa bir sürede görebilmesi için, Sovyetler Birliği sınırına olabildiğince yakın bir kara parçasında konumlandırılması gerekiyor.

İşte bu gereklilik ABD'li strateji uzmanlarının bakışlarını Doğu Akdeniz'e, Türkiye'ye doğru çevirtmektedir. ABD'li uzmanlar yayınladıkları çeşitli incelemelerde bu bölgenin avantajları üzerinde durmuşlardır.

İşin daha da kaygı veren yanı, Türkiye Milli Savunma Bakanı'nın ABD gezisinden dönüşte 10.5.1985 tarihinde İstanbul'da çıkan Cumhuriyet gazetesine verdiği demeçte, SDI Projesine Türkiye'nin katılımı konusunda niyetini belli etmiş olmasıdır.

Türkiye'de Barış Hareketinin Güçlendirilmesi Zorunluğu

Türkiye'de barış hareketi Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanışından (1975) sonra etkili bir örgütlenmeye kavuşmuştu. T. Barış

Komitesi, "Nötron Bombasına Hayır !" kampanyasıyla başarılı olmuş, birçok CHP'li parlamenterin de katılımıyla sürdürdüğü kapsamlı faaliyetleri ülkede geniş bir destek bulmuştu.

Ne var ki 12 Eylül 1980 askersel darbesinden sonra T.Bariş Komitesi'nin faaliyetleri durduruldu, Avrupa Parlamentosu üyelerinin birçoğu tarafından Nobel Bariş Ödülü'ne aday gösterilen yöneticileri yıllarca tutuklanarak askersel mahkemede yargılandılar. Bu dava henüz devam ediyor.

Türkiye'nin genel olarak silahlanma yarışına, özel olarak SDI gibi projelere katılmasının sonuçlarının kamuoyunda tartışılıp açıklığa kavuşabilmesi için Türkiye'de barış hareketine konmuş olan ve hala süren yasağın öncelikle kaldırılması gerekiyor.

Bu başarılınca kadar, Türkiye'de kamuoyunun, barışı tehdit eden tehlikeler konusunda yeterli ölçüde aydınlatılamadığı koşullarda, silahlanma ve gerginlik yanlısı girişimlerin Türkiye'de etkili olması nasıl önlenabilir ?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

WORLD CONGRESS DEVOTED TO INTERNATIONAL YEAR OF PEACE
Copenhagen, 15-19 October 1986

"To Safeguard Peace and the Future of Humanity"

FORUM: "How to Oppose the Militarisation of Outer Space?"

Contribution by G.Dogan Gorsev, TURKISH COMMITTEE SUPPORTING
INTERNATIONAL YEAR OF PEACE IN EUROPE

Prevention of militarisation of outer space and Turkey

Dear friends,

In our age when the scientific and technological progress has made the weapons fatal for the Earth, more arms do not lead to more security. On the contrary, it is plunging individual countries and the whole world into insecurity, uncertainty and instability, faced with the danger of annihilation in a global war.

The USA, which has turned its back on international documents that were achievements of reason during the years of detente and on the principle of equal security which formed the basis of these documents, has in recent years been inclined to unilaterally escalate the arms race and in this context to militarize the outer space. To this end, it insists unreasonably on realizing the SDI project despite all opposition.

The SDI Project is fraught with dangers as regard to the national security and national sovereignty of Turkey as well as the world peace.

1) The threat posed by global armament strategies like SDI to national sovereignty

The fact that the USA did not give any opportunity to the present Turkish Government to make some amendments that it was compelled to seek in the five-year treaty signed between Turkey and the USA after the military takeover of September 1980, and which runs counter to the interests of our country, makes it clear that Turkey is not able to exercise its rights of national sovereignty freely. One of the latest evidence of belittling of the national sovereignty has been the press statement made by US Ambassador in Ankara in which he told that approval of Turkish Government was not necessary for nuclear missiles that might be transferred from West Germany to Turkey.

Under such circumstances, global armament strategies like SDI will certainly further weaken the national sovereignty rights of our country, and in the frame of such a project Turkey will be faced with the possibility of being dragged into a war outside her own will, in conditions determined by the USA. *We have lived*

2) The direct threat of the SDI to Turkey's national security

As known, the SDI project -which is fraught with the danger of turning Europe and its member Turkey into a nuclear warfield- constitutes a complex system; and this system includes laser weapons that will send beams to space in the event

of a nuclear conflict. In order that this weapon can perform its function as swiftly as possible, it should be stationed on a soil as close to Soviet border as possible. It is this necessity that has made the US strategists set their eyes on the Eastern Mediterranean, on Turkey. Experts in the USA have emphasised the advantages of this region in various reviews they have published.

What causes more anxiety is that the Defence Minister of Turkey, in a statement to daily 'Cumhuriyet' newspaper made on return from a visit to the USA on 10 May 1985, has expressed an intention to take part in the SDI project.

The need to strengthen the peace movement in Turkey

Peace movement of Turkey had formed an effective organisation following the signing of the Helsinki Final Act. Turkish Peace Association had been successful in the campaign "No to Neutron Bomb", and its comprehensive activities, in which also many Members of Parliament from the Republican People's Party were involved, had met a broad support and recognition in the country.

However, the activities of the Turkish Peace Association were suspended after the military takeover on 12 September 1980, and its leaders -nominated for Nobel Peace Prize by many Euro-MPs - were imprisoned for years and tried in military courts. The trial is going on today.

In order that the consequences of Turkey's participation in the arms race and specially in the SDI and similar projects be debated and brought to daylight, it is necessary in the first place for the on-going ban on the peace movement in Turkey to be lifted.

Until this is achieved, in conditions where public opinion in Turkey is not adequately informed of the dangers facing peace, how can the initiatives of arms build-up and tension be prevented from being effective?

"Avrupa'da Silahsızlanmanın, Güvenliğin ve
Yumuşamanın Teşviki" Forumuna Tebliğ

AVRUPA'DA YUMUŞAMANIN TEŞVİKİ
VE TÜRKİYE

Sevgili Dostlar,

Barişın Sürdürülmesi: Zamanımızın en önemli Global Sorunu

Zamanımızda bilim ve tekniğin baş döndürücü bir hızla ilerlemesi, üretimin ve işbölümünün gelişmesi, iletişimin alabildiğine büyümesi ve benzeri olgular, çeşitli ülkeler ve bölgeler arasındaki ilişkileri öylesine genişletti ve karmaşıklaştırdı ki, ulusların yaşamında birçok problemler global problemler haline geldi. İşte, barişın sürdürülmesi yakıcı sorunu bunların başında geliyor. Bu yüzden, ülkem Türkiye'deki bariş savaşımında edindiğimiz bazı canlı deneyimlerden hareketle, Avrupa'da yumuşamanın teşvikine ilişkin düşüncelerimi burada sergilemek cesaretini buluyorum..

Zamanımızda Bariş'ın Kapsamı ve İçeriği

(busistemler arasındaki ilişki ve etkileşimlerin global problemlerden ötürü daha da arttığı)
Ulusların farklı politik-toplumsal sistemler halinde yaşadığı ve çağımızda silah teknolojisinin benzersiz gelişmesi, uluslararası güvenlik açısından yepyeni bir durum ortaya çıkarmıştır. İki sistem arasında yaklaşık bir stratejik dengenin oluştuğu koşullarda, daha çok silahlanma, daha çok güvenlik sağlamaya hizmet etmiyor; tam tersine, nükleer silahların etkisinin tüm gezegenimiz için ölümcül hale gelmiş olması, güvensizliği, belirsizliği ve istikrarsızlığı öne çıkarıyor, tüm ülkeleri global bir savaşla yok olma tehlikesiyle yüz yüze getiriyor.

Barişın sürdürülmesi sorununun, iki sistemin farklılığından ve silah teknolojisinin gelişmişliğinden ötürü tüm yeryüzü ölçeğinde böyle geniş bir kapsam kazanmış olmasının yanı sıra, içeriği de, toplumsal yaşamın çeşitli veçhelerinin (aspect) karşılıklı-bağımlılığından (inter-dependance) ötürü alabildiğine karmaşıkmıştır.

Gerçekten, varolan yaklaşık uluslararası stratejik dengeyi tek yanlı bozarak güçlü konum kazanmaya yönelik her girişim, toplumsal yaşamın ve gelişmenin çağımızdaki gereklerine ^{aykırı} ~~karsıt~~ tüm olumsuz eğilimleri de harekete geçirmekte; böylece, gerek tek tek ülkelerin yaşamı, gerekse uluslararası ilişkiler istikrarsızlığa ve derin sarsıntılara uğramaktadır.

Nitekim, silah ^{sızlanma} ~~lanma~~ yerine silahlanma yarışının öne çıkarılması zorunlu olarak:

yumuşama yerine gerginliğin; diyalog ve siyasal çözüm yerine sürtüşmenin ve askersel araçların; ekonomik olanakların emekçi yığınlarının yaşamının iyileştirilmesine ayrılması yerine askersel harcamaların; güvenlik yerine güvensizliğin; işbirliği yerine tek yanlı dayatmanın (hegemonyacılığın); halkların dostluğu ve yakınlaşması yerine yabancı düşmanlığının, ırk ayrımının, ırkçılığın; insan hak ve özgürlüklerine saygı yerine kısıtlama ve yasakların; adalet yerine zorbalığın; yardımlaşma yerine bencilliğin; insan onuru yerine biçimsel kuralların; yaşam sevinci yerine karamsarlığın; sevgi yerine tehditin; tek sözcükle, rasyonellik yerine irrasyonelliğin birarada sükün etmesini teşvik etmektedir.

Barış içinde yan yana yaşamının karmaşık ve zengin içeriğinin bu bütünselliğini, Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanışını izleyen yıllarda biz de ülkemizden farketmiştik. Türkiye'de ~~Ağayasa~~ 1970'li yılların başlarında birçok değişikliğe uğratılmış, pek çok temel hak ve özgürlükler daha da kısıtlanmıştı. Buna rağmen Helsinki yumuşama ruhunun ülkeme yansımaları, 51 yıllık uzun bir yasaklamadan sonra 1 Mayıs'ın İstanbul'da yüz binlerin katılımıyla ilk kez legal olarak kutlanmasına, 27 yıllık bir aradan sonra barış hareketinin yeniden yasal bir örgütlenmeye kavuşmasına ve 1 Eylül Dünya Barış Günü'nün ilk kez coşkulu bir kalabalıkla anılmasına, ^{demokratik} ~~sendikalar~~ haklara yönelik yeni bir kaba baskı yasası tasarısının yığinsal çıkışlarla önlenbilmesine olanak vermişti. Ülkede yayınların sayısında ve çeşitliliğinde hissedilir bir artış olmuştu.

Helsinki Sonrasında Yumuşama'dan Dönüş

Helsinki Nihai Senedinin imzalanışının üzerinden çok zaman geçmeden gerçekleşen İran Devrimi, Orta Doğu bölgesinden ve petrolle-
rinden çıkarları olanları telaşa düşürdü: ABD Basra Körfezini tek taraflı olarak "yaşamsal çıkar alanı" ilan etti. Bununla bağlantılı

olarak "Çevik Müdahale Kuvvetleri" oluşturuldu.

Bunu izleyen gelişmeler içinde ABD Lübnan'a, Libya'ya, Granada'ya doğrudan, Nikaragua'ya vb. dolaylı saldırılarda bulundu. Sovyet moratoryumuna rağmen, atom bombası denemelerine çok çeşitli çevrelerden yükselen itirazlara kulak tıkayarak devam etti. İnaniılmaz bir çılgınlıkla uzayın askerselleştirilmesi yolundaki ısrarlı girişimlerini sürdürdü. ABD'nin 1985-1989 dönemi için öngördüğü 2.000 milyar Dolarlık askersel amaçlı harcamalar, daha önceki 35 yıllık harcamalarla eş düzeydedir. ABD'nin tek yanlı askersel üstünlük sağlama hırsı, SSCB tarafından yapılan ve Avrupa'daki Muhafazakâr partiler tarafından bile genel bir onay bulan, 2000 yılına kadar kademeli silahtanlanma önerisini görmezlikten geldi ve tüm Avrupalı NATO müttefiklerini silahtanlanma yarışı doğrultusunda çeşitli biçimlerde zorladı.

ABD Savunma Bakanının, Büyük Britanya'ya yerleştirilmiş atom başlıklı füzelerin sökülüp atılması kararını alan İşçi Partisi'nin iktidara gelememesi için elinden geleni yapacağını açıklaması, silahtanlanma hırsına tutulmuş ABD yönetiminin, müttefiklerinin iç işlerine karışmaktan bile geri kalmadığını ortaya koyduğu için, yumuşama açısından çok kaygı vericidir.

Yumuşama'dan Geri Dönüş ve Türkiye

Türkiye'de 12 Eylül 1980 askersel hükümet darbesi yumuşamadan geri dönüşün birçok tezahürlerini derinleştirmesi bakımından da anlamlıdır.

Generaller darbeden kısa bir süre sonra, Parlatentonun daha önce bir türlü onaylamadığı ABD'yle beş yıllık ikili anlaşmayı imzaladılar. ABD'ye tek yanlı askersel imtiyazlar tanıyan bu anlaşmayı, süresinin bitiminde bugünkü hükümet değiştirmek zorunda kalmasına rağmen, ABD görüşmelerden yan çizdiği için, --Türkiye'yi NATO yükümlülüklerinin ötesinde, ABD için ileri bir karakol durumuna getiren, ABD'nin askersel üslerinin ve nükleer silahlarının Türkiye'de konumlandırılmasına olanak sağlayan-- bu eşitsiz anlaşma yürürlükte kalmaya devam ediyor.

Türkiye'de bu ABD üslerinin varlığı, nükleer silahların tetiğine basacak ilk ülke olmayacağını ve nükleer silah bulundurmeyen ülkelere karşı nükleer silah kullanmayacağını açıklamış olan büyük kuzey komşumuz SSCB karşısında ülkemin güvenliğini tehlikeye düşürmektedir.

Ayrıca, Türkiye'nin ABD'yle ekonomik, politik ve özellikle askersel ilişkileri ülke egemenliğini de öylesine zaafa uğratmıştır ki,

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Eylül 1986 sonlarında basına verdiği demeçte, muhtemelen Batı Avrupa'dan Türkiye'ye kaydırılacak nükleer başlıklı füzeler konusunda Türkiye Hükümetinin karar almasına gerek olmadığını --hem de, Türkiye'den yükselen bazı itirazlara cevaben ve bu konuda başlamış bir tartışmayı tek yanlı olarak kesinlikle noktalamak üzere-- açıklayabilmiştir.

Darbeci generaller tarafından uygulanan ve bugün de sürdürülen Helsinki'den ve yumuşama'dan dönüş politikası Türkiye halkına çok pahalıya mal olmaktadır. Örneğin, Hükümet, Kürtlerle çatışma halinde bulunuşunu bahane ederek Parlamentodan alelacele öyle bir yasa geçirmiştir ki, bu yasayla Türkiye, komşularının toprakları içinde askersel operasyon yapma yetkisini kendine tanıdığını tek taraflı olarak ilan etmiştir.

Helsinki ruhundan uzaklaşma yolunda Türkiye Hükümetleri, uygar dünyada geçerli düşünme, ifade, toplanma, örgütlenme, sendikalaşma, grev, basın vb. hak ve özgürlüklerine öyle ağır kısıtlamalar getirmiştir ki, bu anti-demokratik hükümler ve bunların yanı sıra, yaygın işkence uygulamaları, kötü tutukevi ve cezaevi koşulları, idamlar, vb. uygulamalar yüzünden Türkiye, üyesi bulunduğu Avrupa Konseyi'nden ve Avrupa Parlamentosu'ndan uzun süre dışlanmıştır.

S o n u ç

Türkiye'nin Avrupa'da silahsızlanmanın, güvenliğin ve yumuşamanın gelişmesine katkıda bulunabilecek bir partner haline gelebilmesi için barış ve yumuşamanın, uluslararası güvenlik ve işbirliğinin uluslararası yandaşlarının öncelikle, ülke içindeki insan hakları ihlallerine bu düzenin sürmesi için zorunlu işkence uygulamalarına, Kürt halkına yapılan ulusal baskılara, idamlara, ve bunlarla birlikte, barış hareketine, aydınların hümanist ve demokratik içerikli faaliyetlerine, sendikal faaliyetlere, demokratik içerikli dernek ve kooperatif çalışmalarına getirdiği kısıtlama ve baskılara duyarlı olması ve tüm bunların giderilmesi yönünde uygun girişimleri gözetmesi, tutarlı bir yönelim olacaktır.

Contribution by G.Dogan Gorsev, Turkish Committee Supporting
International Year of Peace in Europe
Dear friends,

Reflection in Turkey of detente in international arena

In the years following the signing of Helsinki Final Act, which marked the detente in international scale, we have felt the positive impacts of peaceful coexistence in Turkey, one of the signatory countries.

The Constitution in Turkey had been changed several times before the Helsinki Final Act, and many fundamental rights and freedoms had been further restricted. In spite of this, the reflection of Helsinki spirit of detente in our country made it possible to celebrate the 1st of May legally, with the participation of hundreds of thousands in Istanbul for the first time after 51 years long ban; for the peace movement to have a legal organisation again after 27 years and to prevent a new repressive legislation by mass protests. There was a noticeable increase in the number and diversity of press and publications.

Return from detente and Turkey

The Iranian Revolution which took place not very long after the signing of Helsinki Final Act caused some panic among those who had interests in the Middle-East region and its oil: The USA unilaterally declared the Gulf area as a "zone of vital interests". In relation to this a "Rapid Deployment Force" was formed. The USA, to this end, strived to transform Turkey into its "outpost", beyond NATO obligations.

Shortly after the 12 September 1980 military takeover, the generals signed the five-year bilateral treaty with the USA which could not be passed from the parliament previously. Although the present government was forced to seek some alterations in this treaty on its expiry, because of USA's maneouvering out of negotiations this treaty which conceded unilateral advantages to the USA, enabling it to reinforce its military bases and nuclear weapons, still remains in force.

This presence of US bases in Turkey endangers our country's security in the face of our big northern neighbour, USSR's pledges not to be

the first to use nuclear weapons and not to use nuclear weapons at all against country which do not have such weapons on their territory.

Besides, Turkey's economic, political and especially military relations with the USA have weakened the country's sovereignty to such an extent that the US Ambassador in Ankara, in a statement made to press in late September 1986, was able to declare that there was no need for the decision of the Turkish Government for the possible transfer of nuclear missiles from Western Europe to Turkey -and that in reply to some opposition rising in Turkey and in an attempt to unilaterally put a stop to the debate started on the issue.

The policy of going back on Helsinki and detente, pursued by the putschist generals and continued also today, has cost much to the people of Turkey. For instance, using its engagement in a conflict with Kurds as an excuse, the Government has hastily passed such a law in parliament that under this law Turkey has unilaterally claimed its right to carry out military operations in her neighbours' territories.

On the road of reversal of Helsinki spirit, Turkish Governments have brought in such restrictions to the rights and freedoms like that of opinion, expression, assembly, association, unionisation, strike, press, etc., which are held up in the civilized world, that these undemocratic practices and, additionally, widespread torture, inhuman prison conditions, executions and similar practices have caused Turkey's exclusion for some time from the Council of Europe and the European Parliament.

Conclusion

For Turkey to become a factor contributing to the promotion of disarmament, security and detente in Europe, it would be a consistent line to be taken by the supporters of peace and detente, of international security and cooperation, to be sensitive above all to violations of human rights in the country, to torture applications resorted to for perpetuating the present regime, to national oppression on Kurdish people, to executions, and beside these, to restrictions and repression imposed on the peace movement, on intellectuals' activities of a humanist and democratic nature, on trade union activities, on the democratic activities of various associations and cooperatives, and to take appropriate initiatives towards the removal of all these. It is only after the realization of such prerequisites that Turkey can be saved from its present position of a source of tension, adverse to peace in the region and the world, and serving only the militarist, aggressive ambitions of US Administration.

- Barış Bandı

- Broşür

İngiltere - 1) Nükleer denemelerin durdurulması
C. Baylan SDI Projesi
Öne çıkan konular

- 2) Konuyu dağıtmamak konusunda özen göstermek
- 3) Toplantı sırasında spontan konuşulmektir
- 4) Konularda derinlemesine bilgi gerek. Uzmanlaşmaya gidilmeli
Türkiye'deki hasına his değerlendirme yazısı yazılabilir.

Filiz - Bundan sonra ne yaparız:

- 1) Uzmanlaşmak
- 2) Örgütlü his barış hareketi olarak konuşmak daha yararlı
- 3) Türkiye meselesini gündem dışı özel forum istemek. Bunlara katılmak için ön hazırlık
- 4) Kongreyi anlatmak için toplantılar düzenlenmelidir. Afisler vb. sergilenmelidir.

Sadettin - 1) Görev bölüşümünden sonra hazırlıklar merkezi olarak toplanıp geliştirilirse yararlı olur.

- 2) Türkiye'den ne Milli görüşten katılım yararlı olur. Daha geniş his yelpaze ile katılmak yararlı. Onlarla da diyaloga gelinebilir.

D. Gorsev - 1) Kararlara katkısı niteliğinde his çalışmayı gözetmek

- 2) Kıbrıs konusunda sesimizi yükseltmedik
Bulgar - Yunan anlaşması konusunda sessiz kaldık
Nükleer silahlardan arındırılmış Balkanlar "

- 3) Barışın hürriyeti, yeni his mantık genel his kabul görüşler
yığınlaşmamızda yararlı his yaklaşım
- 4) Hazırlanan metinler elden geçirilerek yayımlanabilir.

Muammer - Uzmanlaşma

Standlarda Türkiye'yi dile getirmek için daha iyi hazırlık gerekli.

Zülal - Dünya kamyonunun etkisi artıyor. Radikal Sağ,
Sosyal Dem., Hristiyanlar ve çok çeşitli.

DBK'nın çerçevesini genişletmek amacı taşıyor. Bu anlamda birleşik-yığimsal eylemler önemli. Türkiye'yi tamirci malzeme getirebiliriz. İran Halkları Kom. çok önemliydi bizim için. Yeterli hazır kuvvet gerek. İran, Irak, Bahreyn, Türkiye kadınları ortak açıklama yaptık.

Kopenhag çağrısını yaygınlaştırmalıyız. Gelişmeleri izlemek, bölgesel ve uluslararası. Bu konuda bir yayın çıkartılabilir. DBK'nın yayınları, Barış Hareketleri

- H. Özcan — 1) Tüm arkadaşlar öneri ve eleştirilerini yazsınlar. Kolektif bir sonuç çıkartalım.
2) Birer yazı, makale yazalım.
3) Bu tür uluslararası toplantılar için merkezi bir hazırlık sürecine girelimiz.

M. Kiper — Barış sorununun sanatsal araçlarla dile getirmek için çalışmalıyız.

Ekim

1950'den beri ilk kez bir NATO ülkesinde yapılıyor. Tüm hükümet dışı kuruluşlar, diyor ve diğer partilere

BM'in rolünün güçlendirilmesi asıl amaç.

Karaca — Ulusal sorunun demokrasi sorununun önüne eklenmesi nedeniyle Sol Birlik'te ortak iş yapmak zorlaşıyor. 1983 Prag'daki Dünya Barış Kongresinde bu nedenle olumlu sonuç alınmadı. Bu nedenle bu kongreye birlikte katılım zorlanmadık. Sosyal demokratlar ve islamcılar bu kongreye katılmaya ikna için çalıştık. Bu olayda Sol Birliğe teklif gidecekti. DİBAF, KOMKAR (PKK) vardı.

- 1- Materyalin değerlendirilmesi
- 2- Görüşlerin yazılı hale getirilmesi (Raporlar Karaca'ya)
- 3- Kopenhag Çağrısı

İsveç -

Fransa -

İngiltere - 20 adet İthaline

Danimarka -

B. Berlin - 10 adet Filizlerin adrese

Australya - 50 adet, Y. Fevzioglu ile

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Uluslararası Barış Yılına Hediye Olan Dünya Barış Kongresi 15-19 Ekim 1986 tarihleri arasında, "Barış ve İnsanlığın Geleceğini Koruma" belgisi altında Kopenhag'da (Danimarka) yapılacaktır.

Dünya Kongresi, nükleer savaş tehlikesini yoketmeye birlikte çalışmanın araç ve yolları üzerine yapıcı bir diyalog için tek fırsat olacaktır.

Dünya Kongresinin programı ilerideki kongre çalışmalarını sırasında son şeklini alacaktır fakat şimdiden programın ana noktalarını belirtmek olanaklıdır.

Program, tartışmalara, forumlara, çeşitli tartışma toplantılarına, kadın merkezine, sendikalar forumuna, gençlik kulübüne, serbest karşılaşmalara, diyaloglara ve diğer karşılaşmalara, kongreye katılan herkesin azami katılımını sağlayacak şekilde örgütlenecektir.

15 Ekim Çarşamba:

Sabah- Geniş Oturum.

Geniş oturumun saat 10'da toplanmasıyla başlayacaktır Kongre. Kongrenin Geniş Açılış Oturumu ana kongre belgisi olan "Barış ve İnsanlığın Geleceğini Koruma" belgeye ayrılacaktır.

Öğle sonu-Tartışma Alanları.

Barışı ve İnsanlığın Geleceğini Koruma çabalarının çeşitli yanlarını ele alan yedi ayrı tartışma alanı vardır. Bu çok önemli yedi konu B.M.Uluslararası Barış Yılı programının bir parçasıdır.

Bu tartışma odakları içinde ve bütün Kongre boyunca, BM'lerin amaçlarının nasıl yükseltileceği, kamuoyunun bu amaçlara nasıl çekilebileceği ve genel olarak, Uluslararası Barış Yılında Birleşmiş Milletlere desteğin nasıl sağlanabileceği tartışılacaktır. Yedi geniş tartışma odağı içerisinde yer alan konular şunlar:

17. Sayı -Barış ve Adalet: Ekonomik gelişme ve sosyal ilerleme ile barış arasındaki ilişki.

-Silahsızlanma: Acil silahsızlanma gereksinimi ve nükleer felaketin önlenmesi.

-Barış ve Kurtuluş: Irk ayrımcılığı ve apartheid'in yok edilmesi.

-Barış ve İnsan Hakları: Barışın temel bir ögesi olarak özgürlük ve insan haklarının kullanılması.

-Barış ve İnsan Gereksinimleri: Ekmeğe, barınmaya, sağlık, iş ve elverişli çevre gibi insan gereksinimlerinin karşılanması için bir istem olarak Barış.

-Barış ve birlik : Hükümetlerin, parlamentoların, hükümet dışı örgütlerin ve barış hareketlerinin katılımıyla, barışın korunmasında uluslararası işbirliği, diyalog, anlayış ve birliğin rolü.

Barış için yaşama: Eğitim, bilim, kültür, din ve basın araçlarının önemli roller oynadığı bir süreç olan, barış içinde yaşam hazırlıkları.

Akşam:- Tartışmaların olası sürdürülmesi.

-Kültürel Faaliyetler

16 Ekim Perşembe:

Bütün Gün-Tartışma alanlarındaki çalışmaların sürdürülmesi.

Akşam-Karşılaşmaların olası sürdürülmesi.

-Kültürel Etkinlikler.

17 Ekim Cuma:

Bütün Gün:-Forumlar.

Bu gün,somut yönelim-eylem çalışmasına ve günün en önemli konusu olan 'Nükleer Savaşın Önlenmesi' konusunun tartışılmasına ayrılacaktır.

Çalışma,Nükleer Savaşı önleme hareketinin çeşitli yanlarını ele alacak olan sekiz ayrı foruma yer verecektir.

1)Nükleer,kimyasal ve diğer yığınsal kırın silahlarının azaltılıp yok edilmesi.

2)Bütün nükleer silah denemelerinin durdurulması ve Denemeleri yasaklama Anlaşması için kampanya.

3)Silahsızlanma ve Gelişme:-Askeri bütçelerin kısılması ve başka alanlara kaydırılması.
-Uluslararası Borçlar.

4)Uzayın askerleştirilmesine nasıl karşı konulur.

5)Nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler kurulması.

6)Avrupa'da silahsızlanma,güvenlik ve yumuşamanın yükseltilmesi.
Bu noktada başka konularla birlikte,Helsinki Nihai Senedinin bütün temel maddeleri ve öngörülerinin gerçekleşmesi,
silahsızlanma konusunda Avrupa'nınbağımsız girişimleri ve savunma ve güvenlik alternatif anlayışları tartışılacaktır.

7)Bölgesel anlaşmazlıklara barışçı çözüm getirilmesi.
Bu noktada,başka konularla birlikte,Merkezi Amerika,Orta Doğu,Güney Afrika,İran-İrak savaşı,Afganistan çevresi,Kore'nin barışçı yoldan birleşmesi vb.gibi çatışmaların barışçı çözümü tartışılacaktır.

8)Askersel balokların dağıtılması ve yabancı üs ve askerlerin geri çekilmesi.

Akşam:-Günün tartışmalarının olası sürdürülmesi.

-Kültürel Etkinlikler.

18 Ekim Cumartesi:

Sabah:Özel İlgi Gurupları.

Nükleer savaşın önlenmesi konusunda, özgül katkı ve faaliyetleri üzerine odaklaşan özel ilgi guruplarının karşılaşımları yapılacaktır.
Bu guruplar arasında,Kadınlar Merkezi,Gençlik Klubü ve Sendika Programı yer alacaktır.

-Bilim adamları,fizikçiler ve barış araştırmacıları

-Yeşiller barış savaşçıları

-Sendika forumu

-Dindar Çevreler

-Basın emekçileri

-Eğitimciler

-Parlamento üyeleri ve diğer siçilmiş temsilciler

-Sanatçılar,yazarlar ve diğer kültür emekçileri.

-Spor emekçileri

Öğle Sonu:-Atölyeler

Şu konular etrafında altı atölye çalışacaktır:

1.Barış,dayanışma,insan hakları,kadın hakları,gelişme ve ulusal bağımsızlık gibi hareketler arasında işbirliği.

2. Barış hareketleri ile çevre hareketleri arasında işbirliği.
Daha başka konularla birlikte, uzayda barışa işbirliği, nükleer enerjinin kullanılması, doğanın korunması üzerine askersel ve ekonomik faaliyetlerin etkileri tartışılacaktır.
3. Barış hareketi ve siyasal karar alma.
Tartışılacak konular arasında:
 - Barış hareketleri ve siyasal partiler, belediyeler, parlamentolar ve hükümetler.
 - Barış hareketleri ve seçim süreçleri.
 - Sosyal itaatsizlik ve bilinç itirazı (Askerliğe karşı çıkanlar, çn) var.
4. Barış hareketleri kampanyaları ve bilgilendirme faaliyetleri.
Tartışılacak konular arasında:
 - Sesimizi nasıl duyururuz?
 - Uluslararası Yeni Enformasyon Düzeni.
 - Soğuk savaş propagandasına ve yanlış bilgilendirmeye karşı koyma.
 - Yabancı düşmanlığı, ırkçılık, nazizm ve neofaşizmle savaş, yer almaktadır.
5. Barış Hareketleri ve stratejileri.
Tartışma konuları:
 - Uluslararası Barış Yılı'nın deneyimleri. Bundan sonra ne yapmalı?
 - Çeşitli barış hareketleri arasında diyalog ve işbirliği.
 - Barış hareketinin bundan böyle yumuşama, ya-yumuşama'nın kurulmasına katkısı.
 - Tek yanlı silahsızlanma adımları.
6. Terörizm ve Devlet terörizmi.

Akşam: Gala. Kültürel Program

19 Ekim Pazar:

Sabah: Geniş toplantı.

Kongre, raporların sunulacağı ve Kongre çalışmalarının özetleneceği bir geniş toplantıyla son bulacaktır.

Öğle sonu: Kopenhag merkezinde Barış Gösterileri.

Verdenskongres i anledning af
Det Internationale Fredsår

World Congress devoted to
The International Year of Peace

Kompagnistræde 34,4. • DK-1208 København K. Denmark • TLF.: + 45-1-15 50 05 • TLX.: 21382 WCIYP

VISITS TO UNIONS AND WORKPLACES

We are pleased to inform you that visits to certain trade unions, national and local, as well as to workplaces in Copenhagen have been arranged for Thursday the 16th October. Any Congress-participant wishing to attend one of these arrangements is kindly requested to fill in the registration form below and deliver it to the information desk at the Congress, Wednesday the 15th before 6 p.m.

Due to the limited number of places available to the delegations, we regret being unable to assure the participation of all who apply.

The final make-up of each delegation will be available at the information desk Thursday morning.

The departure is 12 noon from the main entrance of Bellacenter - though 1 p.m. to Tuborg and Carlsberg. Lunch will be served during the visits - with the exceptions of Tuborg and Carlsberg.

REGISTRATIONFORM

I would like to visit the following:

The B & W shipwarves, the Metal Workers Union,
local 5, and the National Union of Shipworkers.....

Electrical Workers Union.....

The Cooperate Union of Construction Workers.....

Tuborg Breweries, The Breweryworkers Union.....

Carlsberg Breweries, The Breweryworkers Union.....

Social Workers Cooperative Committee
(7 countrywide unions).....

Copenhagen's Municipal workplaces,
representatives from the union organizations.....

I understand the following main languages:

English _____ French _____ Spanish _____ German _____

(name)

(nationality)

(union)

Değerli Barış Dostları

Bizler,Türkiye'de 12 Eylül askersel darbesi nedeniyle ülkesinden uzakta yaşamak durumunda kalan ve Ruhr Bölgesinde oturan Türkiye Barış Derneği'nin yönetici ve üyeleri olarak,Ostern Barış Yürüyüşü içindeki girişiminizi selâmlarız.

Sevinçle duyurmak isteriz ki,bizler barışın bütünselliği konusundan hareketle,her zaman çeşitli ülkelerdeki barış hareketlerinin dayanışmasından yanayız.Bu bağlamda ülkenizde barış eylemlerine Türkiyeli göçmen işçilerin daha geniş ölçüde katılmasını ve desteklemesini sağlamak üzere elimizden gelen çabayı göstermekteyiz.

Yine bu çerçevede, "Ostermarsch" çağrısında yer alacak destekçiler arasında "Ruhr Bölgesinde yaşayan Türkiye Barış Derneği yöneticileri ve üyeleri" ibaresinin yer almasını diliyoruz.

"Ostermarsch-Ruhr 87" nin yapılacağı Nisan ayı,aynı zamanda askersel darbeden sonra yasaklanan ve yöneticilerinin yargılanması bugün hâlâ süren Türkiye Barış Derneğinin de 10.kuruluş yıldönümüne rastladığından, bizim için özel bir önem taşımaktadır.

Dünya barışının,sürdürülen Atom denemeleriyle,SDI-Projesiyle zaten ciddi bir tehdit altında bulunduğu günümüzde,Orta Doğu'da ve Doğu Akdeniz'deki çatışma ve gerginlikler özellikle kaygı vericidir.Bölgemizdeki bu koşullarda,kimi zaman gerginliklere taraf olan Türkiye'nin sıcak bir savaşa sürüklenmesi tehlikesi söz konusu olabilir.

Türkiye barış hareketinin yasal örgütünün yasaklı tutulması,Türkiye Barış Derneği yöneticilerinin yargılanması,Türkiye'de barışın yığınsal olarak savunulmasını önemli ölçüde engelliyerek,Orta Doğu'da ve Doğu Akdeniz'de barıştan yana olanların konumunu zayıflatmaktadır.

Bu nedenle "Ostermarsch" eylemleri sırasında Federal Almanya barış hareketinin,Türkiye'de Barış Derneği'ne konulmuş olan yasağın kaldırılması ve Barış Derneği yöneticilerinin yargılanmasına son verilmesi istemine sahip çıkarak,Türkiye barış hareketi ile dayanışmayı yükseltmesi,kuşkusuz dünya barış hareketine bir katkı olacaktır.

Bu görüşümüzü paylaşacağınızı umuyor,bunun gereğini Derneğimizin 10.kuruluş yıldönümüne rastlayan "Ostermarsch-Ruhr 87" eylemleri sırasında somut biçimlerle yerine getirmenizi diliyoruz.

En içten başarı dileklerimizle.

RUHR BÖLGESİNDE OTURAN TÜRKİYE BARIŞ DERNEĞİ YÖNETİCİ VE ÜYELERİ

1. Turgan Arınır	Savunma Avukatı,2.Barış Davası sanığı
2. Fakir Baykurt	Kurucu üye, Yazar
3. G.Doğan Görsev	Onur Kurulu üyesi,Yayıncı,3 yıl tutuklu kaldı
4. Yüksel Selek	Kurucu üye, Öğretmen
5. Dilruba Yenen	Denetleme Kurulu üyesi, Avukat

Türkiye Barış Derneği

- Türkiye barış hareketi 1950 yılında Türkiye Barışseverler Cemiyeti'nin kapatılmasından 27 yıl sonra ve Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanışının ardından Nisan 1977'de Barış Derneği'nin kurulmasıyla yasal örgütüne kavuştu.
- Barış Derneği'nin kurulmasında İstanbul Barosu ve Türkiyeli hukukçular büyük çabalar gösterdiler. Türkiyeli barış dostlarının, Barış Derneği'ni kurma kararı aldıkları Ulusal Konferans İstanbul Barosu'nun büyük salonunda 3 Nisan 1977 günü toplandı.
- Türkiye'de Aralık 1978 de Sıkıyönetim ilân edildi. Böylece Barış Derneği 1977 den 1980 e kadar süren dönemdeki etkinliklerinin yarısından fazlasını sıkıyönetim koşullarında sürdürdü.
- Barış Derneği'nin tüzüğünde yer alan amacı : "Dünyada adil ve kalıcı bir barışın sağlanması" idi.

Türkiye Barış Derneği yöneticilerinin yargılanması

- T. Barış Derneği yöneticileri kurulu düzeni devirmek, bölücülük, anarşi ve terörü desteklemek, halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik etmek gibi Barış Derneği'nin amaçları ve etkinlikleriyle bağdaşmayan gerçek dışı iddialarla, 8-15 yıl hapis istemiyle suçlandılar.
 - Bu iddialarla suçlanan Barış Derneği Genel Başkanı Sayın Mahmut Dikerdem emekli büyükelçi, Genel Sekreteri Enis Çoşkun avukattı. Öteki yöneticileri arasında İstanbul Belediye Başkanının eşi Öğretmen Reha İsvan, Türk Tabibler Birliği Başkanı, İstanbul Barosu Başkanı, çeşitli meslek kuruluşları yöneticileri, üniversite öğretim üyeleri, sanatçı örgütlerinin, sendikaların yöneticileri, yazarlar, CHP'li parlamenterler bulunuyordu.
 - Türkiye Barış Derneği yöneticileri İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde "savaş hali hükümleri" uygulanarak yargılandılar.
 - Barış Derneği yöneticileri toplam 3 yıl kadar tutuklu kaldılar ve bu süre sırasında Devlet Başkanı ve Başbakan tarafından terörist olarak nitelendirilmelerine rağmen, Avrupa Parlamentosu'ndaki milletvekilleri tarafından "Nobel Barış Ödülü" ne ve İnsan Hakları savunucusu ABD'li senatörler tarafından da "Kennedy İnsan Hakları ödülü" ne aday gösterildiler.
 - İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde Barış Derneği yöneticileri aleyhinde delil yokluğunda, Büyük Petro'nun vasiyetnamesi bile, delil olarak kullanılmak istendi.
 - Barış Derneği yöneticileri hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi tarafından verilen mahkumiyet hükümleri, Askeri Yargıtay tarafından, eksik soruşturma nedeniyle iki kez bozuldu. Halen yöneticileri ve avukatlar üçüncü kez savunma yapıyorlar.
- Barış Derneği, kuruluşunun 10. yıldönümünü bu koşullarda anıyor.

Das Friedenskomitee der Türkei

- Die türkische Friedensbewegung erhielt im April 1977 nach der Unterzeichnung der KSZE-Schlussakte in Helsinki, in Gestalt des Friedenskomitees der Türkei ihre legale Organisation. Die türkische Friedensbewegung hatte schon einmal über eine Organisation, die Gesellschaft der Friedensfreunde der Türkei, verfügt bis sie 1950 verboten wurde.
- Zu der Gründung des Friedenskomitees haben die İstanbuler Anwaltskammer sowie die Juristen in der Türkei besonders viel beigetragen. Die nationale Konferenz, auf der die Friedensfreunde der Türkei den Entschluss fassten das Friedenskomitee zu gründen, fand am 3.4.1977 im grossen Saal der İstanbuler Anwaltskammer statt.
- Im Dezember 1978 wurde in der Türkei der Ausnahmezustand ausgerufen. So hat das Friedenskomitee seine Aktivitäten über die Hälfte der Zeit von 1977 bis 1980 unter Bedingungen des Ausnahmezustandes und mit Erlaubnis des im Ausnahmezustand zuständige Behörden entfaltet.
- Der Zweck des Friedenskomitees gemäss Vereinssatzung lautete :
" Die Sicherung eines gerechten und dauerhaften Friedens auf der Welt "

Der Prozess gegen die führenden Mitglieder des Friedenskomitees

- Die führenden Mitglieder des Friedenskomitees werden beschuldigt, die bestehende Ordnung zu beseitigen, den Separatismus, die Anarchie und den Terrorismus zu unterstützen, das Volk zu Straftaten aufzustacheln und zu ermutigen. Diese oder ähnliche Anschuldigungen haben mit der Zielsetzung und der Praxis des Friedenskomitees nicht das geringste gemeinsam und entbehren jeder Grundlage. Gegen die Angeschuldigten wurde ein Strafmass von 8-15 Jahren beantragt.
- Einer der wegen dieser angeblichen Straftaten Beschuldigten, der Vorsitzende des Friedenskomitees der Türkei, Mahmut Dikerdem, ist Botschafter a.D. ein anderer, der Generalsekretär des Friedenskomitees, Enis Coşkun, war Rechtsanwalt, unter seinen übrigen führenden Mitgliedern befinden sich die Ehefrau eines Oberbürgermeisters von Istanbul, der Vorsitzende der Ärztekammer der Türkei, der Vorsitzende der İstanbuler Anwaltskammer, Funktionäre diverser Berufsvereinigungen, Hochschullehrer, Funktionäre von Künstlervereinigungen, Schriftsteller und Parlamentarier der Republikanischen Volkspartei.
- Die führenden Mitglieder des Friedenskomitees wurden vor dem Militärgericht der Kriegerrechtskomandatur Istanbul unter Anwendung der gesetzlichen Bestimmungen für den Ausnahmezustand angeklagt.
- Die führenden Mitglieder des Friedenskomitees verbrachten jeweils insgesamt drei Jahre in Gefängnishaft. Obgleich sie in dieser Zeit vom Staatspräsidenten und vom Ministerpräsidenten als Terroristen bezeichnet wurden, schlugen Mitglieder des Europa Parlaments sie für den Friedensnobelpreis vor, von US-Amerikanischen Senatoren, die sich für Menschenrechte einsetzen, wurden sie für den Kennedy-Preis vorgeschlagen.
- Vor dem Militärgericht der Kriegerrechtskomandatur wurde, wegen der Beweisnot, sogar das Testament Peter des Grossen als Belastungsmaterial gegen die führenden Mitglieder des Friedenskomitees angeführt.
- Die von dem Militärgericht bei der İstanbuler Kriegerrechtskomandatur gegen die Mitglieder des Friedenskomitees ausgesprochene Verurteilung wurde vom militärischen Perisionsgericht wegen ungenügender Beweisaufnahme für nicht rechtsgültig erklärt.
Immer noch sind die angeklagten Mitglieder und ihre Anwälte damit beschäftigt, sich zum dritten Mal vor dem Militärgericht zu verteidigen. Unter solchen Bedingungen begeht das Friedenskomitee die 10. Wiederkehr seiner Gründung.

Liebe Friedensfreunde und Freundinnen

Ruhr Bölgesindeki Barış Derneği
üyelerinin bölgedeki F. Alman
Barış Girişimlerine Dairurusu
(arkada aklamalar var)

Wir, die wir aufgrund des Militärputsches vom 12.09.1980 in unserer Heimat Türkei zu einem Leben fern der Heimat gezwungen sind und uns im Ruhrgebiet aufhalten, führende und nicht führende Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei, begrüßen Eure Initiative bei Euren Vorbereitungen auf den diesjährigen Ostermarsch.

Wir wollen euch mit Freude mitteilen, dass wir, ausgehend von der Unteilbarkeit des Friedens, immer für die Solidarität der Friedensbewegungen in den verschiedenen Ländern eintreten. Aus diesem Grunde bemühen wir uns, dass Friedensaktivitäten in Eurem Land von Arbeitsemigranten aus der Türkei in noch grösserem Umfang wahrgenommen und unterstützt werden. Gleichfalls aus diesem Grunde würde es uns überaus freuen, unter den unterstützern des Ostermarsch-Aufrufs mit dem Ausdruck "IM RUHRGEBIET LEBENDE MITGLIEDER UND FÜHRENDE MITGLIEDER DES FRIEDENSKOMITEES DER TÜRKEI" erwähnt zu werden.

Denn im April, wenn der Ostermarsch-Ruhr 87 stattfinden wird, wird sich auch das Gründungsjahr des Friedenskomitees der Türkei, zum zehnten Mal jähren. Das Friedenskomitee wurde nach dem Militärputsch vom 12.09.80 verboten, und der Prozess gegen seine führenden Mitglieder dauert heute noch an. Deshalb verbinden wir mit dem April in diesem Jahr etwas Besonderes.

Heute sind die Krisenherde Naher Osten und der östliche Mittelmeerraum, angesichts der ohnehin ernshaften Bedrohung des Weltfriedens durch fortgesetzte Atomwaffentest und das SDI-Projekt, besonders besorgniserregend. Unter den Bedingungen in unserer Region besteht die Gefahr, dass die Türkei, die bei den Auseinandersetzungen dort mitunter Partei nimmt, in einen heissen Krieg hineingezogen wird. Dass die rechtmässig gegründete Organisation der Friedensbewegung in der Türkei weiter verboten bleibt und dass die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei unter Anklage gestellt werden, behindert ernsthaft den umfassenden Einsatz für den Frieden und erschwert so die Sache derer, die in dieser Region für Frieden eintreten.

Deshalb wird die Friedensbewegung der BRD ohne Zweifel zum Weltfrieden beitragen, wenn sie sich während des Ostermarsches in diesem Jahr die Forderung der Aufhebung des gegen das Friedenskomitee der Türkei verhängten Verbotes und der Beendigung der Anklage gegen die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei zu eigen macht und sich auf diese Weise mit der Friedensbewegung in der Türkei solidarisch erklärt.

IM RUHRGEBIET LEBENDE MITGLIEDER DES FRIEDENSKOMITEES DER TÜRKEI

1. Turgan Arınır	Der Verteidiger des Friedenskomitees, Rechtsanwalt
2. Fakir Baykurt	Begründer, Schriftsteller
3. G. Doğan Görsev	Mitglied des Ehren Ausschusses, 3 Jahre in Haft, Verleger.
4. Yüksel Selek	Begründerin, Lehrerin
5. Dilruba Yenen	Mitglied des Aufsichtsausschusses, Rechtsanwältin

Ruhr Bölgesindeki Barış girişimleri
yöneticilerinin mektubuna

- Zirkçe çevirisi -

10. bin adet baskı
posta ile

Bay Turgut Özal

T.C. Başbakanı

Ankara

Türkiye

Türkiye'de demokrasiye dönüş sürecinin yaşandığından söz edildiği
şu dönemde, Türkiye Barış Derneği yöneticilerinin yaklaşık yedi yıldan beri
hala yargılanmakta olması, biz Federal Almanya'daki barış ve insan hakları
savunucularına açık bir çelişki olarak görünmektedir.

Ayrıca, bu yargılamanın ve Türkiye Barış Derneğine konulan yasağın
sürdürülmesi, Türkiye'nin Orta Doğu'da ve Balkanlarda barışın, uluslararası
güvenlik ve işbirliğinin güçlendirilmesi doğrultusunda beklenen işlevine
de ters düşmektedir.

Bu durum karşısında :

- Türkiye Barış Derneği yöneticilerinin yargılanmasına son veril -
mesi ve
- Türkiye Barış Derneği'ne konan yasağın kaldırılması için gereği -
nin bir an evvel yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla

Herrn

Turgut Özal

Ministerpräsident der Türkei

A n k a r a

T ü r k e i

Wenn in jüngster Zeit davon geredet wird, daß in der Türkei der Übergang zur Demokratie stattfinde und wenn andererseits die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei seit sieben Jahren immer noch unter Anklage stehen, so springt für uns, die wir in der Bundesrepublik Deutschland für Frieden und Menschenrechte kämpfen, der Widerspruch ins Auge.

Daneben tragen die Prozesse gegen führende Mitglieder des Friedenskomitees und die Aufrechterhaltung des Verbots gegen das Friedenskomitee selbst nicht gerade dazu bei, daß die Türkei der von ihr erwarteten Aufgabe gerecht wird, im Nahen Osten sowie auf dem Balkan den Frieden, die internationale Zusammenarbeit und das gegenseitige Vertrauen zu stärken.

Angesichts einer solchen Situation bitte ich darum

- daß der gegen die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei geführte Prozeß beendet wird
- daß das gegen das Friedenskomitee der Türkei verhängte Verbot aufgehoben wird.

Hochachtungsvoll

Ruhr Initiative
für das Internationale
Jahr des Friedens

Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi

International Year of Peace
Année internationale de la paix

1986

Deutsche Gesellschaft
für die Vereinten Nationen
– AK: Ausländische Bürger –

Birleşmiş Milletler
Alman Seksiyonu
– ÇG: Yabancı Hemşeriler –

Ruhr Initiative · Rheinische Str. 35 · 4650 Gelsenkirchen

TÜRKİYEDE İNSAN HAKLARI VE
DEMOKRASİ İÇİN DAYANISMA GİRİŞİMİ

MOLTKESTR 45
4100 DUISBURG

c/o Atilla Cankatli
Rheinische Str. 35
4650 Gelsenkirchen
Telefon (02 09) 49 92 46

oder

c/o Jürgen Stromberger
Ostmerheimer Str. 556
5000 Köln 91
Telefon (02 21) 69 69 56

GELSENKIRCHEN, 07.10.1987

KONU : "BARIŞ VE CUMHURİYET BAYRAMI ŞENLİĞİ" SON HAZIRLIK TOPLANTISI.

18.EKİM 1987 PAZAR GÜNÜ, SAAT 15.00`TE

465 GE.- GRENZSTR.47 - AWO SALONU

- 2000 YILINA KADAR ATOM SİLAHLARINDAN ARINDIRILMIŞ BİR DÜNYA.
- TÜRKİYEDE BARIŞ DERNEĞİNE VE ATOM SAVAŞINA KARŞI ULUSLARARASI DOKTORLAR GİRİŞİMİ (IPPNW) TÜRKİYE SEKSIYONUNA KONAN YASAKLAR KALDIRILMALIDIR.
- YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI, SEÇME VE SEÇİLME HAKKI İSTİYORUZ.

YUKARIDAKİ İSTEMLER, GİRİŞİMİN 20 EYLÜLDE 45 KİŞİ İLE YAPTIĞI SON TOP-
LANTIDA, ŞENLİĞİN TEMEL İSTEMLERİ OLARAK KABUL EDİLDİLER.

BU İSTEMLERİN ÇALIŞMALARINA KATILACAK TÜM KİŞİ VE KURULUŞLARIN BİRBİ-
RİNE YAKLAŞIP, ÇEVREDEKİ YURTTAŞLARIMIZA GÜVEN VERECEĞİ, GELECEK İÇİN
UMUT VE CESARET SAĞLAYACAGI SAPTANDI.

BU ARADA, KUZAY REN VESTFALYA İÇİSLERİ BAKANI SAYIN H.SCHNORR, ŞENLİĞİN
HAMİLİĞİNİ (SCHIRMHERR) KABUL ETTİĞİNİ BİLDİRDİ.

RUHR HAVZASINDAKİ 34 YERLİ-YABANCI YEREL VE BÖLGESEL KURULUŞ ŞENLİĞİ
DESTEKLEDİKLERİNİ, AKTİF KATILACAKLARINI BELİRTTİLER.

AYRICA ALMAN KİRAÇILAR BİRLİĞİ (DEUTSCHER MIETERBUND), BM`İN 1987`Yİ
DÜNYA KONUT YILI İLAN ETMESİ NEDENİYLE, ŞENLİĞİMİZİ BİRLİKTE DÜZENLEME
TEKLİFİMİZİ KABUL ETTİĞİNİ, AKTİF OLARAK KATILACAĞINI YAZILI OLARAK
BİLDİRDİ. HAZIRLIK TOPLANTISINA KATILIP, ŞENLİĞİN SON ŞEKLİNİ ALMASI
ÇALIŞMASINA YARDIMINIZI ÖNEMLE RİCA EDİYORUZ!

[Handwritten signature]

Ruhr Initiative
für das Internationale
Jahr des Friedens

Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi

International Year of Peace
Année internationale de la paix

1986

Deutsche Gesellschaft
für die Vereinten Nationen
– AK: Ausländische Bürger –

Birleşmiş Milletler
Alman Seksiyonu
– ÇG: Yabancı Hemşeriler –

Ruhr Initiative · Rheinische Str. 35 · 4650 Gelsenkirchen

Sayın
Yüksel SAK
KAMMERSTE 161
4100 DUISBURG 1

c/o Atilla Cankatli
Rheinische Str. 35
4650 Gelsenkirchen
Telefon (02 09) 49 92 46

oder

c/o Jürgen Stromberger
Ostmerheimer Str. 556
5000 Köln 91
Telefon (02 21) 69 69 56

Gelsenkirchen, .09.1986

Konu : 01.Kasım 1986 Pazar günü,
Gelsenkirchen Kenti Belediye Binası HANS-SACH-HAUS Salonunda,
1986 Uluslararası Barış Yılı ve Cumhuriyet Bayramı kutlanması
hakkında.

Değerli Barışsever Dostumuz !

Birleşmiş Milletlerin 1986'yı Uluslararası Barış Yılı ilan etmesi nedeniyle, Cumhuriyet Bayramı ile Barış Yılı'nın birlikte kutlanması, Ruhr'daki çeşitli görüşlerden bir dizi kuruluşun ve kişinin müsterek istemi olarak ortaya çıktı ve pekişti.

Daha önce belirttiğimiz gibi, "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ile "Yabancı Düşmanlığına ve işsizlik tehlikesine karşı, halkların dostluğu için" belgisi altında kültür ve eğlence senliği biçiminde yapılacak kutlamaya çağırıcı, hazırlayıcı, temsil edici olarak katılmaya hazır olduklarını İşçi, Kadın, Gençlik, Spor, Meslek, Sanatçı, Aydın kuruluşları, İslam Cemaatları, kişiler açıklıyorlar.

Bildiğiniz ve izlediğiniz gibi, yaz tatili döneminde F.Almanya'daki seçim öncesi kampanyası olarak Seylan'lı Mülteciler bahanesi ile gündeme getirilen, Anayasal Hakların kısıtlanması tartışmaları keskinleşerek sürdürülüyor. Tartışmalarda yabancı uyruklular, gizli ve dolaylı olarak hedef gösterilerek seçim malzemesi yapılıyorlar. Yabancı düşmanlığının tehdidi altında sürekli zorluklar yaşayacağımız tehlikeli günler yaklaşıyor.

Birleşmiş Milletler Alman Seksiyonu ile Ruhr Barış Girişimi ve tüm sizler adına Kuzey, Ren Vestfalya Eyalet İçişleri Bakanı Schnoor'a başvuruda bulunduk. Yabancı düşmanlığına karşı kendisi ve Partisi adı-

Değerli Konuklar, Kardeşlerim,

Barışın Pırıltısı

Bazı pırıltılı sözcükler vardır. Birçok kimse, sırası geldikçe başına bir de "Yaşasın" ekleyerek tekrarlar, sonra geçer gider, onun kendi yaşamındaki anlamına pek de dikkat etmeden.

Birleşmiş Milletler Örgütünün Uluslararası Barış Yılı ilân ettiği bu yılda, kentimizde Sayın BM Komiserinin de katılımıyla yapılan bu toplantıda öyle ucuz bir heyecana kapılarak karşınıza gelmedim. Ben torun sahibi bir barış savunucusuyum, ucuz heyecanlar benim epey uzağımdadır.

Ayrıca, barışı savunmak benim için dün, bugün meselesi değildir. Benim gençliğim 2. Dünya Savaşına ve onu hemen izleyen yıllara rastladı. O zamanlar savaş nefret edilen bir şeydi. BM yeni bir savaş önlemek için kurulmuştu. Üstelik nükleer çağda savaş, katılan katılmayan herkesin toptan yok olmasını getiriyordu. İşte biz bu barış bilinciyle yetiştik. Soğuk savaş yıllarının nasıl baskılar getirdiğini de yaşadık.

Ülkemizde barışı örgütlü olarak savunma olanağı belirdiğinde, birçok dostlarım gibi ben de ilk günden itibaren Barış Derneği'nin kuruluşuna katıldım, yönetiminde yer aldım. Ülkemizde barışı 12 Eylül'e (1980) kadar halkımız arasında, ondan sonra, üç yılı aşkın tutukluluğumuz boyunca askeri mahkemeler önünde nasıl bir kararlılıkla savunduğumuzu biliyorsunuz.

Bu yüzden, bu deneyimlerden çıkarak burada, barışı savunmanın bazı sorunları üzerine söyleyeceklerimi ucuz bir heyecanla değil, yürekten inanarak dile getirmek istediğimi belirtmek istiyorum.

Birinci Sorun: Nükleer Savaş Tehlikesi: Ya Barış içinde Yan
Yana Yaşamak ya da Savaşla Toptan Yok Olmak

Silah teknolojisinin, bilimsel-teknik devrimle bağlantılı olarak alabildiğine geliştiği çağımızda silahsızlanma, yalnızca barış içinde yan yana yaşamamanın değil, aynı zamanda, yeryüzünde tüm yaşamın devamı için bir ön-koşul haline gelmiştir.

Silahlanma yarışına derhal son vermek gereklidir. Çünkü, eskiden söylendiği gibi, daha çok silahlanma, daha çok güvenlik sağlamıyor artık. Tam tersine. Çağımızda silahlanma yarışı güvensizliği ve savaş tehlikesini artırıyor. Günümüzde, gelişkin klasik silahlar hariç, yalnızca nükleer başlıkların yok etme gücü 15 milyar ton dinamitinkine eşdeğerdir. Bu demektir ki yeryüzünde çocuklarımızla birlikte her birimiz yaklaşık 3 ton dinamitin üstünde oturuyoruz. Bir küçücük ihmal, en küçük bir hata ya da kaza tüm yeryüzünde yaşamı göz açıp kapayıncaya kadar yok edebilir. Bilgisayarların da yanlışlık yaptığı bir çağda bu, katlanılamayacak bir risktir. Çernobil'deki reaktör kazası hepimiz için uyarıcı olmalıdır. Orada bir atom bombası patlamamıştı, yalnızca bir elektrik santralindeki arızadan tüm dünya ayağa kalkmıştı. Silahsızlanmaya yönelik tüm önerilere kulak vermeli, onları desteklemeliyiz.

Silahsızlanmaya bu derece gerek varken, ABD'nin günümüzde varolan dehşet dengesini de bozarak tek yanlı askersel üstünlük sağlama yolunda, uzayın silahlandırılması projesinde ısrar etmesi düpedüz çılgınlıktır. Tüm insanlık için açık bir tehdittir. Buna var gücümüzle karşı çıkmalıyız.

Atom denemelerinin durdurulması, stratejik silahların sınırlandırılması, nükleer başlıkların karşılıklı azaltılması, kimyasal silahların ve diğer yığınsal kırım silahlarının yasaklanması, nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler oluşturulması, askersel paktlar arasında saldırmazlık antlaşmaları imzalanması, eşit güvenlik temelinde kademeli olarak genel ve tam silahsızlanma, vb. bu yolda henüz sıra bekleyen, ama hızlandırılması gereken öbür adımlar olarak kalmaktadır.

Nükleer silahların yeryüzünde tüm yaşamı yokedecek muazzam bir güce erişmiş olması yüzünden, çağımızın daha önceki çağların hiçbirine benzemediğini, tümünden ayrıldığını iyi anlamamız, bu anlayışla, eski çağlardakilerden farklı bir davranış biçimini birlikte aramamız gerekiyor. Kısacası, nükleer çağ bize yeni bir mantık ve ona uygun ortak bir davranış biçimi dayatıyor.

İkinci Sorun: ABD Nükleer Silah Depoları

Nükleer savaş tehlikesiyle yakından bağlantılı bir konu, ül-

kemizdeki ABD nükleer silah depolarının varlığıdır.

ABD ülkemizdeki 5 üsde nükleer depolama istasyonlarını modernleştirmektedir. Bu üsler ülkemiz güvenliği açısından yararlı olmak şöyle dursun, yalnızca ABD'nin çıkarlarına hizmet ediyor ve olası bir nükleer savaşın ilk anlarında ülkemizin bir atom cehennemine dönmesi tehlikesini taşıyor.

Çünkü, bilindiği gibi, Sovyetler Birliği nükleer silahların tetiğine ilk basacak ülke olmama taahhüdünde bulunmuştur. Sovyetler Birliğinden ülkemize gelecek bir nükleer tehdit söz konusu değilken, bu üslerin varlığı ne anlam taşıyor ?

Ayrıca Sovyetler Birliği, olası bir savaş halinde, nükleer silah bulundurmayan ülkelere karşı nükleer silah kullanmayacağını da ilan etmişken, bu üslerin varlığı ülkemiz güvenliği açısından açık bir tehlike oluşturuyor.

Üstelik bu üslerden bir bölümü üzerinde Türkiye'nin denetleme hakkı da yoktur. 12 Eylül'den sonraki generaller yönetimi, daha önceleri TBMM'den bir türlü geçememiş bir yasa tasarısını, kamuoyuna hiçbir açıklama yapmadan yasalaştırmış ve bu yasayla ABD'ye akıl almaz imtiyazlar veren ikili anlaşmayı kapalı kapılar ardında imzalamıştır.

ABD'nin, Sovyetler Birliğiyle nükleer bir savaş göze alması halinde, kendi çıkarları için kendi kararıyla kullanacağı bu üsler, ülkemizi kendi isteği dışında savaşa sürükleyebilecektir.

Ülkemizin egemenlik haklarına da açıkça aykırı düşen ve onu nükleer bir savaşta nişan tahtası haline getirecek olan bu ikili anlaşmanın iptali, ülkedeki tüm barış savunucuları için, tüm yurtseverler için, tüm halkımız için yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Üçüncü bir sorun: Barış Global Bir Sorundur

Günümüzde nükleer silahların alabildiğine gelişmiş olması, savaş yeryüzünün her köşesinden hissedilecek duruma getirmiştir. Nerede yaşarsa yaşasın bugün hiç kimse savaşla yok olma tehlikesinin dışında değildir.

Ayrıca, bir savaş çıkmadan bile, silahlanma yarışı dünyanın her tarafında insanların yaşamını değişik yönlerden olumsuz etkilemektedir. Silahlanma yarışının hizmetinde çalıştırılan yüz binlerce uzman barışçıl amaçlı faaliyetlere yönlendirilse, bilimin insanlık hayrına gelişmesi ne kadar hızlanırdı ! Askersel harca-

malara ayrılan ödenekler yeni yatırımlara yönlendirilse, işsizlik diye bir şey kalmaz, beslenme, konut, eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim gibi yaşamsal alanlarda mahrumiyetlere kısa zamanda son verilebilirdi.

Ayrıca, savaş tehlikesi ve silahlanma yarışı uluslararası gerginlikleri de sürdürür, artırır. Böyle bir ortamda ırkçılık, ırk ayrımcılığı, yabancı düşmanlığı boy atar. Böyle bir ortamda temel insan hak ve özgürlükleri kısıtlanır, emekçilerin lokması ufalır, tepkileri susturmak için baskılar artırılır, demokrasi güdükleştirilir.

Kısacası, barış sorunu, --kapsamı bakımından-- F.Almanya'da, Türkiye'de, dünyanın her yöresinde, --içeriği bakımından-- yaşamın hemen her alanında etkileri hissedilen global bir sorundur.

Dördüncü bir Sorun: Barış Adalete Dayanır

Barış öncelikle silahsızlanmayı gerektirir, ama ondan ibaret değildir.

Çünkü barış silahların patlamadığı durum değildir. Çağdaş ve genel anlamıyla barış, saldırganlığın ve tehdidin dışlanmışlığıdır: devletler arası ilişkilerde, insanlar arası ilişkilerde, kafalarda, gönüllerde saldırganlığa ve tehdide ve onlara yol açan koşullara kalıcı olarak son vermedir. Bu açıdan barış, varolan değil, gerçekleşecek olan bir durumdur. Ve, barış içinde yan yana yaşamayı sürdürerek, onun için uğraş vermek, gerekirse mücadele etmek gerekmektedir.

Çünkü barış, saldırganlığa, hegemonyacılığa sessiz ve seyirci kalınarak, onlara teslim olunarak gerçekleşemez. Adalete dayanmayan bir sükûnet barış değildir, kalıcı olamaz. Türkiye'de Barış Derneği'nin sık sık kullandığı şu belgi, bu noktayı özlü bir şekilde dile getiriyordu: "Savaşa karşı barış; barış için savaş"

Biz Türkiye halkı olarak, işgale uğramış yurdunu kurtarmak için silahlı mücadele vermiş, ulusal bağımsızlığını böylece kazanmış, cumhuriyeti kurarak egemenliğine kavuşmuş ve, Atatürk'ün sağlığında, Cumhuriyetin ilk 15 yılı boyunca ulusal güvenliğini barışçı bir dış politikayla sağlamış bir halk olarak, barış, ulusal egemenlik ve ulusal güvenlik için zorlu bir uğraş vermek gerektiğini çok iyi biliyoruz.

Beşinci bir Sorun: "Barış, Dostluk, Dayanışma"nın Anlamı

Değerli Dostlar,

Türkiye'de Barış Derneğinin sık sık tekrarladığı bir belgi daha vardı: "Barış, Dostluk, Dayanışma".

Bu kavramlar, karşıtlarıyla birlikte düşünüldüğünde çok anlamlı bir bütün oluşturmaktadır: Saldırganlık, tehdit yerine barış; hile ve sevgisizlik yerine güven ve dostluk; didişme ve rekabet yerine işbirliği ve dayanışma.

Bu belgi, çıkarı zorbalıksız, hilesiz, çatışmasız bir yaşamda olan, değişik ırklardan, uluslardan, dillerden, inanışlardan, görüşlerden, yaş ve cinsiyetlerden vb. tüm namuslu insanlara barışçıların bir birlik çağrısıdır. Ayrıca bu belgi, barış için mücadeleden politik bir eylem değil, bir yaşam tarzı olduğunu da göstermekte, bu yaşam tarzı egemen oluncaya kadar barışçıların, saldırganlık ve tehdidin, hile ve sevgisizliğin, çatışma ve rekabetin yerini barışa, dostluğa ve dayanışmaya bırakması için aktif çaba göstermeleri gerektiğini dile getirmektedir.

Bu yaklaşım uluslararası ve hukuksal dayanağını, Avrupa'da güvenlik ve işbirliğinin derinleştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını öngören Helsinki Nihai Senedi'nde bulmaktadır. Ülkemiz de içinde 35 devlet tarafından imzalanmış olan ve içinde bulunduğumuz uluslararası gerginlik koşullarında unutturulmaya çalışılan bu uluslararası belgeye, onun esprisine sahip çıkmak, onu yükseltmek gerekmektedir.

Altıncı bir Sorun: Barış Halkların İşidir

Barış sorunu yalnızca devletlerin işi değildir, yalnızca diplomatik girişimlerle gerçekleştirilemez. Barış uyanmış halkların işidir. Tüm ülkelerin halkları hükümetlerini denetlemeli; hegemonyacılığın, uluslar arasında gerginliğin, yabancı düşmanlığının, silahlanmanın, saldırganlığın yükseltilmesine, askersel harcamaların artırılmasına, hangi bahanelerle olursa olsun insan hak ve özgürlüklerinin budanmasına karşı çıkmalı, bunlara eğilimli kimi politikacılara fırsat vermemelidir.

Halklar hükümetleri böyle etkileyemezse, bunlar çok güçlü uluslararası silah tekellerinin, barış düşmanlarının etkisi altında, kendi uluslarına da, tüm insanlığa da zararlı işlere sürüklenirler. Unutmayalım 2. Dünya Savaşı sayılamıyacak kadar çok ve büyük maddi manevi acıların ötesinde 50 milyonun üstünde can kaybına mal olmuştur. Sonuçta hiç için, akılsızca.

Ulusların yaşamında ve uluslararası yaşamda aklı ve barışı egemen kılmak halkların işidir.

Yedinci bir sorun: Barışın Savunulması -öncelikle- Politika Değildir.

Kimi politikacıların gerginlik, hegemonyacılık, silahlanma politikasına karşı barışı savunmak -öncelikle- politika değildir; saldırganlığı, hile ve güvensizliği, çatışmayı dışlayan bir yaşam tarzıdır.

Bu yüzden barış cephesi çok değişik politik, dinsel, felsefi, vb. görüş ve düşüncelerden insanları sağduyu temelinde bir araya getiren en geniş cephe'dir.

Barış düşmanları bu birliğin oluşmasını önlemek, olanı dağıtmak için barış savunucularının politika yaptıklarını söyler, halkın bir bölümünü buna inandırıp, onların politikaya bulaşmamasını, barış savunucularından uzak durmalarını isterler. Elbette barışı savunan, destekleyen partiler, politik akımlar da vardır. Ama barışı savunmak her şeyden önce akıl işidir, kendimizin ve çocuklarımızın geleceğinden duyulan sorumluluğun bir gereğidir.

Örneğin, Türkiye'de barışı bu yaklaşımla savunan biz Barış Derneği yöneticilerini, rejimi devirmek istemekle suçladılar. Barış Derneğinin gizli bir örgüt olduğu iddia edildi. Ne tuhaftır ki Başbakan Özal daha da ileri giderek, tutukluluğumuz sırasında Avrupa Parlamentosunun birçok üyesi bizleri Nobel Barış Ödülüne aday gösterirken, o bizleri terörist ilan etti, hem Türkiyede kamuoyunu, hem de mahkemeleri etkilemeye çalıştı.

"Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Barış ve Demokrasi Güçleriyle
Dayanışma Toplantısı"nın (15 Kasım 1986) Çağrısı
TÜM BARİŞSEVER GÜÇLERE ÇAĞRI

Birleşmiş Milletler'in "Uluslararası Barış Yılı" olarak ilan ettiği 1986 yılı, başını ABD'nin çektiği emperyalist güçlerin dünyada gerginliği, silahlanma yarışını ve nükleer savaş tehdidini tırmandırmak isteyen politikalarına karşı, tüm ülkelerin barış güçlerinin kararlı ve kitlesel mücadelelerine sahne oldu.

Bu ortamda İzlanda'nın başkenti Reykjavik'te gerçekleşen Gorbaçov - Reagan görüşmesinin sonuçları, dünya barış güçleri ve tüm dünya halkları açısından nükleer silahsızlanma yönünde atılması gereken adımların hayati önemini bir kere daha vurguladı. Sovyetler Birliği'nin olumlu ve özverili önerilerine rağmen ABD'nin "Yıldız Savaşları" projesinde ısrar etmesi, insanlığın nükleer ve genel bir silahsızlanmanın yolunu açacak tarihsel bir fırsatı kaçırmamasına neden oldu.

ABD'nin bu çılgınca girişimini destekleyen sayılı birkaç ülke arasında, ne yazık ki Türkiye de bulunuyor. İnsan hak ve özgürlüklerinin baş düşmanı Evren-Özal rejiminin bu çılgınca projenin destekçisi olması, onun barış düşmanı karakterinin yanı sıra, ABD'ye uyduluk derecesine varmış olan bağımlılığının da bir sonucudur.

Dünya ve bölge barışı için yürüttüğümüz mücadeleyi demokrasi, insan hakları ve barış düşmanı mevcut yönetime karşı yürüttüğümüz mücadelenin kopmaz bir parçası olarak gören biz Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan barış ve demokrasi güçleri: temel insan hak ve özgürlüklerini, demokrasiyi savunan tüm barışsever güçleri ve politikacıları; tüm zorbalık ve baskıların baş hedefi olan işçileri, köylüleri ve dar gelirliileri; bilim, eğitim, sanat ve kültür yaşamına uygulanan kısıtlama ve yozlaştırmalara karşı direnen aydınları; rejimin adeta düşman gözüyle baktığı gençleri; devlet

terörünün ve ulusal baskının en şiddetlisine maruz kalan Kürt halkını; geçimlerini sağlamak için yurtdışında çalışmak zorunda bırakılmış göçmen işçileri, savaşa karşı barıştan yana olan tüm iyiniyetli insanları, barış hareketinin aşağıdaki somut güncel talepleri için mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz.

- Türkiye uluslararası alanda eşit güvenlik ve eşit silahsızlanma temelinde, yumuşama, güvenlik ve işbirliğinin yaygınlaştırılmasına ve derinleştirilmesine yönelik tüm önerileri desteklemelidir,

- Türkiye ABD'nin "Yıldız Savaşları" projesine katılmamalıdır,

- Türkiye nükleer denemelere derhal son verilmesi için aktif bir çaba göstermelidir.

- Türkiye uluslararası planda barış içinde yanyana varolma ilkelerine aykırı her türlü girişime kesinlikle karşı çıkmalıdır,

- Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda nükleer füzeler ve diğer kitle imha silahları bulundurulmasına olanak sağlayan tüm anlaşmalar feshedilmeli, ülkemiz bu silahlardan tümüyle arındırılmalıdır.

- Ülkeyi emperyalist ülkelere bağımlı hale getiren tüm eşitsiz anlaşmalar, askeri olanlar başta olmak üzere iptal edilmelidir,

- Yönetime İran ve Irak Kürdistanı'nda operasyonlar düzenleme yetkisi tanıyan yasa derhal iptal edilmelidir,

- Türkiye, Balkanların nükleer silahlardan arındırılması çabalarına aktif olarak katılmalıdır,

- Türkiye yumuşama ve silahsızlanma sürecine katkı getirecek, bütün komşularımızla iyi komşuluk ilişkilerini geliştirecek, barışsever ülkelerle bağları güçlendirecek, sosyalist ve üçüncü dünya ülkeleriyle ekonomik, teknolojik işbirliğini geliştirecek politikalar izlemelidir,

- Türkiye komşularıyla dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları imzalamalı, bunlara yönelik saldırgan politikalarından vazgeçmelidir.
 - Türkiye emperyalizme bağımlılığı daha da arttıracak silah sanayiinin kurulmasından ve genişletilmesinden kesinlikle vazgeçmelidir,
 - Türkiye, ordu mevcudunda, askeri bütçede ve askerlik süresinde kısıtlamaya gitmeli, bundan sağlanacak tasarrufusosyal ve kültürel alanlarla, yatırımlara harcamalıdır; yurtdışındaki göçmen işçilerin soyulması anlamına gelen "bedel" kaldırılmalıdır,
 - Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda Sovyetler Birliği'ne ve Orta Doğu'daki ilerici rejim ve hareketlere karşı kullanılmak amacıyla kurulan üsler ve hava alanları kapatılmalı, Çevik Kuwetlerin konumlandırılmasına izin vermemelidir.
 - Türkiye, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik politikalarıyla da çakışan Musul ve Kerkük'ü işgal hevesinden vazgeçmelidir,
 - Türkiye, Suriye'deki yönetime karşı emperyalist güçlerin başlattığı provokasyon ve karalama kampanyasına karşı aktif bir tutum almalıdır,
 - Türkiye, Kıbrıs'taki askeri birliklerini geri çekmeli, adadaki her iki halkın barış içinde birlikte yaşamasını sağlayıcı bir politika izlemelidir,
 - Türkiye, barış hareketinin örgütü Türkiye Barış Komitesi aleyhindeki dava durdurulmalı, örgüte konan yasak kaldırılmalı, barış hareketinin yaygınlaşması ve yükselmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.
- İnançla ve gür sesle bir kez daha tekrarlıyoruz:
- Yaşasın barış, yaşasın dostluk, yaşasın dayanışma !
 - Yaşasın barış güçlerinin birliği !

10.000 adet basılan Posta
kartının Türkçe çevirisi

Bay Turgut Özal
T.C.Başbakanı
Ankara

Türkiye

Türkiye Barış Derneği'nin 10.yıldönümünde,Türkiye Barış Derneği yöneticilerinin yaklaşık yedi yıldır yargılanmakta olmasından ve Türkiye Barış Derneğine konan yasağın hala sürdürülmesinden,Dünya barışının sorumluluğunu duyan ve insan haklarına saygı gösterilmesini bekleyen bir Federal Alman barış savunucusu olarak üzüntü duyduğumu bildirir, günümüz dünyasında bir benzeri olmayan bu uygulamayı protesto ederim.

10.000 adet posta kartı metni
(Oster Bank yünüyüsu sırasında
ve öncesinde postalanacak)

Herrn

Turgut Özal

Ministerpräsident der Türkei

A n k a r a

T ü r k e i

Als ein friedensfreund aus der Bundesrepublik Deutschland, der sich für den Frieden auf der Welt verantwortlich fühlt und für die Respektierung der Menschenrechte eintritt, möchte ich hiermit mein Bedauern darüber zum Ausdruck bringen und protestiere dagegen, daß die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei im 10. Jahr nach der Gründung des Friedenskomitees seit nunmehr sieben Jahren unter Anklage stehen und das gegen das Friedenskomitee verhängte Verbot immer noch Aufrechterhalten wird. Zugleich möchte ich betonen, daß dieses Vorgehen gegen das Friedenskomitee der Türkei auf der ganzen Welt ohne seinesgleichen ist

19/3/87'de erhan'a teslim

25-3 Can. hazır

Herrn

Turgut Özal

Ministerpräsident der Türkei

Başbakanlık

A n k a r a

T ü r k e i

Sayın Özal,

Als ein Friedensfreund^(e) aus der Bundesrepublik Deutschland, der sich für den Frieden auf der Welt mitverantwortlich fühlt und für die Respektierung der Menschenrechte eintritt, möchte ich hiermit mein Bedauern darüber zum Ausdruck bringen und dagegen protestieren, daß die führenden Mitglieder des Friedenskomitees der Türkei im 10. Jahr nach der Gründung des Friedenskomitees seit nunmehr sieben Jahren unter Anklage stehen und das gegen das Friedenskomitee verhängte Verbot immer noch aufrechterhalten wird. Zugleich möchte ich betonen, daß dieses Vorgehen gegen das Friedenskomitee der Türkei auf der ganzen Welt ohne seinesgleichen ist.

Ich fordere Sie auf, das verhängte Verbot gegen das Friedenskomitee sofort aufzuheben, die unter Anklage stehenden Mitglieder freizulassen und die Anklagen gegen sie einzustellen.

die Mitglieder

10. Kurulus Yildönümünde
T. Barış Derneğine özgürlük

HKS - 42 K lairent

7 Yıldan beri Yargılanan

" TÜRKİYE BARIŞ KOMİTESİNE

ÖZGÜRLÜK : "

(Duruşma toplu fotoğrafı -inzibatlı-)

(F.Alman Barış Girişiminin adı)

D u i s b u r g

7 yıldan beri yargılanan
" TÜRKİYE BARİŞ KOMİTESİNE
ÖZGÜRLÜK ! "

(F.Alman Barış Girişiminin adı)

D u i s b u r g

Nisan 1987

Ö n a  ı k l a m a

Türkiye Barış Komitesi'nin 10. kuruluş yıldönümünde,Ruhr bölgesinde yaşayan bazı Türkiyeli barış aktivistlerince hazırlanan bu broşürün Türkiye barış hareketiyle dayanışmanızın somut bir örneği (manifestation) olarak sunmaktan kıvanç duyuyoruz.

Duisburg, Nisan 1987

.....
(F.Alman Barış Girişimi)

İ ç i n d e k i l e r

Sayfa

Ön açıklama.....	2
<u>TÜRKİYE'DE BARIŞ HAREKETİ HAKKINDA KISA BİLGİLER.....</u>	5
- Büyük Türk şairi ve barış savunucusu Nazım HİKMET	6 - 7
- Ulusal hükümlerlik ve barış politikasından, bağımlılık ve gerginlik politikasına doğru.....	8 - 9
- Türkiye Barışseverler Cemiyeti (1950).....	10 - 11
- Türkiye Barış Komitesi'ne doğru.....	12
- Türkiye Barış Komitesi'nin kurulması.....	13
- Türkiye Barış Komitesi'nin amacı, ilkeleri.....	14
- Türkiye Barış Komitesi'nin faaliyetleri.....	15
<u>TÜRKİYE BARIŞ KOMİTESİ YÖNETİCİLERİNİN YARGILANMASI.....</u>	16
- İlk soruşturma ve tutuklamalar.....	17
- Suçlamalar.....	18
- Kanıtlar.....	19
- Suçlananlar.....	20 - 21
- Savunmalar.....	22 - 23
- Askersel mahkemenin hükmü ve Askersel Yargıtay...	24
- Türkiye Barış Komitesi yöneticilerine uluslararası dayanışma.....	25
- Barış hareketinin örgütten yoksun yeni çabaları..	26

" Yaşamak
Bir ağaç gibi tek ve hür
Ve bir orman gibi,
Kardeşçesine. "

Nazım Hikmet

TÜRKİYE BARİS HAREKETİ HAKKINDA

KISA BİLGİLER

"KIZ ÇOCUGU" Şiiri

- Das Kleine Tote Maedchen -

(Kapıları çalan benim...)

Nazım Hikmet

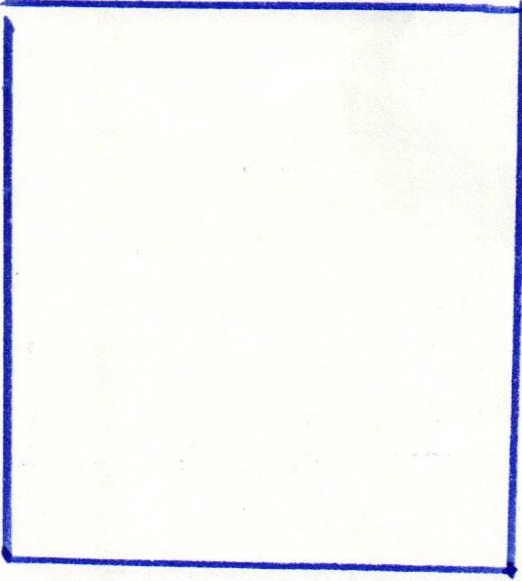
(Not: Bu şiirin de Almanca çevirisi var.)

Türkiye'nin büyük sairi,
Dünya Barış Konseyi üyesi
Nazım HİKMET (1902-1963)

Onun, derin bir yaşam sevinci-
nin, insan onuruna engin saygı-
nın, halklar arasında dostluğun
ve haklı bir barış özleminin
damgasını taşıyan yapıtları,
Türkiyeli barış savunucularını
her zaman derinden esinlendir-
di, esinlendiriyor.

1951'de Prag'da Barış Ödülü
töreninde

1952'de Dünya Barış Konseyi'nde
Pablo Neruda'yla

ULUSAL HÜKÜMRANLIK (Souverainite)VE BARİŞ POLİTİKASINDAN...

(Ulusal Kurtuluş Savaşı)

- o Osmanlı İmparatorluğunun yıkımla sonuçlanan son yılları hep savaşlar içinde geçti: Trablusgarp (Tripolitaine - Libye) savaşı (1911), Balkan Savaşları (1912-1913), Birinci Dünya Savaşı (1915-1918) ve Ulusal Kurtuluş Savaşı (1919-1922). Bu savaşlar nedeniyle ülkemizde milyonlarca aile yetim-öksüz, dul kaldı, yakınlarını yitirdi.
- o Kurtuluş Savaşı sonunda kurulan Cumhuriyet (1923), ulusal egemenliğini (hükümranlığını) barış politikasıyla pekiştirdi.
- o Atatürk'ün önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti (1923-1938) tüm komşularıyla, başta Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında büyük maddi ve moral desteği olan Sovyetler Birliği'yle ve onun yanı sıra Yunanistan'la ve diğer Balkan ülkeleriyle, İran'la ve Arap ülkeleriyle dostluk, işbirliği ve askersel-olmayan dayanışma anlaşmaları yaptı.

... BAĞIMLILIK VE GERGINLIK POLİTİKASINA DOGRU

- o Atatürk'ün ölümünden ve 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'nin ABD'ye, önce ekonomik, sonra askersel ve politik bağımlılığı arttı.
- o Yükselen soğuk savaş döneminde Türkiye, Atatürkçü barış politikasından gerginlik ve çatışma politikasına rota değiştirdi ve tek-yanlı olarak ABD'yle eşitsiz ilişkiler geliştirdi.
- o Türkiye'de 1950 Mayıs'ında iktidara gelen yeni yönetim, bir Doğu Akdeniz ülkesi olan Ülkeyi, uzak Kuzey Atlantik ülkelere, askersel örgütüne, NATO'ya üye yapmak için çok çaba harcadı. Hatta, bu amaçla, Kore Savaşı'na 4500 kişilik bir askersel birlik göndermekten geri kalmadı.
- o O koşullarda, Türkiye'de barışı, ulusal bağımsızlığı ve insan haklarını savunanlara karşı baskılar alabildiğine yoğunlaştırıldı.

Behice BORAN, Türkiye Barışsever-
ler Cemiyeti Başkanı (1950)

Sayın B. Boran Ankara Üniversitesi'nin, doktorasını ABD'de yapmış bir sosyoloji öğretim üyesiydi. 1946'da üniversiteden çıkarıldı. 1950'de Türkiye Barışseverler Cemiyeti'nin Başkanı seçildi. Cemiyet, Türkiye Hükümetinin Kore Savaşı'na askersel bir birlik gönderme kararını eleştirdiği için tutuklandı. Çocuğunu hapishanede doğurdu. Üç yıl dokuz ay hapse mahkumiyeti sonradan 15 aya indirildi.

26 yıl sonra 1976'da 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü ilk kez yasal olarak kutlama olanağını bulan Türkiyeli barış savunucuları ona, geçmişteki değerli barış çabaları için gümüş bir plaketle teşekkür edeceklerdi.

Türkiye Barışseverler Cemiyeti - 1950

- o Dünyada soğuk savaşın yükselmesinden, NATO'nun kurulmasından, savaş tehlikesinin Kore'de somutlaşmasından kaygı duyan barış savunucuları Dünya Barış Konseyi'ni kurdular; ünlü "Stockholm Barış Çağrısı"nı 500 milyon kişi imzalarıyla destekledi.
- o Dünyada barış hareketinin yükselmesine paralel olarak, Türkiye'de Barışseverler Cemiyeti 1950 Mart'ında kuruldu.
- o 1950 Temmuz'unda Türkiye Hükümeti, Anayasa kurallarına aykırı olarak, Ulusal Meclis kararı olmadan Kore Savaşı'na 4500 kişilik önemli bir askersel birlik göndermeye karar verdi.
- o Türkiye Barışseverler Cemiyeti, dünya barışına ve Anayasaya aykırı gördüğü bu hükümet kararının düzeltilmesi için Ulusal Meclise başvurdu ve Türkiye halkına bir bildiri yayımladı.
- o 1950 Temmuz'unda Barışseverler Cemiyeti yöneticileri tutuklandı ve askersel mahkemede yargılandı, Cemiyet kapatıldı.
- o Yasakların gitgide yoğunlaştığı Türkiye'de ilk barış örgütünün ömrü böylece dört ay sonra son bulmuş oldu.

"TÜRKİYE BARİŞ KOMİTESİ"ne Doğru

- o 1975 Ağustosunda Helsinki Nihai Senedi'nin, Türkiye'nin de katılımıyla imzalanması, uluslararası yumuşamada bir dönemeç oldu.
- o Bu dönemeç Türkiye'de liberalleşme yönünde bazı gelişmelere olanak sağladı: böylece, 1976'da, 51 yıllık yasaktan sonra 1 MAYIS, 27 yıllık yasaktan sonra da 1/EYLÜL "Dünya Barış Günü" kutlamaları ilk kez yapılabilirdi.
yasal olarak
- o Yumuşama koşullarında demokratik yığın hareketi tüm toplumsal kesimleri kucaklayacak yükseldi.
- o Yığın örgütleri temsilcilerinden oluşan ve 1976 yılında 1/EYLÜL "Dünya Barış Günü"nın yığinsal kutlanmasını örgütleyen Gecici Komite, sürekli ve özgül bir barış örgütlenmesi kurulmasını yardımcı olması için İstanbul Barosu'na başvurdu.

Istanbul'da 1 Eylül 1976 "Dünya Barış Günü" kutlaması

Türkiye Barış Komitesi'nin Kuruluşu

- o 3 Nisan 1977 günü Türkiye'nin çeşitli kentlerinden barış savunucularının katılımıyla, İstanbul Barosu salonlarında bir Ulusal Konferans toplandı. Bu Konferans'ta Türkiye Barış Komitesi'nin kurulmasına karar verildi. Bu Konferansın yayınladığı Ç a ğ ı r ı 'da şöyle deniliyordu:

"Bu Konferansa katılan bizler, tüm halkımızı, politik görüşleri ve inançları ne olursa olsun bir ayırım gözetmeksizin, yeryüzünde adil bir barışın kurulması ve kalıcı kılınması için dayanışmaya ve eylem birliğine çağırıyoruz."

- o Bu Ulusal Konferans'a katılanlar arasında İstanbul Belediye Başkanı Sayın Ahmet İsvan, İstanbul Barosu Başkanı, pek çok tanınmış yazar, sinemacı, tiyatrocusu, ressam, bilim adamı ve diğer kültür emekçisi, önemli sendikacılar ve emekli yüksek devlet görevlileri gibi seçkin kimseler vardı.

Türkiye Barış Komitesi'nin kurulmasına
karar veren Ulusal Konferans
(3.4.1977)

Türkiye Barış Komitesi'nin amacı, ilkeleri

- o Barış Komitesi'nin, Tüzüğünde yazılı amacı şuydu:
"Adil ve kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi
koşullarının araştırılması, geliştirilmesi, savunulması ve tanıtılması."
- o Dünyada ve ülkede barış ve insan hakları arasındaki bağı daima göz önünde tutan ve birlikte savunan Barış Komitesi, kendi iç işleyişinde de demokratik kurallara, açıklığa, diyalogla çözüm bulmaya ilk günden beri her zaman titizlikle uymuştur.
- o Barış Komitesi, faaliyetlerinde yasalara uygunluğu her zaman gözetmiştir.
- o Barış Komitesi, faaliyetlerinde barıştan yana en geniş güçlerin birliğini gözetmiş ve bunu sağlamaya çalışmıştır.

Türkiye Barış Komitesi'nin Faaliyetleri

- o Barış Komitesi'nin yasal varoluşu 1977 Nisanından 1980 Eylülüne kadar yalnızca 41 ay kadar sürmüş, bu sürenin son yarısı sıkıyönetim altında geçmiştir.
- o Çeşitli engel ve kısıtlamalara rağmen Barış Komitesi çok sayıda paneller, salon toplantıları, yürüyüşler düzenlemiş Caracas'tan ~~Managuanı~~ Hanoi'ye kadar pek çok uluslararası konferansa ve ulusal toplantıya katılmış, bir hayli yayın çıkarmıştır. Bunların tümü öylesine yasaya uygunluk içinde gerçekleşmiştir ki 1980 Eylülü askersel darbesinden önce bunların hiçbirisi asla adli bir soruşturma nesnesi olmamıştır.
- o Türkiye'de Eylül 1980 darbesini yapan generaller parlamen-tonun, tüm siyasal partilerin, sendikaların, meslek örgüt-lerinin, kooperatif ve derneklerin yanı sıra Barış Komite-si'nin de faaliyetlerini durdurmuşlardır. Bu yasaklama Barış Komitesi için günümüzde (Nisan 1980) hala sürmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BARİŞ KOMİTESİ KURULUŞUNUN
YARARLANMASI

İlk Soruşturma ve Tutuklamalar

- e Eylül 1980 askersel darbesinden sonra Ekim 1980'de İstanbul Sıkıyönetim Komutanı, askersel savcıya Barış Komitesi yöneticileri hakkında soruşturma açması için emir vermiş ve yöneticiler Sıkıyönetim savcısı tarafından ifade vermeye çağırılmışlardır.
- o Ocak 1981'de ve Ekim 1981'de Sıkıyönetim mahkemesi savcısı Barış Komitesi yöneticilerinin tutuklanmasını istemiş, ama bu istem askersel mahkeme tarafından yasal görülmeyerek iki kez de reddedilmiştir.
- o Kasım 1981'de Sıkıyönetim savcısı üçüncü kez tutuklama isteminde bulunmuş, bu istem Şubat 1982'de kabul edilerek Barış Komitesi'nin 25 yöneticisi tutuklanmıştır.

Barış Komitesi Yöneticilerine Yöneltilen Suçlamalar

Sıkıyönetim Savcısının Mahkemede Temmuz 1983'te okuduğu ve 28 yöneticinin tümünün, Mussolini'nin ceza yasasından Türkiye'ye aktarılmış olan 141. maddeye göre 8 ile 15 yıl arasında hapisle cezalandırılmasını istediği suçlama belgesinde (Mütalaa) suçlamalar şöyle dile getirilmişti:

- "Komünizmi Türkiye yönetimine getirmek için... cephe birliği yapmak" (Sayfa 1),
- "Vatandaşlarımızı etnik gruplara bölerek, vatandaşlarımız arasında bölücülük propagandası yapmak" (sayfa 2),
- "Memleket içerisinde iç savaş kışkırtmacılığı yapmak" (sayfa 2),
- "Ülkemizde meydana gelen bütün anarşik sol eylemleri barış savaşını deyimi altında gizleyerek, öğrenci, işçi ve köylü hareketlerini kışkırtmak" (sayfa 19),
- "Demokratik örgüt olarak nitelenen anarşist örgütlerle birlikte SSCB yanlısı bir cephe örgütü meydana getirmek" (syf.19),
- "Halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik etmek" (sayfa 29),
- "Türkiye halkının bölünüp parçalanmasına ve dolayısıyla Türkiye devletinin yıkılmasını amaçlamak" (sayfa 67),
- "Yurdumuzun bir anarşi cehennemi haline gelmesi için faaliyet göstermek" (sayfa 85),
- "Yurdumuzda ve dünyada meydana gelen olayları ele alarak, her yerde ve her vesileyle barış adını kullanarak Türkiye'deki demokratik düzenin yıkılmasını ve onun yerine proletarya diktatörlüğüne dayalı, işçi sınıfı öncülüğünde, komünist ve SSCB yanlısı bir iktidar kurulmasını amaçlamak" (sayfa 114).

Sıkıyönetim Savcısının Öne sürdüğü kanıtlar ve bazı örnekler

- o Askersel savcı Barış Komitesi yöneticilerinin yasalara aykırı faaliyetlerini gösteren hiçbir somut kanıt ortaya koyamamıştır.
- o Askersel savcı, bazı yöneticilerin Barış Komitesi dışındaki toplantılarda yaptıkları konuşmalarda polis tarafından tutulan anlamsız notları iddialarının kanıtları olarak öne sürmek istemiştir. Ne var ki Barış Komitesi yöneticileri, söz konusu konuşmaları sırasında polis tarafından kaydedilmiş olan teyp bantlarının tarafsız bir bilirkişi tarafından dinlenmesini isteyince bu istek yerine getirilmemiştir.
- o Barış Komitesi yöneticilerinin Sovyetler Birliği'ne bağlılık ve sadakatinin (!) bir kanıtı olarak Rusya Çarı Büyük Petro'nun (1672-1725) vasiyetnamesi duruşmalar sırasında okunmuştur.
- o Eylül 1978'de Addis-Abeba'da 140 ülke temsilcilerinin katıldığı Afrika ve Arap Malklarıyla Dayanışma Konferansı'nda Türkiye'nin görüşlerini dile getiren (ve bu görüşler Ecevit Hükümetince makul karşılandığı için yol giderleri Dışişleri Bakanlığı tarafından ödemiş olan) ~~gösterilen~~ Türkiye Barış Komitesi Yöneticilerinden gazeteci Ali Sirmen, o görüşler yüzünden suçlanmış, yalnızca bu nedenle A.Sirmen daha sonra 8 yıl hapse mahkum edilmiştir.
- o Barış Komitesi aleyhindeki kanıtlardan biri olarak, Komite lokalinde bulunan Yunanca bir afiş gösterilmiştir: Çünkü suçlayanlar Yunanca yazının (écriture) Kiril harflerini "Rus Alfabesi" sanmışlar, bu afişin Komite lokalinde bulunmasını Barış Komitesi'nin Sovyetler Birliği'ne bağlılığının bir belirtisi saymışlardır.
- o "Çin'in Vietnam'a Saldırısı" konusunda Barış Komitesinin bir Komisyonu tarafından kaleme alınan ve piyasada her zaman serbestçe satılmakta olan küçük bir kitap, yayınevi sahibinin suçluluğunun başlıca kanıtı olarak gösterilmiştir.

Barış Komitesi'nin ilk suçlanan 30 yöneticisi

- Mahmut DİKERDEM, Barış Komitesi Başkanı, Emekli Büyükelçi
- Reha İSVAN, İngilizce Öğretmeni, İstanbul Belediye Başkanı'nın eşi
- Orhan APAYDIN, Avukat, İstanbul Barosu Başkanı
- Hasan F. MAVİ, Sendikacı
- Dr.Erdal ATABEK, Türk Hekimler Birliği Başkanı
- Aykut GÖKER, Yüksek Müh., Mühendisler Örgütü Başkanı
- Tahsin USLUOĞLU, İktisatçı
- Doç.Dr.Haluk TOSUN, Ankara Üniversitesi
- Şefik ASAN, Lise Müdürü
- Yavuz Çizmeci, Yüksek Mühendis
- Aybars UNGAN, Yüksek Mühendis
- Ali TAYGUN, Tiyatro Rejisörü
- Uğur KÖKDEN, Yüksek Mühendis, yazar
- Prof.Dr.Metin ÖZEK, İstanbul Üniversitesi
- Niyazi DALYANCI, THA Haber Ajansı Genel Müdürü
- Ataol BEHRAMOĞLU, Şair, Uluslararası LOTUS Ödülü sahibi
- Medet SERHAT, Avukat
- Ali SİRMEN, "Cumhuriyet" gazetesi Dış Politika yazarı
- Doç.Dr.Gencay ŞAYLAN, Ankara Üniversitesi
- Ergun ELGİN, Yüksek Mühendis
- Orhan TAYLAN, Ressam, Uluslararası Ödüller
- Hüseyin BAŞ, Gazeteci, Dış Politika Yazarı
- Nedim TARHAN, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili
- Mustafa GAZALCI, " " " "
- İsmail Hakkı ÖZTORUN, " " " "
- Kemal ANADOL, " " " "
- Nurettin YILMAZ, Bağımsız Milletvekili
- G.Doğan GÖRSEV, Yayıncı-Çevirmen
- Semra (Özdamar) ARIN, Sinema Oyuncusu
- Prof.Dr.Melih TÜMER, Marmara Üniversitesinde Dekan

M.DİKERDEM, Barış
Komitesi Başkanı
Em.Büyük Elçi

R.İSVAN, İngilizce
öğretmeni, Atatürk'ün
yakın arkadaşı Gen.
Kemal Doğan'ın kızı.

Barış Komitesi'nin suçlanan diğer yönetici ve üyeleri

- o Barış Komitesi'nin ilk suçlanan ve pek çoğu üç yıl tutuklu kalan 30 yöneticisine ek olarak, diğer 48 yönetici ve üyesi için de Eylül 1984'te, İstanbul Sıkıyönetim mahkemesinde ikinci bir dava açıldı ve ileride başka kişiler için de yeni davalar açılacağı bildirildi.
- o İkinci dava sanıkları arasında, Cumhuriyet Halk Partili 4 parlamenterin ve 12 avukatın yanı sıra, her biri seçkin üniversite öğretim üyeleri, yazarlar, gazeteciler, sinema ve tiyatro sanatçıları, sendikacılar, mühendis ve mimarlar ve diğer aydınlar var.
- o İkinci davada sanık olarak suçlanan 12 avukatın pek çoğu, ilk davadaki sanıkların vekilleri oldukları ve artık müvekkillerini savunamaz duruma geldikleri için, onların suçlanması, davalar genelinde savunma kesimini zayıf duruma düşürmüştü ve ayrıca, diğer avukatlar için de bir uyarı işlevi gördü.

(Fotoğraf)

S A V U N M A L A R

7 yıldan beri süren yargılamalar sırasında Barış Komitesi yöneticileri, Askeri Mahkeme'de, "savaş hali hükümleri" altında savunmalarını yaparken, Türkiye'de barışı ve insan haklarını tehdit eden güçleri ve zihniyeti açıklıkla ve kararlılıkla sergileyerek mahkûm ettiler:

. BD Genel Başk. eski Büyük Elçi Mahmut Dikerdem:

" Hukuk metninden çok, hırçın bir üslûpla yazılmış siyasi bir polemik yazısı niteliğinde olan bu metindeki iddiaları biz ciddiye alamıyoruz. Buna karşılık, iddianamenin temsil ettiği zihniyeti çok ciddiye alıyor ve onu Mahkemeniz ve kamuoyu önünde teşhir etmekle kendimizi yükümlü sayıyoruz. Çünkü bu zihniyet barış ülküsüne hizmet için ülkemizde verilen uğraşları kötüleyerek, karalayarak mahkûm ettirmek isteyen zihniyettir."

" Bu dava askeri mahkemelerde görülmekte olan diğer siyasi davalar gibi olağanüstü bir yönetimin ülkede kurmayı tasarladığı siyasal ve sosyal düzene ters düşen kurumlarla, ülke için zararlı gördüğü düşünce akımlarının kökünü kazımak ve onları temsil ettiği ne inandığı kişi ve kuruluşları tasfiye etmek üzere giriştiği geniş çaplı operasyonların bir parçasıdır."

. Reha İsvan- Ziraat Mühendisi, Öğretmen:

"Barış Komitesi kurucuları arasında yer aldım, çünkü barışın herkesin önde gelen sorumluluğu olduğu inancındayım. Zaten dünyayı, tarihini, insanlığın geleceğini aklıyla kavrayabilen bir kimse, barış fikrine dört elle sarılır."

" Özgürlükten, eşitlikten, barıştan yana olduğum için beş yıldır şu ya da bu şekilde tutsak edilmekteyim."(Son savunmasından)

. Orhan Apaydın-Avukat (1980 sonrasında 20,5 ay cezaevinde kalmış olan İst. Barosu eski başkanı Orhan Apaydın, yargılama sürerken cezaevinde kötüleşen sağlık koşulları nedeniyle 28 Şubat 1986'da ölmüştür.) :

" Yaşamak, maddi ve manevi varlığı serbestçe geliştirmek gibi insan haklarının başında gelen bir hakkın savunulmasında ulusal barış ortamı kadar uluslararası alanda da barışın ve bunun karşıtı olan savaşın, herkesten önce hukukçuları ilgilendirmesi doğal karşılanmalıdır."

. Haluk Tosun-Elektrik Müh. ODTÜ Öğretim Üyesi:

"Yalnızca bilim adamlarının mesleklerini daha iyi koşullarda sürdürme ve böylelikle insanlığa daha yararlı olma istekleri bile onların barışı savunmalarında yeterli bir temel oluşturabilir."

. Ali Erol Taygun-Tiyatro Yönetmeni ve oyuncusu, Amerikan, İngiliz, Japon Pen Klüb onur üyesi ve Dünya Barış Konseyi Üyesi:

" 2500 yıllık geleneğimizle biz, sanat ve kültür adamları hiçbir zaman barış çizgisinden sapamayız. Çünkü sanatın, kültürün hammaddesi hayattır, savaşın ise ölüm. Sanatsal üretimin kaynağı insan sevgisidir, yaşama sevincidir. Bu duygularla harbedilebilir mi?"

. Metin Özek-İstanbul Üniversitesi profesörlerinden, FAC Psikiyatri-Nöroloji Birliği ve Psikoterapi Derneği üyesi, USA Grup Psikoterapi Derneği üyesi, Uluslararası Nükleer Savaşa Karşı Hekimler onur üyesi:

" İnsanı her türlü davranış aksaklığından korumağa, bunlar bir kere oluşmuşsa düzeltmeğe uğraşan bir ruh-akıl hekiminin savaşa ve savaş tehdidine karşı olması bir mecburiyettir."

. Orhan Taylan-Ressam, Dünya Barış Konseyi üyesi:

" Dünya Barış Konseyi'ne seçilmiş ilk ressam elbette ben değilim, Çeşitli sanat dallarından büyük ustaların yanı sıra Pikasso'dan Matisse'den, Somville'e kadar pek çok ressam bu hareket içinde yer aldılar. Şunu da ekleyelim ki: sözgelimi Pikasso bir Türk ressamı olsaydı ve yaşasaydı, burada bizimle birlikte, kafası kazınmış mahkûm kılığında, en az 8-15 yıl istemiyle yargılanıyor olacaktı."

. Nurettin Yılmaz- CHP'den ve bağımsız olarak iki dönem milletvekili:

" Ülkemin ve halkımın geleceği ve mutluluğu, savaşta ve barışta noktalanabileceği için, barışa ve savaşa ilgi duymam bir parlamenter olarak başta gelen görevimdi... Ve dünya siyasi hukuk tarihinde, savaşa karşı barışı savunan bir barış derneğinde yönetici olduğu için tutuklanan ilk milletvekillerinden biri oldum."

. Semra Özdamar-Sinema sanatçısı:

" Ben her şeyden önce insan olduğum için barışseverim. Ayrıca sanatçı olduğum için, yüzlerce yıldır yaratılmış değerlerin bir anda yok olmasına karşı olduğum için barışseverim. Son olarak da anne olduğum için, binbir emekle büyüttüğüm çocuğumu küçük bir çatışmada ya da büyük bir savaşta yitirmek istemediğim için barışseverim."

ASKERİ MAHKEMENİN HÜKMÜ VE ASKERİ YARGITAY

- . Barış Komitesi yöneticilerinin duruşmalarında, diğer sıkıyönetim yargılamalarının çoğunda bile uygulanmayan, özel "savaş hali hükümleri" uygulandı. Savunma hakkı keyfi biçimde kısıtlandı.
- . Askeri Mahkeme, tutuklu Barış Komitesi yöneticilerinin tahliye istemlerini üç yıl kadar savsaklayarak, onların peşinen cezalandırılmalarını sağlamış oldu.
- . Askeri Mahkeme Kasım 1983'te Barış Komitesi'nin 28 yöneticisinden 18'ine sekizer yıl, 5'ine beşer yıl hapis cezası verdi, 5 sanığın da beraatine hükmetti. Hapis cezasının yanı sıra yöneticiler uzun süreli sürgün cezalarına çarptırıldılar ve ayrıca cezaları bittikten sonra da kamu haklarından yasaklandılar.
- . Askeri Yargıtay Başsavcısı çok ayrı görüşteydi: Mahkûm edilen toplam 23 sanıktan 15'inin beraatını, ancak 8 yöneticinin cezalandırılmasını istedi (Haziran 1984).
- . Askeri Yargıtay ise, Sıkıyönetim Mahkemesinin yeterli inceleme yapmadığı gerekçesiyle mahkûmiyet mükmünü bozdu ve dosyaları Mahkemeye geri gönderdi (Ağustos 1984).
- . Kasım 1984'te Sıkıyönetim Mahkemesinin mahkûmiyet kararında ısrar etmesi üzerine Askeri Yargıtay Daireler Kurulu(genel toplantısı) Mahkemenin eksik bıraktığı noktalara isaret ederek mahkûmiyet kararını bir kez daha bozdu(Aralık 1985).
- . Sıkıyönetim Mahkemesi üçüncü kez davayı yargılamaya başladı. Barış Komitesi yöneticileri, davaya eklenen diğer 48 yönetici ve üyeye birlikte günümüzde (Nisan 1987) üçüncü kez savunmalarını yapıyorlar.

YARGILANAN BARIŞ KOMİTESİNE ULUSLARARASI DAYANIŞMA

- . Barış Komitesi yöneticilerinin tutuklu bulunduğu sırada Türkiye Başbakanı ve Devlet Başkanı, Türkiye'de siyasal tutuklu olmadığını, tutukluların tümünün teröristler olduğunu uluslararası basına açıkladılar. İşte bu koşullarda Amnesty International tutuklu Barış Komitesi yöneticilerini "kanaat (opinion) tutuklusunu" ilan etti ve onların herbirini adopsiyon yaptı.
- . Tutuklu 23 Barış Komitesi yöneticisi Avrupa Parlamentosu üyelerinden kalabalık bir grup tarafından 1984 Yılında Nobel Barış ödülüne aday olarak önerildi.
- . Yine tutuklulukları sırasında Barış Komitesi yöneticileri, insan haklarına duyarlı ABD'li parlamenterler tarafından " R. Kennedy İnsan Hakları Ödülü"ne aday gösterildi.
- . Tutuklulukları sırasında Barış Komitesi yöneticilerine dünyanın dört köşesinden dayanışma mesajı yağdı.
- . Dünya kadın hareketi tutuklu tek kadın Barış Komitesi yöneticisi Reha İsvan'la yaygın bir dayanışma örgütledi. Bu dayanışma özellikle Reha İsvan'ın cezaevinde 60. yaş gününü kutlaması öncesinde yaygın imza kampanyalarıyla yükseldi ve toplanan imzalar 1985 Nairobi Dünya Kadın Konferansına iletilerek R. İsvan'ın serbest bırakılması istendi.
- . Dünya Psikiyatrlar Birliği ve Nükleer Savaşa Karşı Hekimler Birliği (IPPNW) tutuklu Barış Komitesi yöneticilerinden Prof. Dr. Metin Özek'i onur kurulu üyeliklerine seçtiler.
- . Uluslararası PEN Klüp, yargılanan Barış Komitesi yöneticilerinden Hüseyin Baş'ı, Ali Sirmen'i ve Ali Taygun'u onur kurulu üyeliğine seçti.
- . Bunlar ve benzeri pek çok uluslararası dayanışma eylemleri, Askeri Mahkeme'yi, tutuklulukları 3 yılı bulan Barış Komitesi yöneticilerini salıvermeye zorladı.

BARIŞ HAREKETİNİN ÖRGÜTTEN YOKSUN YENİ ÇABALARI

Türkiye'deki barış savunucularının özellikle Uluslararası Barış Yılı'ndaki pek çok faaliyeti ve sayısız yayınları, barış hareketinin Türkiye'deki canlılığını, içerikçe gidirek zenginleştirdiğini, düşünsel olarak daha da derinleştirdiğini ve yığmsal potansiyelini ortaya koymaktadır. İşte bazı örnekler:

. 1986 Uluslararası Barış Yılı'nda, Ege Denizi kıyısındaki 30 Bin nüfuslu küçük Dikili kasabasında düzenlenen barış şenliğine 80 Bin kişi katıldı.

. Türkiye Barış Derneği yöneticilerinden Reha İsvan'ın tahliye olduktan sonra yayınlanan, hapisane anılarını da içeren yaşam öyküsü "Bir Ses" adlı kitap dört ay içinde 6 baskı yaptı ve aylarca liste başı oldu.

. Türkiye'de hekimler nükleer savaşa karşı örgütlendiler. Ülkenin en seçkin doktorları, 1986 Nobel Barış Ödülü'nü kazanan IPPNW'nin ilkelerini benimseyen "Nükleer Savaşın Önlenmesi İçin Hekimler Derneği"ni kurdular.

. Türkiye'nin önde gelen demokrat, ilerici tüm sanat, kültür ve aktüalite dergileri, ilerici günlük gazeteleri, özellikle Barış Yılı'nda barış konularına ağırlıklı yer verdiler. Binlerce makale, inceleme yazısı yayınladılar. Karikatüristler sayısız barış karikatürü çizdiler. Nükleer savaş, silahsızlanma konularını içeren onlarca kitap yayınlandı.

İstanbul 2 Numaralı Askeri Mahkemesinin
~~İstanbul~~

✓ Türkiye Barış Derneği Davasında 29.4.1987 günü açıkladığı karar haksızdır.

Haksızdır, çünkü hukuka ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin taraf olduğu uluslararası belgelerden doğan yükümlülüklerine aykırıdır. Söz konusu karar hukuk devleti ilkelerini ve adaleti gözetmek yerine, Türkiyenin halen içinde bulunduğu siyasal ortamın gereklerine uymak amacına yöneliktir. T. Barış Derneğine ilişkin ilk yargılamada Dernek yöneticilerinin uzun süren tutukluluk halleri dolayısıyla, haklarında zaten ^(ceza) ceza infazı yapılmış bulunmaktadır. Bu kez kararda bir kısım Dernek Yönetici ve üyelerinin suçluluğunda ısrar edilmekte, ancak ceza indirimi yapmak ve zaman aşımı uygulamak yoluyla, adil ve makul bir karar verildiği izlenimi yaratılmak istenmektedir. Kararın bu amacı taşıdığı T. Barış Derneğinin illegal bir örgüte dönüştüğünün belirtilerek kapatılmasından açıkça anlaşılmaktadır.

Mahkemece verilen cezalar ve yapılan uygulamalar ne olursa olsun, bu kararlar T. Barış Derneği illegal bir örgüt kabul edilerek kapatılmıştır. Bu durumun, içerde kamu vicdanını yaralayacağı gibi, dışarda, dünya barışı için sürdürülen uğraşların Türkiye'de suçlanıp mahkûm edildiği kanısını yaratacağı kuşkusuzdur.

Barış Derneği Davasında son Mahkeme Kararı
üzerine Hukuki Düşünceler

Giriş :

Barış Derneği davası ilk dava açıldıktan 4 yıl 11 ay 11 gün sonra İstanbul 2 No.lu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi tarafından üçüncü kez karara bağlandı. Son kararı veren Mahkeme heyeti daha önce davayı iki kez karara bağlayan heyetten tamamen değişikti. Bilindiği gibi, dava daha 30 Barışsever aleyhine açılmış, 14.11.1983 tarihinde Askerî Mahkeme 23 sanığın TCK.nun 141/1 ve 141/5 hükümleri uyarınca 8 ilâ 5 yıl arası ağır hapis cezası ile mahkûmiyetlerine karar vermiş, bu karar Askerî Yargıtay 3. Dairesince 29.8.1984 tarihinde sanıklar lehine bozulmuş, Askerî Mahkeme bu bozmaya uymayarak 8.11.1984 tarihinde eski kararında direnmeye karar vermiş, Askerî Mahkemenin bu direnme kararı da Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca 19.12.1985 tarihinde kısmen sanıklar aleyhine kısmen de sanıklar lehine bozmuştur. Uyulması kanunen zorunlu bu karara Askerî Mahkeme uymuş bu arada 25.9.1984 tarihinde 48 diğer Barışsever aleyhine açılan ikinci Barış Derneği davası da bu dava ile birleştirilerek sanık sayısı 71 e çıkmış ve devam eden yargılama sonunda Askerî Mahkeme 28.4.1987 tarihinde davayı son kez karara bağlamıştır.

Bu karara göre ; Dernek Başkanı Mahmut Dikerdem ile sanıklardan C.Reha İsvan TCK.nun 141/5 ve 59. maddeleri uyarınca 4 er yıl 2 şer ay ağır hapis cezasına, sanıklardan Dr.Erdal Atabek, Prof.Dr.Metin Özek,H.Aykut Göker,Orhan Taylan,Hüseyin Baş,Nedim Tarhan ve Erol Saraçoğlu TCK.nun 143 maddesi uyarınca "hükümetin müsaadesi olmaksızın uluslararası niteliği haiz kökü memleket dışında cemiyeti memleket içinde tesis,teşkil ve idare suçundan ve yine 1630 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca derneği amaç dışı sevk ve idare ve derneklerin uluslararası faaliyet yasağını ihlâl suçlarından toplam olarak 1 er yıl 6 şar ay 15 er gün hapis ve 18 er bin lira ağır para cezasına, sanıklar Niyazi Dalyancı ve Nurettin Yılmaz'ın derneklerin uluslararası faaliyet yasağına aykırı davranmaktan 6 şar ay ağır hapis cezası ile cezalandırılmalarına,aralarında Aziz Nesin,Vedat Türkali gibi ünlü yazarlar Ali Sirmen,Hüseyin Baş gibi gazeteciler,avukatlar v.b. bulunan 19 sanık hakkında zamanasımı nedeniyle davanın düşmesine,sanıklar Ali Erol Taygun,Gündoğan Görsev,Şefik Asan,Ataol Behramoğlu haklarında daha önce TKP davasında mahkûmiyet kararı verildiği gözönüne alınarak bu davanın sonucunun beklenilmesi için dosyalarının ayrılmasına, Orhan Apaydın ve İsmail Hakkı Öztörün vefat ettikleri için davanın ortadan kaldırılmasına,Turgan Arınır ve Ayfer Çoşkun bulunamadıklarından bunlar hakkındaki davanın muvakkaten tatiline, sanık Sadun Aren hakkındaki davanın reddine geri kalan sanıklarında beraatine karar verilmiştir.

Kararın Hukuki Değerlendirilmesi :

Askerî Mahkemece verilen bu kararın hukuki değeri nedir? Bu konuda öncelikle Askerî Mahkemece verilen kararın daha önce Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca verilen bozma kararı karşısındaki durumunu değerlendirmek gerekmektedir.Daha sonra ise kararın kendi içinde hukukî taşıdığı çelişiklere değinmek doğru olacaktır.

A - Askerî Mahkemenin son kararının Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca verilen BOZMA KARARI karşısındaki hukukî durumu :

Gerek CMUK (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu) gerekse 353 sayılı As.Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununa göre Yargıtay ve Askeri Yargıtay Daireler Kurulu Kararları uyulması zorunlu kararlar olup, gerek Adliye ve gerekse Askerî Mahkemeleri bağlar. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Barış Derneği Davasında İstanbul 2.No.lu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi ilk ve ikinci kararlarında Barış Derneğinin TCK.nun 141. maddesi kapsamına giren bir cemiyet olduğunu kabul ve sanıkları da bu madde ile cezalandırmaya karar vermiştir. Şubat 1982 de ilk dava sanıkları hakkında tutuklama kararı verilir verilmez sanıkların vekaletnameleri alan 15 e yakın avukat toplanmış yapılan konsultasyon sonucunda sanıklar hakkında olsa olsa 1630 sayılı Dernekler yasasının 64. ve devamı maddelerine göre bir dava açılabilceği (yaklaşık oybirliği ile) benimsenmişti. Ancak ne varki, Mayıs 1982 de dava açıldığında TCK.nun 141.maddesine dayanıldığı görüldü. O zaman da Barış Derneğinin TCK.nun 141.maddesine giren bir örgüt olmadığı savunuldu. Fakat Askerî Mahkeme önceki her iki kararında da Barış Derneğinin 141.madde kapsamına giren bir örgüt olduğuna karar verdi. Askerî Mahkemenin Askerî Yargıtay 3.Dairesince sanıklar lehine verilen bozma kararına ısrar kararını inceleyen Askerî Yargıtay Daireler Kurulu 19.12.1985 tarihinde gerçi oyçokluğu ile bu ısrar kararını bozdu ama, Askerî Mahkemece sanıklar aleyhine kabul edilen birçok noktayı da onayladı. Askerî Yargıtay Daireler Kurulunun bozma kararı yalnızca iki noktaya münhasır kalıyordu. Bunlar toplantılara ilişkin polis raporları dışında hükümet komiseri raporlarının bulunup bulunmadığının araştırılmamış oluşu ile ses bantları üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılmamış oluşu idi. Bunun dışında Askerî Mahkemenin kararında kabul ettiği diğer bütün noktalar ve pek tabii bu arada Barış Derneğinin TCK.nun 141.maddesine giren bir örgüt olduğu, uluslararası faaliyet yaptığı DBK ile ilişkilerinin bulunduğu DBK'nin SSCB'nin paravan bir örgütü olduğu v.b. gibi onaylanmaktaydı. Bu durumda hukuken Askerî Yargıtay Daireler Kurulu kararının anlamı bazı sanıkların eylemlerinin değerlendirilmesi ve bu eylemlerin TCK.nun 141/1 ya da 5. fıkralarına girip girmeyeceğinin tespiti bakımından önem taşıyordu. Uyulması zorunlu olduğunda, Askerî Mahkemece bu karara uyuldu. Karara uyulduktan sonra ise kararda kesinleşen noktaların değiştirilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır. Oysa son kararında Askerî Mahkeme suçun niteliğini değiştirmektedir. Davanın bu aşamasında Askerî Mahkemenin artık suçun niteliğini değiştirmesi hukuken mümkün değildir. Bu hususu hukuki kurallar içinde açıklamaya olanak yoktur. Bu nokta ancak aşağıda daha detaylı değinmeye çalışacağımız gibi uluslararası politik durumla izah edilebilir.

B - Kararın kendi içinde taşıdığı hukuki çelişkiler :

Yukarıda belirttiğimiz açık hukuk dışı durumdan maada karar bu haliyle de hukuki değerlendirmeler ve tespitler bakımından hukuka açıkça aykırı düşmekte, birçok noktada müphemliklerle dolu bulunmaktadır. Bunun nedeninin kararı veren yargıçların hukuk bilmemesi olmadığı, ancak kendilerine verilen uluslararası alanda durumu kurtarma görevini yerine getirmek için başka çıkar yolları bulunmadığından bu denli açık hukuki çelişkilerle dolu bir karar vermek zorunda kaldıkları hukukçular tarafından ilk bakışta anlaşılmaktadır. Nedir karardaki çelişkiler? Bunları birkaç alt başlıkta incelemekte yarar vardır.

1 - Askerî Mahkeme bu son kararında Barış Derneğinin herhe kadar kapatılmasına karar vermişse de bunu TCK.nun 141.maddesine değil 1630 sayılı Dernekler kanuna dayandırdığı anlaşılmaktadır. Kısaca, karardan anlaşıldığı kadarı ile Askerî Mahkeme Barış Derneğinin TCK.nun 141.maddesine giren bir örgüt olduğunu kabul

etmemiştir. Oysa Askeri Mahkeme sanıklardan ikisini TCK.141/5 den mahkum etmiştir. Yargıtay ve Askerî Yargıtay'ın kökleşmiş içtihadlarından açıkca anlaşılacağı gibi TCK.nun 141 md.sinin bu maddede sözü edilen cemiyete üye olma suçu ile ilgili 5. fıkrasının bir sanık hakkında uygulanabilmesi için mutlaka ortada kurulmuş,sevk ve idare edilen bir örgütün ve bu örgütü kuran yol gösteren,sevk ve idare eden diğer sanıkların (yakalanmış olsunlar olmasınlar) bulunması gerekir. Oysa kararda Barış Derneğinin TCK.nun 141.md. kapsamında bir örgüt olduğu açıklanmadığı,kabul edilmediği gibi,bunun dışında bir örgütün varlığından da söz edilmemiştir. Bu durumda dernek başkanı ve 141/5. den mahkum edilen diğer sanık hangi örgüte üye olmuşlardır. Bu örgüt gerçekten var mıdır?Varsa 141.md.kapsamındadır?Kurucuları ve yöneticileri kimlerdir? Bütün bunlar kararda yoktur.Öyle ise bu iki sanık 141/5 den mahkum edilemez. Askeri Mahkemenin Barış Derneğini 141.md.kapsamına giren bir örgüt saymayışını bu sanıkları 141/5 den mahkum etmesiyle anlamak da mümkündür.Zira eğer Askerî Mahkeme Barış Derneğini 141. md.kapsamına giren bir örgüt saysaydı,o takdirde Derneğin bir no.lu yöneticisi olan Mahmut Dikerdem'i 141/5 den değil 141/1 den mahkûm etmesi gerekirdi.

2 - TCK.nun 143 ve 1630 sayılı Dernekler Kanununun uyarınca mahkûm edilen sanıkların durumu da hukuka uygun düşmemektedir. Herşeyden önce özellikle Askerî Yargıtay Daireler Kuruluna ^{kararına} uyulduktan sonra buna hukuken olanak yoktur. Sakarida belirtildiği gibi aslında Askerî Mahkemenin bu son kabulü eğer ilk mahkûmiyet hükmünde olsa idi belki bir nebze hukuka uygun düşerdi,ama davanın bu aşamasından sonra buna olanak yoktur.

Bu nokta bir yana,Mahkemenin kabulü içinde dahi bu sanıkların hem TCK.nun 143. maddesiyle ve hemde derneklerin uluslararası faaliyet yasağını ihlal etmek suçu ile cezalandırılabilmeleri mümkün değildir. Çünkü her iki maddedeki suç çakışmaktadır. Konuyu şöyle açıklamak mümkündür.Kökü dışarıda bir cemiyet ile ilişki kurup bu cemiyeti memleket içinde tesis etmeye çalışmak için esasen uluslararası faaliyet yasağına aykırı davranmak zorunludur. Hukuki deyimi ile ikinci eylem birinci suçun unsuru niteliğindedir.Bu durumda ise sanıklara iki ayrı ceza verilmesi kanuna aykırı düşmektedir.

3 - Daha önce TKP davasından mahkûm olan dört sanığın dosyasının o davanın sonucunu beklemek üzere / ki bu dava halen yargıtay aşamasında olup karar kesinleşmemiştir,

kararın bozulma ihtimali mevcuttur.) ayrılmış olmasının da hukuksal hiçbir dayanağı yoktur. Gerçekten de her sanığın her fiili hukuken ayrı ayrı değerlendirilmek gerekir ve ayrı ayrı dava konusu olur. Eğer bu sanıkların TKP davasındaki eylemleri dışında Barış Derneği davası içinde mütalaa edilebilecek bir eylemleri, iştirakleri mevcut ise ve bunlar davada ispatlanmış ise sanıklar bu eylemlerinden dolayı mahkum edilmeliydiler. Eğer TKP davasından başka eylem iddia edilmiş ancak böyle bir eylemleri bulunmadığı ya da iddia olunan eylemleri ispatlanmadığı kabul ediliyorsa bu durumda da sanıklar hakkında beraat kararı verilmeliydi. Eğer bu sanıkların TKP davasında söz konusu olan eylemlerinden başka bir eylemlerinin mevcut olmadığı, Barış Derneği davasının da sırf bu eylemleri nedeniyle açıldığı dava sonunda anlaşılmış ise bu durumda da kişinin bir eylemden dolayı bir kez yargılanıp mahkum edilemeyeceği ilkesi gözönüne alınarak Askerî Mahkemece karar verildiği gibi "TKP davasının sonucunun beklenilmesine" değil bu ikinci davanın, yani Barış Derneği davasının bu sanıklar bakımından mükerrir olduğu gözönüne alınarak Usul hukuku gereğince "davanın reddine" karar verilmeliydi. Esasen gerek CMUK'da ve gerekse 353 sayılı Kanunda Mahkemelerce verilecek nihai kararlar içinde başka bir davanın sonucunun beklenilmesi gibi bir karar da mevcut değildir. Böyle bir karar ancak ara kararı olarak yargılama sırasında verilebilir.

Bu nedenlerle Askerî Mahkemece bu dört sanık hakkında verilen karar olsa olsa hukukun dışında politik bir anlam taşıyabilir. Yani bu sanıklar hakkında TKP davası nedeniyle verilen mahkûmiyet kararı ileride bozulacak olursa bu sanıkların cezasız kalmamaları ve hiç olmazsa bu davadan mahkûm edilmeleri sağlanmak istenmiştir.

4 - Bir kısım sanıkların TCK.nun 143 ve 1630 sayılı Dernekler Kanununa göre mahkûm edilmelerine karşın diğer bir kısım sanıkların birincilerden hiçbir farklı bulunmayan suçları bir bakıma ispatlanmış sayılıp ancak zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına karar verilmesi de anlaşılır değildir. İkinci Barış derneği davasındaki bir kısım eylemler için böyle bir olanak kabul edilse bile, ki bu olanağı Askerî Mahkeme kararında kabul etmemiş ikinci Barış Derneği davasında yargılanan iki sanık hakkında da mahkûmiyet kararı vermiştir) birinci davada sanık olanların bir kısmını diğerinden ayırmak, bir kısmı için mahkûmiyet kararı verip diğer bir kısmının

suçları bakımından zamanaşımının işlediğini kabul etmek hukuken olanaksızdır.

Kararın Genel olarak değerlendirilmesi :

Böylesi sorunları pragmatik yönden ele almak eğilimindeki Batı Avrupa kamuoyu için Barış Derneği hakkında verilen bu karar gerek cezaların azlığı yönünden önceki kararlardan hafif oluşu, gerekse ikisi hariç sanıklardan hiçbirinin bir daha hapse girme ihtimalinin bulunmaması bakımından çok uygun karşılanabilir. Esasen bu kararı alanlarla aldirtanların da amacı budur. Böylece amaca varılmış olmaktadır. Söruna yüzeysel bakıldığında durum gerçekten böyle görülebilmekle birlikte, detaylara inildiğinde önceki kararlara bu son karar arasında çok büyük farklar bulunduğu kolayca görülecektir. Gerçekten de en önemlisi tüm kararların ortak yönünün Barış Derneği'ni dolayısıyla da Türkiye'de Barış Hareketini yasaklamak olduğu hemen anlaşılmaktadır. Tüm kararlar bu noktada aynıdır. Bu da öncelikle iktidarın politikasına uygun düşmektedir. Yine ilk bakışta açıkça görülmeyen ince bir hukuk oyunu ile Türkiye Barış Hareketi son kararda da TCK.nun 141.maddesi kapsamına sokulmuş, yani bu harekete komünist parmağı değdiği ispatlanmaya çalışılmıştır. Hukuksal hiçbir gerekçesi olmadığı gibi maddi tutarlılığı da bulunmayan bir kabul ile Dernek Başkanı Mahmut Dikerdem ile C.Reha İsvan'ın TCK.nun 141/5. maddesine göre mahkûm edilmeleri sırf bu yüzdendir.

Tüm bunlar uzatılabilir. Sonuç değişmeyecektir. İktidar bu kararla bir yandan dünya kamuoyunun baskıları, talepleri karşısında bunlara uygun davranmış sayılıp, onların hiç olmazsa bir kısmını tatmin edebilecek, ama öte yandan varmak istediği sonuca da varmış olacaktır.

Şimdi karar temyiz aşamasında bulunuyor. Yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız hukuka açık aykırılıklar nedeniyle bir hukukçu gözü ile bakıldığında bu kararın bozulması zorunludur. Ne varki, baştan beri bu davanın hukukla bir ilgisi yoktur, sonunda da olmayacağına ilişkin birçok belirti âyân beyân ortadadır. Tüm alanlarda olduğu gibi burada da kurnazlıklarla sonuca varılmak istenmektedir. Ancak günümüzde bu bayağı kurnazlıklarla bir yerlere varmak mümkün değildir.

T. BARIŞ DERNEĞİ'NİN (Komitesi'nin)
Nisan 1987'de üçüncü kez mahkûm edilmesine ilişkin
G ö z l e m l e r

Soruşturma ve Yargılama Süresi

- İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının, emrindeki askeri savcıya, Türkiye Barış Komitesi yöneticileri hakkında soruşturma açılması emri 27.10.1980 tarihli'dir. Bu duruma göre, suçlananların sorgulanması ve yargılanması 2374 gün (339 hafta) sürmüştür.
- Ne var ki, mahkûmiyet kararı sanıklar tarafından temyiz edildiğinden, yargılama henüz son bulmuş da değildir.

Sanıkların Sayısı

- Askeri savcının 17.5.1982 tarihli iddianamesiyle, T.Barış Komitesinin önce 30 yöneticisi yargılanmaya başlanmış, sonradan 25.9.1984 tarihli ayrı bir iddianameyle suçladığı 48 kişiyle, sanıkların sayısı 78'e yükselmiştir.

Tutukluluk Süresi

- Türkiye Barış Komitesi yöneticileri genellikle 3 yılı aşkın tutuklu bırakılmışlardır. Ne var ki, Askeri Mahkemenin 28.4. 1987 günü mahkûmiyet kararı karşısında bile, önemli süreler "alacaklı" kalmışlardır. Örneğin:

Doç.Dr. Gençay Şaylan	- 37	ay	aşkın	yasa-dışı	tutuklu
Ali Sirmen (Gazeteci)	- 37	"	"	"	" luk
Prof.Dr.Haluk Tosun	- 36	"	"	"	"
Tahsin Usluoğlu (İktisatçı)	- 36	"	"	"	"
Dr.Erdal Atabek (Hekim)	- 30	"	"	"	"
Hüseyin Baş (Gazeteci)	- 30	"	"	"	"
Prof.Dr.Metin Özek	- 29	"	"	"	"
Aykut Göker (Y.Mühend.)	- 29	"	"	"	"

Orhan Tavlan	(Ressam)	- 28	ay	aşkın	yaşa-dışı	tutukl
Prof.Dr.Melih Tümer		- 21	"	"	"	"luk
Bn. Reha İsvan	(Öğretmen)	- 17	"	"	"	"
Niyazi Dalyancı	(Gazeteci)	- 17	"	"	"	"
Aybars Ungan	(Y.Mühend.)	- 10	"	"	"	"
Mustafa Gazalcı	(Milletvek.)	- 10	"	"	"	"
Kemal Anadol	(")	- 10	"	"	"	"
Uğur Kökden	(Y.Mühend.)	- 10	"	"	"	"
Nurettin Yılmaz	(Milletvek.)	- 7	"	"	"	"

vs. vs.

T.Bariş Komitesi yöneticilerini yargılayan askeri mahkemenin tutukluluk konusunda verdiği ara-kararlarda ortaya çıkan bu inanılmaz isbetsizlik ve adaletsizlik, başlı başına, nihai mahkûmiyet kararı hakkında da pek haklı olarak kuşku uyandırmaktadır.

Yargılama Yöntemi

- T. Bariş Komitesi davası, yargıçları atama yoluyla belirlenen İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmüş, yargıçları birçok kez değiştirilmiştir. Askeri yargıçların birçoğu tutuklama ve mahkûmiyet konularında aleyhte kanaat açıklamışlardır.
- Yargılama sırasında, Türkiye'de 1980 Eylül askersel darbesinden sonra açılan sayısız davalardan bile ayrı olarak, istisnai "Savaş Hali Hükümleri" uygulanmış, böylece, özellikle savunma hakkı kısıtlanmıştır.
- İddia makamı, sanıkların somut fiillerine ilişkin suç delilleri sunamamış, Amerikan CIA kaynaklı anti-komünist genel suçlamaları tekrarlamakla yetinmiştir. Örneğin, somut delil yokluğunda, Rusya Çarı Büyük Petro'nun (1672-1725) vasiyetnamesine dava dosyasında yer verilmiştir.

Nitekim, askeri mahkemenin ilk iki mahkûmiyet hükmü Askeri Yargıtay tarafından "eksik soruşturma" nedeniyle bozulmuştur. Askeri mahkemenin bu üçüncü ve sonuncu mahkûmiyet kararı için de, varolan yetersiz, eski delillere yenileri eklenmiş değildir.

Askeri Mahkemenin Mahkûmiyet Kararı

- İstanbul 2 Numaralı Askeri Mahkemesi 28.4.1987 günü açıkladığı

mahkûmiyet kararında:

- A) T.Bariş Komitesinin aşağıdaki 12 yönetici ve üyesine şu cezalar verilmiştir:

M. Dikerdem (Em.Büyük Elçi)	- 4 yıl 2 ay hapis
Bn.Reha İsvan (Öğretmen)	- 4 " 2 " "
Dr.E.Atabek (Hekim)	- 1 " 6 " 15 gün hapi:
Prof.Dr.M.Özek	- 1 " 6 " 15 " "
A.Göker (Y.Mühendis)	- 1 " 6 " 15 " "
O.Taylan (Ressam)	- 1 " 6 " 15 " "
H.Baş (Gazeteci)	- 1 " 6 " 15 " "
N.Tarhan (Milletvekili)	- 1 " 6 " 15 " "
E.Saracoğlu (")	- 1 " 6 " 15 " "
Doç.Dr.A.Tangör	- 1 " 6 " 15 " "
N.Dalyancı (Gazeteci)	- 6 ay hapis
N.Yılmaz (Milletvekili)	- 6 " "

- B)T.Bariş Komitesi örgüt olarak kapatılmıştır.

- C) 21 ayı aşkın tutukluluktan sonra vefat etmiş bulunan sanıklar Av.Orhan Apaydın (İstanbul Barosu Başkanı) ve ve İsmail H.Öztorun'un (CHP Milletvekili) yargılanmasına son verilmiştir.

- D) Daha önce 5 kişi hakkında kesinleşmiş olan beraat kararına ek olarak, bu kez de 31 kişi beraat ettirilmiştir.

- E) 19 sanık için beraat kararı verilmemiş, fakat onların suçlarının zaman aşımına uğradığı inanılmaz şekilde öne sürülerek, onlar davadan cezasız ayrılmıştır.

- F) 4 sanık için, ikinci bir davada yargılanmakta oldukları gerekçesiyle bekleme kararı alınmıştır.

- G) 1 sanık hakkında dava reddedilmiştir.

- H) Türkiye'de bulunamıyan önceki 2 sanığa ek olarak, ayrıca daha 2 sanık hakkındaki dava da geçici olarak durdurulmuştur.

Sayın M.Dikerdem'in 3. mahkûmiyet kararına ilişkin görüşleri

- T.Bariş Komitesi'nin Genel Başkanı, Emekli Büyük Elçi Sayın Mahmut Dikerdem, askeri mahkemenin üçüncü mahkûmiyet kararı konu-

sundaki görüşlerini, Askeri Yargıtay'a temyiz başvurusunda şöyle dile getirmiştir:

İstanbul 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin, Türkiye Barış Derneği (Komitesi) davasında 28.4. 1987 günü açıkladığı karar haksızdır.

Haksızdır, çünkü hukuka ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin taraf olduğu uluslararası belgelerden doğan yükümlülüklerine aykırıdır. Söz konusu karar, hukuk devleti ilkelerini ve adaleti gözetmek yerine, Türkiye'nin halen içinde bulunduğu siyasal ortamın gereklerine uymak amacına yöneliktir.

T.Barış Derneğine ilişkin ilk yargılamada Dernek yöneticilerinin uzun süren tutukluluk halleri dolayısıyla, haklarında zaten peşin ceza infazı yapılmış bulunmaktadır. Bu kez kararda, bir kısım Dernek Yönetici ve üyelerinin suçluluğunda ısrar edilmekte, ancak, ceza indirimi yapmak ve zaman aşımı uygulamak yoluyla, adil ve makul bir karar verildiği izlenimi yaratılmak istenmektedir. Kararın bu amacı taşıdığı, T.Barış Derneğinin illegal bir örgüte dönüştüğünün belirtilerek kapatılmasından açıkça anlaşılmaktadır.

Mahkemece verilen cezalar ve yapılan uygulamalar ne olursa olsun, bu kararlar T.Barış Derneği illegal bir örgüt kabul edilerek kapatılmıştır. Bu durumun, içerde kamu vicdanını yaralayacağı gibi, dışarda dünya barışı için sürdürülen uğraşların Türkiye'de suçlanıp mahkûm edildiği kanısını yaratacağı kuşkusuzdur.

MAHKUMİYET KARARINDAKİ BAZI HUKUKSAL ÇELİŞKİLER:

- A) Daha önceki kararlarda esas alınmış olandan farklı ceza maddeleri uygulanması

Daireler Kurulu'nun davalarda verdiği kararlar, mahkemeler için zorunlu bir çerçeve oluşturur ve bağlayıcıdır.

- Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, İstanbul Askeri mahkemesinin verdiği 2. mahkûmiyet hükmünü incelerken, T.Bariş Komitesi yöneticilerinin, ağır cezalar öngören TCK 141. maddesine göre yargılanmasını onaylamıştı. Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun, İstanbul askeri mahkemesinin mahkûmiyet hükmünü bozması, işte bu çerçeve içindeki "eksik soruşturma" nedeniyle olmuştur.
- İstanbul askeri mahkemesi 3. mahkûmiyet kararını verirken, özellikle uluslararası kamuoyunun T.Bariş Komitesi yöneticilerinin ağır hapis cezalarına çarptırılmasına yoğun tepkisi karşısında açıkça gerileyerek, T.Bariş Komitesi yöneticilerine daha hafif cezalar seçmek zorunda kalmış; bu amaçla da zorunlu yasal çerçevenin dışına çıkarak, başka ceza maddeleri uygulamıştır. (TCK 143 ve 1630 sayılı Dernekler Yasası)
- İstanbul askeri mahkemesinin bu son kararında dikkati çeken, uluslararası kamuoyunu yatıştırmaya yönelik bu yasa-dışı geri-leyişe rağmen, T.Bariş Komitesi'ni illegal bir örgüt saymaktan, -hem de biraz aşağıda değineceğimiz yasal çelişkilere rağmen illegal bir örgüt saymaktan- vazgeçmeyerek, onu ısrarla ka-ptamak istemesidir.
- Kısacası, İstanbul askeri mahkemesinin, daha önce Askeri Yargı-tay Daireler Kurulu tarafından onaylanmış olan "suçun niteliği"nde sonradan bir değiştirme yaparak, başka ceza maddeleri uygulaması hukuken olanaklı değildir.

Böyle bir değişiklik ancak hukuk-dışı, açıkçası, siyasal neden-lerle açıklanabilir. Böyle bir değişiklik, T.Bariş Komitesi yö-neticilerinin yargılanmasında hukuki normlardan çok, siyasal etkilerin ağır bastığını (ve davanın, Türkiye'deki iktidar ta-rafından bir pazarlık konusu haline getirildiğini) açıklıkla göstermektedir.

B) Suçlu yöneticiler kim ?

- T.Bariş Komitesinin Genel Başkanı M.Dikerdem ile, Genel Yönetim Kurulu üyelerinden Sn.Reha İsvan, şimdiye kadar, diğer yönetici-lerle birlikte, y ö n e t i c i konumlarına tekabül eden TCK 141/1 maddeye göre yargılanmışlar ve askeri mahkemenin daha önceki iki kararında, diğer pek çok yöneticinin yanı sıra, bu maddeye göre

mahkûm edilmişlerdi.

Yönetici konumunda olmayan ya da mahkemece öyle görülmeyen diğer sanıklar ise, önceki kararlarda, ü y e konumlarına tekabüle eden ve göreceli olarak daha hafif ceza öngören TCK 141/5 maddeye göre mahkûm edilmişlerdi.

- Oysa, askeri mahkemenin son kararında, yöneticilere mahsus TCK 141, maddeye göre hiç kimseye ceza verilmemiş, üyelere mahsus TCK 141/5 madde ise, aralarında pek çok yönetici de bulunan tüm sanıklar arasında yalnızca Sayın M.Dikerdem ile Sayın (Bn) Reha İsvan'a uygulanmıştır.
- Ne var ki, askeri mahkeme son kararında Sayın M.Dikerdem ile Sayın R.İsvan'ı, TCK 141/5 maddeye göre illegal bir örgüt ü y e s i olarak -daha hafif bir cezayla- cezalandırmak isterken, bu sanıkların hangi illegal örgüte üye bulunduklarını, onları diğer sanıklardan hangi nesnel kriterlerle ayırarak cezaya mütehak gördüklerini ve, asıl en önemlisi, -Sayın M.Dikerdem ve Sayın R.İsvan yalnızca üye konumunda sayıldıklarına göre- o zaman suçlu yöneticilerin kimler olduğunu kararında belirtmemiştir.

C) T.Bariş Komitesi'nin dışındaki "İllegal Örgüt" hangisi ?

- Bu son karara göre, T.Bariş Komitesinin, -askeri mahkemenin daha önceki kararlarından farklı olarak- bir "illegal örgüt" olmadığı ortaya çıkmakta, T.Bariş Komitesi aklanmaktadır. Çünkü:

✓ T.Bariş Komitesi eğer bir "illegal örgüt" olsaydı, Sayın M.Dikerdem ve Sayın R.İsvan'ın, bu örgütün fiili yöneticileri olarak, TCK 141/1 maddeye göre cezalandırılmaları gerekirdi. Askeri mahkemenin yönelimi bu değildir.

✓ T.Bariş Komitesi eğer bir "illegal örgüt" olsaydı, askeri mahkemenin, cezalandırmak istediği diğer sanıkları başka maddelere göre değil, TCK 141/1 ya da 141/5 maddelere göre mahkûm etmesi gerekirdi.

Askeri mahkemenin kararı, Sayın M.Dikerdem ile Sayın R.İsvan'ı "illegal örgüt" ü y e'si olarak, TCK 141/5 maddeye göre cezalandırmak isterken, "illegal örgüt"ün hangisi olduğunu, asıl y ö n e t i c ilerinin kimler olduğunu yeni delillerle açıklamadığı için, mantıksal ve hukuksal dayanaklardan yoksun görünmektedir.

D) Biri diğerini içeren iki eylem için iki ayrı ceza

- Askeri mahkemenin son kararında, 8 sanığın her biri 1 yıl 6 ay 15'er gün hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Bu sanıklara TCK 143 madde ve Dernekler Yasası hükümleri birarada uygulanmıştır.

Oysa, sanıklar için suç nedeni sayılan eylemler birbirini içerdiğinden, bunlardan yalnızca biri cezalandırılmaya konu olabileceken, her ikisi için ayrı ayrı ceza uygulamaya girişmek, son mahkûmiyet kararının hukuka aykırı bir başka yönünü oluşturmaktadır.

E) İkinci bir davada ayrıca yargılanan sanıklar için hükmün geciktirilmesi

- T.Bariş Komitesi yönetici ve üyelerinden 4 sanığın, ayrıca TKP davasında da yargılandıklarını öne sürerek, askeri mahkemenin, daha önce kabul ettiği yargılamayı doğallıkla hükme bağlamaktan şimdilik kaçınması ve bekleme kararı alması da hukuka aykırıdır.

Askeri mahkemenin bu alışılmamış kararı, sanıkların ikinci TKP davasında beraat etmeleri halinde, bu davadan mahkûm edilebilmelerinin gözetildiği izlenimini vermektedir.

F) Aynı zamanda gerçekleşmiş ortak eylemler konusunda sanıklar arasında ayırım

- 19 sanık askeri mahkemenin son 28.4.1987 günkü duruşmasından ceza almadan ayrılmıştır. Askeri mahkeme bunları beraat ettirmeyerek, suçlu olduklarını, ama suçlarının zaman aşımına uğradığını ilan etmiştir.
- Askeri mahkeme, bu kararıyla, ceza veremediği 19 sanığı beraat ettirmeyerek, onları yine de şaibe altında bırakmış, onlar hakkında toplunda "suçlu"imağının sürmesine olanak yaratmıştır.

Ancak şurası dikkate değer ki askeri mahkemenin kararından, bu 19 sanık ile beraat ettirilen 31 sanığın, aynı zamanda gerçekleşmiş ortak eylemleri konusunda nasıl bir ölçüyle ayırım yapıldığı hiç belli olmamaktadır.

- Askeri mahkemenin kararında daha da anlaşılmaz, hatta şaşırtıcı bir başka nokta var: "Suç"larının zaman aşımına uğradığı açık-

lanan söz konusu 19 sanık ile, suçlu görülerek cezalandırılan 12 sanığın ortak eylemleri arasında nasıl bir ölçüyle ayırım yapılabilirdi de kararda belirtilmiş değildir.

- Kısacası, T.Bariş Komitesinin her zaman yasal çerçeve içinde kalmış, özellikle 1978 Aralıkından 1980 Eylülüne, askersel darbeye kadar, sıkıyönetim komutanlıklarının yakın denetimi altında yürütülmüş faaliyetlerinin birer parçası olmuş eylemlerin, Askeri mahkeme tarafından, 31 sanık için suç olarak görülmemesi, 19 sanık için suç olarak görüldüğü halde cezalandırılmaması, 12 sanık için de somut delillere dayalı olmaksızın suç olarak ilan edilmesi ve cezalandırılmak istenmesi, besbelli ki anlaşılmasihiç de kolay olmayan bir olgudur.

S o n u ç

Türkiye'nin yalnızca hukuk tarihinde değil, aynı zamanda yakın siyasal tarihinde de önemli bir yeri olan Türkiye Bariş Komitesi davasını böylesine yürüten ve hükme bağlayan yargıçların atabildiği günümüz Türkiyesinde, sağduyunun ve insan haklarına saygının egemen duruma gelmesi için daha katedilecek çok yol olduğu ve bu süreçte uluslararası dayanışmanın büyük değer taşıdığı belli olmaktadır.

Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi
için Dayanışma Girişimi

- F.Almanya